HRVATSKA RIJEČ

SUBOTICA, 23. OŽUJKA 2007. - CIJENA 35 DINARA - BROJ 213

Informativno-politički tjednik, izlazio od 1945. do 1956., obnovljen 2003. COBISS SR-ID 109442828

Veleposlanik RH Tonči Staničić

DAN HRVATSKE U BEOGRADU

ISSN 1451-4257

INTERVJU ANTUN VIDAKOVIĆ — Dug put do vlastitog teatra

korice 1+4.indd 3 20.3.2007 12:01:19

korice 2+3.indd 2 20.3.2007 12:06:23

OSNIVAČ:
Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:
Novinsko-izdavačka ustanova
»Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:
Lazar Baraković (predsjednik),
Dušica Dulić, Zdenko Đaković,
dr. Marija P. Matarić, Pavle Pejčić,
Dražen Prćić, Zvonko Sarić,
Stipan Stantić, Zvonko Tadijan

DIREKTOR:
Zvonimir Perušić

ODGOVORNA UREDNICA:
Jasminka Dulić

POMOĆNIK I ZAMJENIK ODGOVORNE UREDNICE:
Zvonko Sarić

REDAKCIJA:
Ivan Andrašić (Podunavlje)
Davor Bašić Palković (kultura)
Dušica Dulić (politika)
Dražen Prćić (sport i zabava)
Zdenko Samaržija (povijest)
Nada Sudarević (fotografije)
Željka Vukov (društvo)

TEHNIČKI UREDNIK:
Thomas Šujić
Jelena Ademi (tehnički prijelom)

ADMINISTRACIJA:
Zdenka Sudarević
Ljubica Vujković Lamić

LEKTORICA: Katarina Vasiljčuk

KOREKTOR: Mirko Kopunović

TELEFON: ++381 24/55-33-55
++381 24/55-15-78

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.co.yu

WEB: www.hrvatskarijec.co.yu

TISAK: »Rotografika« doo Subotica
List je registriran kod Tajništva za informiranje Skupštine AP Vojvodine pod rednim brojem 73.
List je oporezovan PDV-om od 8 posto, po Službenom glasniku broj 140 od 1. siječnja 2005.

Gospodarsko povezivanje

Po prvi puta ove godine manifestacija Dani Hrvatske, uobičajeni način predstavljanja Republike Hrvatske u drugim zemljama, održava se i u Srbiji. Manifestacija je otvorena sveučilišnim predavanjem hrvatskoga veleposlanika u Republici Srbiji na temu CEFTA 2006 – Šanse i izazovi za gospodarstvo dviju država, a nastavljena otvorenjem izložbe Europa 2020.

Dan prije, delegacija Izvršnog vijeća AP Vojvodine, na čelu s pokrajinskim premijerom, boravila je u posjetu Vukovarsko-srijemskoj županiji gdje je najviše vremena posvećeno mogućnostima suradnje na zajedničkim projektima u okviru specijaliziranih programa Europske unije. I ovdje je akcent stavljen na gospodarsku suradnju uz, naravno, ostvarivanje nacionalno-manjinska prava u obje države, budući da i u Slavoniji i Vojvodini manjine čine značajan dio autohtonog stanovništva.

Prekogranična i gospodarska suradnja, ekologija, kultura, nacionalno-manjinska prava projekti su koje prihvaćaju obje strane. Pri tome, nije nevažno zamijetiti, Europa je spremna podržati ih politički, ali i financijski. Drugim riječima, procesi suradnje usmjeravaju se prema europskim pravilima i europskim novcima, a političke elite obje države, ako ni zbog čega drugog, ono zbog pristupa europskim fondovima i mogućnostima razvoja vlastitog gospodarstva kroz suradnju u regiji, podržavaju ih svesrdno.

I u prijepornim pitanjima uspijevaju se pronaći kompromisna rješenja, te je tako postignut sporazum i oko carina i akciza na duhanske proizvode koji su bili uvjet ratificiranja Sporazuma koji omogućava proizvođačima u zemljama regije da nađu partnera u Europskoj uniji i zajedničke proizvode plasiraju bez carina i ograničenja na tržište EU.

Traume nedavne povijesti i incidenti, usmjereni protiv nacionalnih manjina, koji se povremeno događaju u obje zemlje, zasigurno nisu nepremostiva barijera započetim makro-procesima. Pa ipak, gospodarski razvoj i povezivanje zasigurno neće biti dovoljan, kao što nije bio niti u prethodnoj državi, da se uspostavi trajno pomirenje i kvalitetna suradnja između dvije države, jer ipak, nije sve samo u novcu…

J. D.

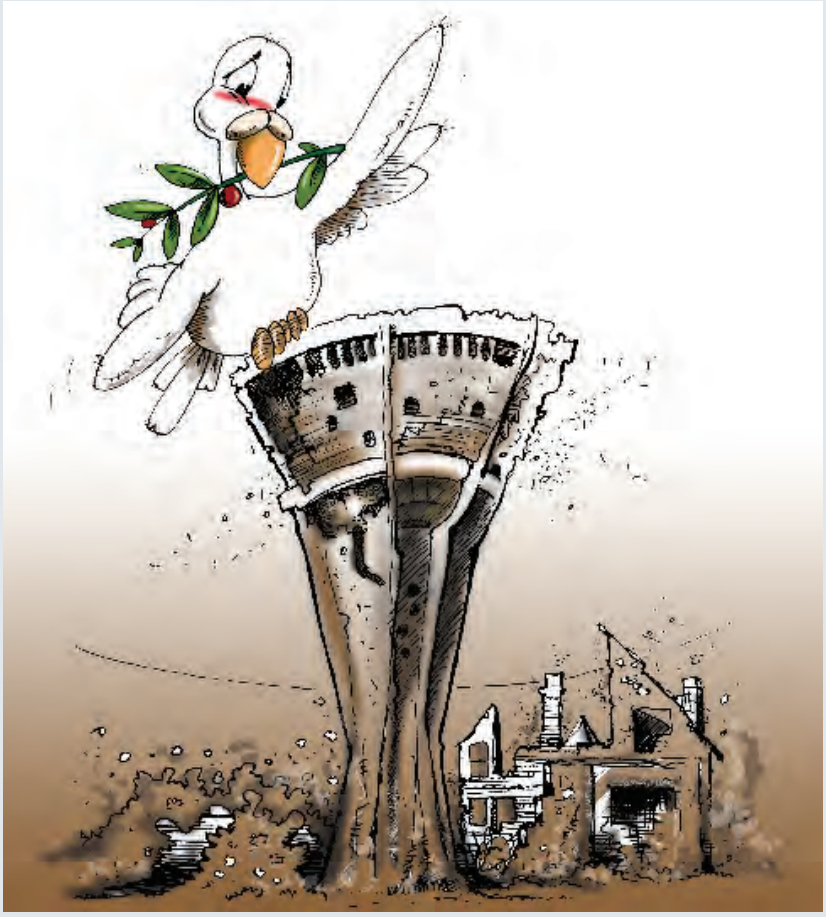

Izaslanstvo Republike Hrvatske u Subotici

Osnutak gimnazije prioritet

Na sastanku izaslanstva Republike Hrvatske s predstavnicima Hrvatskog nacionalnog vijeća zaključeno je kako bi od sljedeće školske godine trebala početi raditi hrvatska gimnazija, čime bi se kompletirao sustav obrazovanja na hrvatskom jeziku u Vojvodini * Prilikom posjeta Domu DSHV-a, razgovaralo se o nedavno završenim republičkim izborima i zastupanju interesa Hrvata u republičkoj Skupštini

Pomoćnica ministrice vanjskih poslova i europskih integracija Republike Hrvatske *Mirjana Bohanec-Vidović* posjetila je 15. ožujka Suboticu i Sombor, te institucije hrvatske zajednice u Vojvodini.

Predsjednik Općine Subotica *Géza Kucsera* primio je izaslanstvo Republike Hrvatske, koje je predvodila pomoćnica ministrice vanjskih poslova RH Bohanec-Vidović, a na sastanku su bili nazočni prvi tajnik u Upravi za hrvatske manjine, iseljeništvo i useljeništvo Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija Republike Hrvatske *Ivan Zeba*, veleposlanik Republike Hrvatske u Republici Srbiji *Tonči Staničić* i generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici *Davor Vidiš*.

Nakon ovoga sastanka, izaslanstvo Republike Hrvatske posjetilo je Dom Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini, gdje se na sastanku s vodstvom ove stranke razgovaralo o nedavno završenim republičkim izborima, te o zastupanju interesa hrvatske manjinske zajednice u radu novog saziva Narodne skupštine Republike Srbije gdje ovu stranku zastupa *Petar Kuntić*. Uslijedio je razgovor i o drugim temama iz oblasti aktivnosti hrvatske zajednice, a naglašen je problem hrvatskih institucija glede financiranja njihovih aktivnosti.

PRIORITET HRVATSKE ZAJEDNICE: Na sastanku s predstavnicima Hrvatskog nacionalnog vijeća zaključeno je kako bi od sljedeće školske godine trebala početi raditi hrvatska gimnazija, čime bi se kompletirao sustav obrazovanja na hrvatskom jeziku u Vojvodini. Osnivanje gimnazije je inicijativa koja će se među drugim projektima u okviru ostvarivanja kulturne autonomije hrvatske zajednice u Republici Srbiji i dalje podupirati.

U razgovoru s izaslanstvom Republike Hrvatske sudjelovali su predsjednik HNV-a *Branko Horvat*, predsjednica Izvršnog odbora Vijeća *Slavica Peić*, vijećnik *Ladislav Suknović* i ravnateljica OŠ »Matija Gubec« iz Tavankuta *Stanislava Stantić-Prćić*.

Branko Horvat je na sastanku istaknuo kako hrvatske manjinske institucije imaju kadrovskih problema, a da se glede oblasti obrazovanja i informiranja na mate-

U HNV-u: Kako riješiti probleme oko otvorenja Gimnazije, kadrova i financiranja Hrvatskih udruga?

Pitanje povratka stipendista

»Problem obrazovanja na materinskom jeziku je prvi koji treba rješavati. Niži razredi ovdje već postoje, a osnovno je pitanje uvođenje gimnazije kako bi djeca koja krenu u osnovnu školu znala što im je budućnost. S druge strane, Republika Hrvatska dodjeljuje stipendije za pripadnike hrvatske nacionalne manjine i to je sada isto pitanje, kako te mlade ljude, koji završe studije u Hrvatskoj, vratiti u mjesta odakle su stigli, kako bi dalje nastavili sa svojim radom na dobrobit hrvatske zajednice«, rekla je pomoćnica ministrice vanjskih poslova i europskih integracija Republike Hrvatske Mirjana Bohanec-Vidović.

SADRŽAJ

Dužnosnici Republike Hrvatske posjetili HKUD »Vladimir Nazor« u Somboru
Očuvanje i prenošenje tradicije 6

Izaslanstvo Izvršnog vijeća AP Vojvodine u uzvratnom posjetu Vukovarsko-srijemskoj županiji
Definirane oblasti suradnje 14,15

Počeo Festival amaterskog teatra u Ljutovu
Pučke komedije oduševile publiku 30,31

Miloš Gulišija, trener ŽRK »Spartak« iz Subotice
Povratak u elitni razred 43

Dujizmi

- *Čisti zrak je znak da ste na slobodi.*
- *Nitko ne zna što je sloboda*

  dok ne dođe iza rešetaka.
- *Da nema smrti život bi bio bez cilja.*

Pospješiti suradnju u oblasti gospodarstva

»Ovakvi susreti su potrebni i dobri, jer hrvatska zajednica, koja živi ovdje, treba imati stalne kontakte s matičnom državom i to ne samo na polju kulture, nego i na planu gospodarstva. Danas smo razgovarali i o jednom aspektu iz oblasti gospodarstva. Subotica je još uvijek u statusu promatrača u Skupštini Euroregije Dunav-Drava-Sava. Osobno sam zamolio pomoćnicu ministrice vanjskih poslova i europskih integracija Republike Hrvatske Mirjanu Bohanec-Vidović da se založi, kako bi umjesto dosadašnjeg statusa promatrača naša općina postala punopravnom članicom. Tako bi i hrvatska zajednica preko Općine Subotica imala službene kontakte s tom Euroregijom, a ne zaboravimo da gospodarska baza pridonosi razvoju obrazovanja i kulture, dakle cijelog društvenog života«, rekao je gradonačelnik Subotice Géza Kucsera.

rinjem jeziku, te oblasti kulture, izrađuju planovi aktivnosti kako bi se utvrdila strategija djelovanja u budućnosti, dok je Slavica Peić rekla kako hrvatske udruge imaju problema s financiranjem svojih aktivnosti i da hrvatska manjina očekuje konkretnu pomoć matične države.

»Na sljedećoj sjednici Hrvatskog nacionalnog vijeća trebao bi biti usvojen proračun za 2007. godinu. Otežavajuća je okolnost da zbog takozvane tehničke vlade u Republici Srbiji i zbog neusvojenog državnog proračuna imamo manji priljev sredstava. Nemamo sredstava za financiranje naših udruga, ali Vijeće će pomagati udruge preko projekt menadžera, jer mnoge udruge nisu u mogućnosti raditi projekte kojima bi konkurirali na natječajima. U tijeku je izrada Platforme za obrazovanje i jedan od naših ciljeva je otvaranje gimnazije na hrvatskom jeziku«, rekla je Slavica Peić.

U Domu DSHV-a: Kako zastupati interese hrvatske manjinske zajednice?

ULAGANJE U TEMELJNE POTREBE: Stanislava Stantić-Prćić je istaknula kako je nastavnički kadar koji predaje u hrvatskim odjelima stručan, ali postoji potreba za permanentnom doedukacijom i dodala kako Hrvatsko nacionalno vijeće organizira odlazak nastavnika iz Vojvodine, koji predaju na hrvatskome jeziku, na stručni seminar koji će se održati 23. i 24. ožujka u Vinkovcima. Ladislav Suknović je rekao kako je, skupa s predstavnicima još nekih manjina, napisano izvješće Vijeću Europe u kojemu je prikazano kako riješiti aktualne probleme u oblastima obrazovanja, informiranja i kulture.

Veleposlanik Tonči Staničić je naglasio kako je jedan od ciljeva Republike Hrvatske i ulaganje u temeljne potrebe hrvatske manjinske zajednice u Republici Srbiji, a pomoćnica ministrice vanjskih poslova RH Mirjana Bohanec-Vidović navela je glede financijske potpore koja stiže iz Hrvatske za hrvatske udruge, kako će ta pomoć ove godine biti na razini prošlogodišnje, a dodjeljivat će se putem javnog poziva za kandidiranje projekata. Pomoćnica ministrice je ukazala da hrvatska manjina u Srbiji dobiva mala sredstva u odnosu na financijsku potporu koju ima srpska manjina u Hrvatskoj, te da na tome treba poraditi, prvenstveno kroz nastavak rada Mješovitog povjerenstva za praćenje provedbe Sporazuma o međusobnoj zaštiti manjina u Srbiji i Hrvatskoj.

Z. Sarić

Razvijati kadrovske i organizacijske mogućnosti

»Jučer, 14. ožujka, skupa s generalnim konzulom Davorom Vidišom bili smo na sastanku s predsjednikom Izvršnog vijeća Autonomne pokrajine Vojvodine Bojanom Pajtićem. Dobili smo određene garancije za unapređenje položaja hrvatske manjinske zajednice, na primjer u pogledu formiranja hrvatske gimnazije, gdje će Izvršno vijeće i predsjednik Pajtić dati punu potporu. Hrvatska manjina je službeno priznata kao manjina prije četiri godine i samo te četiri kratke godine razvija manjinsku infrastrukturu. U pitanju je i koliko hrvatska manjina može apsorbirati sva ona prava koja imaju i druge manjine u Republici Srbiji. Nezadovoljni smo činjenicom da, na primjer, hrvatske manjine u medijima, na televiziji i radiju, što se tiče programske zastupljenosti, ima dvadeset puta manje nego slovačke, koja je brojnošću otprilike jednaka kao hrvatska manjina, što je naravno apsurd, ali je pitanje može li hrvatska manjina emitirati u ovom trenutku dvadeset puta više programa od onoga koji se emitira. Dakle, moramo unutar manjinske hrvatske zajednice stvoriti i razvijati kadrovske i organizacijske mogućnosti da se uzmu sva ona prava koja pruža Republika Srbija. Tu će Hrvatska, kao matična država, maksimalno pomoći«, rekao je prilikom posjeta Subotici veleposlanik Tonči Staničić.

Potpora projektima u okviru kulturne autonomije

»Pomoćnici ministrice vanjskih poslova Republike Hrvatske Mirjani Bohanec-Vidović predočene su informacije o inicijativama hrvatske manjinske zajednice i sukladno tim informacijama pomagat će se razvijanje raznih projekata i aktivnosti u okviru kulturne autonomije ovdašnjih Hrvata. Naglašen je i evidentan porast broja hrvatskih institucija i udruga iz godine u godinu i problem institucija i udruga s financiranjem svojih aktivnosti. Nakon formiranja nove Vlade Republike Srbije i resornih ministarstava, tražit će se nastavak rada Mješovitog povjerenstva za praćenje provedbe Sporazuma o međusobnoj zaštiti manjina u Srbiji i Hrvatskoj i provođenje odredbi iz Sporazuma konkretno, u društvenom i političkom životu«, rekao je Petar Kuntić nakon sastanka s izaslanstvom Republike Hrvatske.

Dužnosnici Republike Hrvatske posjetili HKUD »Vladimir Nazor« u Somboru

Očuvanje i prenošenje tradicije

Predsjednik HKUD »Vladimir Nazor« Šima Raič upoznao je uvažene goste s poviješću Društva, njegovom strukturom, djelatnošću, kao i s aktualnom problematikom * Pomoćnica ministrice vanjskih poslova i europskih integracija Mirjana Bohanec-Vidović pohvalila doprinos Društva u prenošenju vrijednih tradicija predaka na mlađe generacije, pri čemu izuzetnu vrijednost ima očuvanje materinskog jezika

Dužnosnici Republike Hrvatske, pomoćnica ministrice vanjskih poslova i europskih integracija Republike Hrvatske *Mirjana Bohanec-Vidović*, veleposlanik Republike Hrvatske u Republici Srbiji *Tonči Staničić*, generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici *Davor Vidiš* i prvi tajnik u Upravi za hrvatske manjine, iseljeništvo i useljeništvo Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija Ivan Zeba, posjetili su 15. ožujka Hrvatsko kulturno umjetničko društvo »Vladimir Nazor« u Somboru.

U pratnji izaslanstva Republike Hrvatske od općinskih dužnosnika bili su predsjednik Skupštine Općine Sombor *Veljko Stojnović* i predsjednik Odbora za međunarodnu suradnju Skupštine Općine Sombor *Karlo Logo*.

»Društvo je osnovano 1956. godine pod nazivom 'Miroljub', a nakon Drugog svjetskog rata preuzima današnji naziv 'Vladimir Nazor'. Hrvatski predznak u nazivu Društva jedno je vrijeme brisan da bi posljednjih godina ponovno bio vraćen. U Društvu postoji više sekcija od kojih su neke veoma aktivne, a Društvo izdaje i svoje glasilo, list 'Miroljub'. Značajniji adaptacijski radovi, koji se posljednjih godina poduzimaju na zgradi društvenog doma, velikim su dijelom omogućeni zahvaljujući donacijama Republike Hrvatske i Skupštine Općine Sombor«, rekao je Šima Raič.

Pomoćnica ministrice vanjskih poslova Bohanec-Vidović, izražavajući zadovoljstvo što joj se ukazala mogućnost posjetiti ovu sredinu i HKUD »Vladimir Nazor«, posebno je pohvalila napore, koje Društvo čini u cilju očuvanja nacionalne svijesti ovdašnjih Hrvata. Pohvalila je i doprinos Društva u prenošenju vrijednih tradicija predaka na mlađe generacije, pri čemu izuzetnu vrijednost ima očuvanje materinskog jezika. Podrazumijeva se da je polazna osnova svega školovanje djece na materinskom jeziku, kao i izučavanje hrvatskog jezika i nacionalne kulture. Bohanec-Vidović je navela primjer suradnje Republike Hrvatske s Republikom Mađarskom na ovom polju, a postoji želja da se slična suradnja ostvari i s Republikom Srbijom. Društvu »Vladimir Nazor« poželjela je nove uspjehe u radu, te posebno apelirala na uključivanje djece u škole na hrvatskom nastavnom jeziku.

U HKUD »Vladimir Nazor«: Školovanje na materinjem jeziku je polazna osnova za opstojnost Hrvata na ovim prostorima

Na sastanku je nazočan bio i župnik Župe Presvetog Trojstva i dekan somborski preč. *Josip Pekanović*.

VAŽNOST OBRAZOVANJA NA MATERINSKOM JEZIKU: Predsjednik HKUD »Vladimir Nazor« *Šima Raič* upoznao je uvažene goste s poviješću Društva, njegovom strukturom, djelatnošću, kao i s aktualnom problematikom.

ZNAČENJE LISTA »MIROLJUB«: U raspravi koja je uslijedila, potpredsjednica Društva *Marija Šeremešić* je govorila o radu sekcija istaknuvši i određene potrebe u opremi, te uz ostalo, i za računalima.

Župnik Josip Pekanović u svojoj je diskusiji, koja se posebno odnosila na problematiku vezanu za nastavu vjeronauka u školama, naveo poteškoće oko okupljanja djece u nastavne skupine jer ih je malo. Iz tih se razloga nastava pretežito održava u vrijeme nultog i sedmog školskog sata, što je veoma nepovoljno. Upozorio je i na mogućnosti sličnih poteškoća i pri budućim organiziranjima izučavanja hrvatskog jezika i nacionalne kulture.

Glavni i odgovorni urednik »Miroljuba« *Matija Đanić* istaknuo je značenje ovog lista za sumiranje ukupnih aktivnosti članstva i za prikazivanje povijesnih zbivanja u Društvu, te nazočnima uručio po jedan primjerak tri posljednja broja ovog glasila.

Član Vijeća Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini *Mato Matarić* osvrnuo se na političku situaciju u somborskoj sredini, uspoređujući je sa subotičkom, a napomenuo je pozitivnu stranu posjeta karmelićana, književnika, dramskih i drugih umjetnika iz Hrvatske, koji ostavljaju dubok dojam na Somborce.

Na određene materijalne poteškoće u svezi održavanja zgrade Društva ukazao je i potpredsjednik Društva *Pavle Matarić*.

Nakon ove vrijedne, korisne i svestrane rasprave, domaćini su svoje goste proveli kroz sve prostorije Doma. U Velikoj dvorani, gdje je upravo tada održavana Općinska smotra amaterskog dramskog stvaralaštva odraslih, goste je ugodno iznenadilo izvođenje kazališnog komada »Idi mi – dođi mi«, čijom su se predstavom članovi Dramsko-recitatorske sekcije HKUD »Vladimir Nazor« predstavili na ovoj manifestaciji.

M. Đ.

Sastanak predsjednika HNV-a s dužnosnicima hrvatskih udruga iz Srijema

Razmatrani problemi udruga

Govoreći o radu hrvatskih udruga iz Srijema, dužnosnici udruga su istaknuli financijske probleme * Vijećnici trebaju i s dužnosnicima i članovima udruga raspravljati o Statutu HNV-a i u što skorije vrijeme dostaviti primjedbe na Statut, rekao je predsjednik HNV-a Branko Horvat

Na sastanku se razgovaralo o funkcioniranju HNV-a, radu srijemskih udruga i o pripremama za sljedeće izbore u HNV-u

Predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća *Branko Horvat* sastao se 20. ožujka u Novom Slankamenu s predstavnicima šest hrvatskih udruga iz Srijema u okviru obilaska vojvođanskih regija. Na sastanku se razgovaralo o funkcioniranju HNV-a, radu srijemskih udruga i o pripremama za sljedeće izbore u HNV-u.

Predstavnici hrvatskih udruga iz Srijema izrazili su nezadovoljstvo radom potpredsjednika HNV-a *Vladimira Bošnjaka* i ogorčenost zbog sadržaja pisma koje je koncem veljače Vladimir Bošnjak uputio uredniku programa na hrvatskom jeziku Radio Televizije Vojvodine *Draganu Jurakiću* u kojemu je negativno okvalificiran rad nekih od čelnika srijemskih udruga. Čelnici hrvatskih udruga iz Srijema glasovanjem su usvojili odluku da se HNV-u uputi inicijativa za razrješenje Vladimira Bošnjaka s funkcije potpredsjednika Vijeća.

Sudionike sastanka pozdravio je ispred domaćina predsjednik HKPD »Stjepan Radić« iz Novog Slankamena *Ivan Rukavina*. Član Izvršnog odbora HNV-a *Mato Groznica* je rekao da hrvatske udruge u Srijemu dobro surađuju, a istaknuo je da potpredsjednik HNV-a iz Srijema Vladimir Bošnjak nije ostvario suradnju s hrvatskim udrugama iz Srijema te da se u pismu koje je Bošnjak uputio uredniku programa na hrvatskom jeziku RTV iznose neprimjerene kvalifikacije o radu nekih čelnika udruga iz Srijema.

Tajnik HKPD »Stjepan Radić« *Ivan Gregurić* pročitao je spomenuto pismo i nakon diskusije o sadržaju tog pisma, Mato Groznica je predložio da predstavnici hrvatskih udruga iz Srijema upute inicijativu HNV-u da se Vladimir Bošnjak razriješi dužnosti potpredsjednika Vijeća. Dužnosnici pet udruga su glasovali za prihvaćanje tog prijedloga i za potpisivanje inicijative, a protiv takvog prijedloga glasovao je predsjednik HKPD »Jelačić« iz Petrovaradina *Josip Ursić*.

U daljnjem tijeku sastanka Branko Horvat je rekao da je svim vijećnicima poslan važeći Statut Vijeća, kao i prijedlog izmjena i dopuna Statuta koje je uradio Izvršni odbor Vijeća, a vijećnici trebaju i s dužnosnicima i članovima udruga raspravljati o Statutu HNV-a i u što skorije vrijeme dostaviti primjedbe na Statut, koje će razmotriti Odbor Vijeća za Statut.

Govoreći o radu hrvatskih udruga iz Srijema, dužnosnici udruga su istaknuli financijske probleme. Članica Izvršnog odbora HNV-a *Antonija Čota* zadužena za oblast kulture rekla je kako će Vijeće pomoći udrugama preko projekt menadžera, za što će se osposobiti jedna od tajnica Vijeća, a projekt menadžer će pomagati udrugama u izradi projekata za razne natječaje, kako bi hrvatske udruge mogle konkurirati na što više natječaja i na taj način osigurati financijska sredstva za svoje aktivnosti.

Na koncu sastanka, Branko Horvat je rekao kako će najvjerojatnije tijekom godine biti izbori za novi saziv HNV-a i da se hrvatske udruge iz Srijema trebaju što bolje pripremiti za te izbore, kako bi putem elektora imali što više predstavnika u Vijeću.

Z. Sarić

Nazočni dužnosnici hrvatskih udruga iz Srijema

Na sastanku su bili nazočni predsjednik HKPD »Stjepan Radić« iz Novog Slankamena Ivan Rukavina i tajnik Društva Ivan Gregurić, predsjednik Zajednice Hrvata Zemun Knjižnica »Ilija Okrugić« Stipe Ercegović, predsjednik HKPD »Matija Gubec« iz Rume Zlatko Kolarić, predsjednik HKPD »Jelačić« iz Petrovaradina Josip Ursić, tajnik HKPD »Tomislav« iz Golubinaca Ivan Radoš, predsjednik HKC »Srijem« iz Srijemske Mitrovice Ivan Cingeli i član Upravnog odbora Centra i vijećnik HNV-a Zdenko Đaković, članica Izvršnog odbora HNV-a Antonija Čota, član Izvršnog odbora HNV-a Mato Groznica, zamjenik veleposlanika Republike Hrvatske u Beogradu Branimir Lončar i prva tajnica Veleposlanstva RH u Beogradu Rajka Rajič.

Svečano obilježen blagdan sv. Josipa, Dan hrvatske nacionalne manjine u RS

Vrijeme slavlja

Hrvatska zajednica u Republici Srbiji svečano je obilježila svoj službeni blagdan, koji se slavi na blagdan sv. Josipa. Hrvatsko nacionalno vijeće priredilo je domjenak 17. ožujka u Velikoj dvorani Hrvatskog kulturnog centra »Bunjevačko kolo«, a u povodu obilježavanja Dana hrvatske zajednice 19. ožujka, postavljen je barjak hrvatske zajednice na Gradskoj kući u Subotici, kao i na svim domovima hrvatskih udruga.

Predsjednik HNV-a *Branko Horvat* je prilikom svečanosti u HKC »Bunjevačko kolo« u svom govoru istaknuo kako postoji vrijeme kada se prave planovi, vrijeme kada se moraju ispravljati neki krivi potezi, vrijeme rada, zalaganja i borbe s brojnim problemima, ali da postoji i vrijeme slavlja.

»Na današnji dan ostavimo brojne probleme po strani. Blagdan svetog Josipa postao je odlukom Hrvatskog nacionalnog vijeća i blagdan ovdašnje hrvatske zajednice. Od svetog Josipa imamo zaista što naučiti, mi upravo takvi kakvi jesmo da bismo bili ono što bi željeli biti i zato trebamo stalno pred sobom imati za uzor svetog Josipa«.

Okupljenima na svečanosti, vijećnicima HNV-a, predstavnicima hrvatskih udruga i uzvanicima, praznik je čestitao i generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici *Davor Vidiš* izrazivši zadovoljstvo što se obilježava praznik koji spaja i simbolizira jedinstvo hrvatske zajednice.

Dan hrvatske nacionalne manjine u Republici Srbiji obilježen je svečanošću 19. ožujka i u Domu Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini.

Z. S.

Hrvatsko nacionalno vijeće priredilo je domjenak u HKC-u »Bunjevačko kolo«

Dan hrvatske nacionalne manjine u Domu DSHV-a

Odluke Upravnog i Nadzornog odbora NIU »Hrvatska riječ«

Usvojeno Izvješće o poslovanju u 2006.

Upravni odbor Novinsko-izdavačke ustanove »Hrvatska riječ« usvojio je Izvješće o poslovanju ove ustanove za 2006. godinu, te ga uputio osnivaču, Hrvatskom nacionalnom vijeću, od kojega je zatražena suglasnost. Prethodno je Nadzorni odbor ove ustanove također ocijenio kako je NIU »Hrvatska riječ» u prošloj godini poslovala sukladno zakonskim propisima. Izvješće o poslovanju, po običaju, poslano je i glavnom financijeru ustanove, Pokrajinskom tajništvu za informacije.

Sjednica Upravnog odbora održana je 16. ožujka, u nazočnosti predsjednika Lazara Barakovića, njegove zamjenice Dušice Dulić, te članova *Zvonka Tadijana, Zdenka Đakovića, Pavla Pejčića i Zvonka Sarića,* kao i direktora *Zvonimira Perušića* i odgovorne urednice tjednika Jasminke Dulić. Članovi Nadzornog odbora *Antonija Čota* (predsjednica), *Zdenka Sudarević* i *Bela Ivković*, materijalno-financijsko poslovanje ustanove razmatrali su na sjednici 24. veljače. ■

Priopćenje Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini

I Pekanović isključen iz stranke

Predsjedništvo Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini održalo je 14. ožujka nastavak prekinute sjednice Predsjedništva, kako je to zahtijevalo pet članova Predsjedništva. S ove sjednice upućeno je priopćenje u kojemu se navodi kako je »nekoliko članova Predsjedništva pokušalo, iznošenjem neistina protiv predsjednika stranke *Petra Kuntića* i dopredsjednika *Josipa Gabrića*, isposlovati smjenu potonjeg, ne bi li dobili većinu i tako srušili legitimno izabrane članove. S obzirom da je, organiziranjem tajnih sastanka, davanjem priopćenja u javnost i općenito frakcionaškim djelovanjem u svemu, uz bivšeg dopredsjednika *Đorđa Čovića* sudjelovao i dopredsjednik stranke *Josip Pekanović*, a zbog ranijeg nepoštovanja odluka DSHV-a, Predsjedništvo DSHV donijelo je odluku o njegovom isključenju«. Predsjedništvo je također donijelo odluku, da predloži Pokrajinskom izvršnom vijeću da na mjesto već isključenog člana Đorđa Čovića predloži za novog pomoćnika tajnika za propise, upravu i nacionalne manjine *Antoniju Čotu*, diplomiranu pravnicu iz Svetozara Miletića. ■

Vladimir Bošnjak podnio ostavku na mjesto dopredsjednika HNV-a

Dosadašnji dopredsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća Vladimir Bošnjak iz Novog Slankamena uputio je priopćenje u kojem podnosi ostavku na to mjesto.

»Na današnji dan, 21. ožujka 2007. godine, podnio sam ostavku na mjesto dopredsjednika Hrvatskog nacionalnog vijeća, kao i na mjesto vijećnika HNV-a i o tome obavijestio predsjednika Vijeća gospodina *Branka Horvata*. Vjerujem da će moja ostavka pridonijeti učinkovitijem radu Vijeća, kao i svih institucija u Srijemu za koji sam se do danas maksimalno zauzimao. Pritisci i podmetanja kojima sam već duže vrijeme izložen preveliki su za mene. Zahvaljujem svim kolegama s kojima sam radio ove četiri godine na izgrađivanju naše krovne institucije i svima želim uspjeh u daljnjem radu« piše u priopćenju. ■

Trbuhom za kruhom

U nedjelju, 18. ožujka, šestorica Sonćana su otputovala u Hrvatsku, točnije u Poreč, kako bi na sezonskim poslovima u poljodjelstvu pokušala bar donekle riješiti tešku financijsku situaciju kojoj, ne svojom krivnjom, ne vide konca.

Inače trbuhom za kruhom put Poreča otišli su i radnici iz Subotice, Sombora i Bača.

I. A.

Antun Vidaković, ravnatelj Hrvatskog kazališta iz Pečuha

Dug put do vlastitog teatra

Godine 1990. predstavljeno je »Kraljevo« na mađarskom i hrvatskom jeziku, a nakon te povijesne predstave bio sam već siguran u to da ima potrebe za hrvatskim kazalištem, bez obzira na to što smo s njim malo zakasnili, jer je kazalište, po mom mišljenju, jedan od najvažnijih faktora u očuvanju identiteta i jezika

Razgovor vodio: Davor Bašić Palković

Hrvatsko kazalište iz Pečuha, prvo profesionalno hrvatsko kazalište izvan Hrvatske, ove će godine proslaviti svoj petnaesti rođendan. Ono je prva hrvatska manjinska ustanova u Republici Mađarskoj koja je utemeljena samoinicijativno, bez neke političke direktive odozgo. Nastalo je kao rezultat civilne inicijative i jedno je od malobrojnih sličnih ostvarenja hrvatske zajednice nakon političkih promjena u Mađarskoj. O povijesti i radu ove kazališne ustanove, koja je do sada na scenu postavila 60-ak predstava, razgovarali smo s njezinim utemeljiteljem i ravnateljem od samoga osnutka Antunom Vidakovićem.

HR: Kažite nam na početku, kako je došlo do ideje o osnutku Hrvatskog kazališta i kako je tekao rad na ostvarenju ove zamisli?

Osim što sam koreograf i bavim se plesom, uvijek me je privlačilo kazalište, pa sam već negdje osamdesetih godina počeo razmišljati o formiranju hrvatske profesionalne kazališne družine. Tada sam bio preopterećen poslovima, radio sam u pečuškom Ljetnom kazalištu, predavao ples u umjetničkoj srednjoj školi, vodio sam plesnu skupinu »Baranja«, radio koreografije na raznim mjestima. Međutim, 1985. godine inicirao sam da se *Krležino* »Kraljevo« postavi na scenu Ljetnog kazališta u Pečuhu. Redatelj *Lászlo Bagossy* prihvatio je ideju, pa je te godine bila pečuška praizvedba »Kraljeva« na mađarskom jeziku. Tada su i plesači »Baranje« dobili uloge u komadu i oni su ubacili nekoliko hrvatskih rečenica u mađarsku predstavu. Tada je nastala ideja da se »Kraljevo« postavi na scenu u Pečuhu i na hrvatskom jeziku, dakle, ako nećemo odmah i formirati hrvatsko kazalište, ali barem da se održi prva profesionalna predstava na hrvatskom u Mađarskoj. Trebalo je čekati pet godina do ostvarenja ove ideje. Godine 1990. na velikoj pozornici u ulici Káptalan predstavljeno je »Kraljevo« i na mađarskom i na hrvatskom jeziku i to velika, spektakularna predstava, u kojoj je sudjelovalo oko 140 osoba počevši od plesača do glumaca. Nakon te povijesne predstave bio sam već siguran u to kako postoji potreba za hrvatskim kazalištem, bez obzira na to što smo s njim malo zakasnili, jer po mom mišljenju kazalište je jedan od najvažnijih čimbenika u očuvanju identiteta i jezika. Trebali smo to ostvariti još prije dvadesetak godina, pa bi to možda usporilo i procese gubljenja identiteta, ali dobro je što je bar tada, nakon te povijesne premijere, krenula stvar hrvatskog kazališta.

HR: Kako se nakon spomenute predstave, konkretno realizirala ideja o formiranju hrvatskog kazališta?

Moram napomenuti kako sam već i prije

1990-ih godina vodio razgovore o hrvatskoj kazališnoj družini s ondašnjim referentom za narodnosna pitanja u Ministarstvu prosvjete *Ernőom Eperjessyem*, ali i s odjelom za kazalište istoga Ministarstva, kako bi se moglo u Mađarskoj osnovati hrvatsko kazalište. Bio je to mukotrpan rad, trajao je sedam godina. Vodio sam barem tridesetak razgovora s narodnosnim odjelom i s glavnim odjelom za kazališta. Bilo je puno obećanja, ali nakon izvjesnog vremena već sam počeo sumnjati, hoće li netko ozbiljno prihvatiti da se osnuje profesionalno hrvatsko kazalište u Mađarskoj.

Godine 1992. se nekako, vrlo teško, stvar hrvatskog kazališta odmaknula s mrtve točke. Tada sam od gradskih vlasti zatražio da službeno deklariraju pružanje podrške hrvatskom kazalištu. Morao sam se poslužiti trikom da ne tražim materijalnu pomoć veću od milijun forinti. Referenta sam praktički morao »prevariti«, iako nam je on doista pružao potporu i nagovorio gradsko vijeće da prihvati ideju osnivanja hrvatskog kazališta i da to podržava i prema mjerodavnom ministarstvu. I tako je pala odluka da će hrvatsko kazalište profunkcionirati kao odjel u Malom kazalištu u Pečuhu. Inače, u svibnju 1992. godine u Varszinházu u Budimpešti, na svečanoj premijeri *Brešanove* »Predstave Hamleta u Mrduši Donjoj« (druga predstava u njihovoj produkciji, op. a.), na kojoj su bili nazočni i istaknuti dužnosnici hrvatskog i mađarskog ministarstva kulture, publici je priopćeno kako je podrškom grada Pečuha i mjerodavnog mađarskog ministarstva utemeljeno Hrvatsko kazalište kao odjel u Malom kazalištu.

HR: Ipak, i nakon toga, stvari nisu išle lako...

Kao odjel dobili smo iz proračuna oko tri milijuna forinti i planirali smo kako ćemo, kao skromno, komorno kazalište iz te svote godišnje izvoditi dvije premijere i eventualno nešto raditi i na ljetnoj pozornici. Međutim, vrlo brzo, već nakon pola godine morao sam se suočiti s poteškoćama. Sukobio sam se s vođstvom Malog kazališta, koje je smatralo kako hrvatsko kazalište treba držati unutar vrlo uskih okvira i da mu ne treba pružati mogućnost ozbiljnijeg razvoja. Čak se po mojoj pretpostavci mislilo i to, da ćemo mi kao manjinska ustanova dovući tu financijsku pomoć s raznih strana, pa čak iz matične države Hrvatske i da će od toga i oni, to jest mađarski odjel Malog kazališta profitirati. Ja sam već tada imao jasne stavove i planove o radu hrvatskog kazališta. Planirao sam ne samo izvođenje dvije premijere godišnje, nego sam smatrao važnim da postanemo i putujuće kazalište, jer većina Hrvata u Mađarskoj živi na selu. Nije bilo sukoba samo unutar Malog kazališta, već su tada nastali problemi i s gradskim vlastima. Tada je bio otpušten i redatelj Bagossy s radnog mjesta, a grad je, vjerojatno radi štednje planirao čak ukidanje Malog kazališta, odnosno njegovo spajanje s Trećim kazalištem, što bi vjerojatno donijelo sa sobom i ukidanje hrvatskog kazališta, pa sam jedno vrijeme čak i ja bio suspendiran. Izgledalo je tada da će se pokušaj stvaranja Hrvatskog kazališta ubrzo nakon uspješnog starta onemogućiti.

HR: Kako ste uspjeli izaći iz te nezavidne situacije?

Vodio sam žestoke bitke, sukobio se s mnogima, privremeno sam možda i postao persona non grata u Pečuhu, ali su mnogi hrvatski intelektualci stali na moju stranu. Za razliku od političara koji su se suzdržali u početku, ovi su intelektualci shvatili važnost hrvatskog kazališta i pružali mi pomoć u tom teškom razdoblju. Spomenuo bih i imena: *Ivica Đurok, Stjepan Filaković, Mišo Balaž, Đuro Franković*… Bilo je izuzetno važno i možda u odnosu na gradske vlasti i odlučujuće, to što su nam i mnogi vodeći mađarski umjetnici i intelektualci tada pružali maksimalnu podršku, pisali nama u prilog, podržavali i našu stvar i mene osobno na svim razinama. Tvrdili su kako je održavanje hrvatskog kazališta važno i za grad Pečuh i za cijelu državu.

HR: Kako je došlo do osamostaljenja Hrvatskog kazališta?

Poslije tih sukoba 1995. godine Malo kazalište je ukinuto, odnosno spojeno je s Trećim kazalištem, a Hrvatsko je kazalište dobilo samostalnost. Tada je pak nastao problem sa zgradom kazališta: htjeli su nas izmjestiti odavde, jer je ona originalno bila u vlasništvu Crkve. U međuvremenu to je preraslo u politički problem i tada su i hrvatski manjinski političari pružali podršku, iako su se – kao što sam to dao naslutiti – u borbu oko kazališta uključili sa zakašnjenjem. Zapravo, gradsko je vijeće na drugi način dalo Crkvi odštetu, a paralelno s rješenjem da možemo ostati u zgradi, grad je donio odluku i o osamostaljenju Hrvatskog kazališta.

Nakon osamostaljenja dobili smo oko 12 milijuna forinti, pa zajedno s financijskom podrškom grada Pečuha raspolagali smo već s oko 20 milijuna forinti. Morali smo od dobivenih sredstava, sponzorskog novca odvojiti nešto i za tehniku, uspjeli smo skoro cijelu zgradu adaptirati. Izgradili smo u dvorištu zgrade ljetnu pozornicu. Nakon osamostaljenja izveli smo dvije skromne premijere odmah, i jednu spektakularniju predstavu »Čarugu« na Tekiji na otvorenoj sceni. S raznih strana uspjeli smo nabaviti još sredstava i krenuli smo vrlo dinamično. Tada smo počeli s komornim predstavama redovito putovati i u hrvatska naselja širom Mađarske. Izvodili smo oko sto predstava godišnje.

HR: Kako se Hrvatsko kazalište danas financira?

Financijskih problema imamo i dan danas. Doduše sada već dobivamo od države oko 40 milijuna, a od grada još oko 10 milijuna forinti, ali još uvijek nismo u tom državnom automatizmu. Tko poznaje svijet kazališta u Mađarskoj, zna kako mađarska kazališta često za jednu premijeru mogu potrošiti naš godišnji proračun. Ja sam uvijek tvrdio kako smo mi isto takvo kazalište kao bilo koji mađarski teatar. Ne volim termin »pozitivna diskriminacija«. Mi bismo trebali biti izjednačeni s mađarskim kazalištima, a danas bih se radovao, ako bismo dobili barem

pet posto proračuna jednog mađarskog teatra. Tada bismo mogli ostvariti naše planove i izvoditi godišnje tri-četiri profesionalne premijere i biti i putujuće kazalište, igrati predstave u svim naseljima u kojima žive Hrvati.

HR: Po pitanju sastava ansambla, kakav je omjer profesionalnih i amaterskih glumaca, i kako ovakav spoj funkcionira?

Na samom početku rada Hrvatskog kazališta jedini je profesionalni hrvatski glumac u Mađarskoj bio *Jozo Matorić*. On je igrao u više naših predstava, ali se kasnije suradnja s njim prekinula. Tada je međutim već bilo i drugih mladih hrvatskih glumaca u Mađarskoj, poput *Stipana Đurića*, te *Slavena Vidakovića,* koji se i školovao u Hrvatskoj. Dakle imamo i profesionalne glumce, ali oslanjamo se i na igru vrlo dobrih amatera. Neki su od njih prethodno radili u ansamblu »Baranja« i vrlo dobro, na profesionalan način znaju izvoditi karakterne uloge. Danas imamo oko dvadesetak takvih glumaca na koje možemo računati. Naravno, u najzahtjevnijim umjetničkim komadima od samoga početka igraju i kod nas vrlo slavni glumci iz Hrvatske: *Vlasta Ramljak, Damir Lončar, Velimir Čokljat* i mnogi drugi. Već u »Kraljevu« su igrali istaknuti glumci iz Osijeka, a poslije u »Čarugi« slavni glumci iz Zagreba.

HR: Tko režira vaše predstave? Imate li stalne redatelje?

Na samom početku radu Hrvatskog kazališta priključio se *Stjepan Filaković,* koji je u Zagrebu završio režiju. On je režirao prvu, uistinu profesionalnu pučku predstavu, Karagićevu »Rastatkinju«, pa poslije »Božićnu bajku«, »Čarugu«... Zatim mogu reći kako je *Laszlo Bagossy* praktički postao redatelj Hrvatskog kazališta. On režira svake godine barem jednu predstavu. Dakle, imamo i svoje redatelje, ali dolaze nam režirati redatelji iz Hrvatske *(Robert Raponja, Damir Munitić, Tahir Mujičić)* pa i iz Mađarske (*Dóra Uhrik, Sándor N. Szabó, Péter Teliha, Tamás Balikó*...).

Također, naglasio bih ulogu Odsjeka za hrvatski jezik i književnost na Pečuškom sveučilištu, budući da nam suradnici Odsjeka pružaju veliku pomoć, od prevođenja kazališnih komada do jezičnog lektoriranja predstava.

HR: Nakon skoro petnaest godina rada, kakav je ugled Hrvatskog kazališta u kulturnom životu i javnosti Pečuha, te u Mađarskoj?

Uspjeli smo se integrirati u umjetnički život grada Pečuha, pa čak i Mađarske. Mnogi vodeći mađarski i hrvatski umjetnici nastupili su kod nas, a radimo skupa i s mađarskim Narodnim kazalištem u Pečuhu, imali smo i zajedničke predstave i na jednom i na drugom jeziku.

Publika također zna za naš rad i osim mađarskih gladaju i naše predstave. Računaju s nama i prigodom Pečuškog kazališnog festivala koji slovi kao najveća kazališna manifestacija te vrste u Mađarskoj. Ne samo što će se i na našoj sceni igrati predstave u okviru festivala, nego su i naše produkcije uvrštene u službeni program. Ovo ujedno i potvrđuje kako smo ispravno postupili, kada smo otvorili vrata našeg kazališta prema gradu i prema drugim kulturnim sredinama i da je Hrvatsko kazalište proteklih deset godina zauzelo dostojno i ugledno mjesto i u kulturnom životu i u javnosti Mađarske i Hrvatske**.**

HR: Vremenom je pri Hrvatskom kazalištu osnovana i mađarsko-hrvatska kulturna udruga Csopor(t)-Horda. Kažite nam nešto više o njoj?

Neki umjetnici u Hrvatskoj vrlo su brzo spoznali što znači postojanje jedinog profesionalnog hrvatskog kazališta izvan granica Republike Hrvatske. Ideja o utemeljenju mađarsko-hrvatske umjetničke udruge Csopor(t)-Horda (u nazivu je šaljiva igra riječi: mađ. csoport=skupina, odnosno hrv. čopor, dok horda na oba jezika ima isto značenje) došla je od Tahira Mujičića, poznatog hrvatskog dramskog pisca i pravog kazališnog čovjeka. On je pridobio skupinu istaknutih hrvatskih intelektualaca i umjetnika za utemeljenje udruge, a također i u Pečuhu mala skupina hrvatskih intelektualaca i nekoliko vodećih mađarskih umjetnika su se pridružili ovoj civilnoj organizaciji. Do prvog susreta udruge došlo je 1995. godine u malom podravsko-hrvatskom selu Dravljancima. Csopor(t)-Horda zajedno s Hrvatskim kazalištem organizirala je mnoštvo programa, od kazališnih predstava do likovnih izložaba. Jedno smo se vrijeme posvetili ozbiljnom nakladničkom poslu. Tiskana su djela istaknutih mađarskih dramskih pisaca na hrvatskom jeziku, a objavljene su i drame hrvatskih autora na mađarskome. Izložbe smo organizirali ne samo u zgradi Hrvatskog kazališta, već i u drugim pečuškim galerijama, ali i u Budimpešti, Sentandreji, Zagrebu, Šibeniku. Ova suradnja na polju likovne umjetnosti rezultirala je prije pet godina otvaranjem Galerije Csopor(t)-Horda u zgradi kazališta. Ta mala, vrlo skladna i intimna prostorija postala je omiljena u krugu mnogih umjetnika. Ravnatelj Galerije *Janos Erdos* u suradnji s Tahirom Mujičićem i drugim hrvatskim part-nerima organizirao je vrlo uspješne izložbe sa sudjelovanjem vrhunskih hrvatskih i mađarskih likovnih umjetnika. Organizirano je više od pedeset izložbi. Galerija uživa visok ugled medju stručnim krugovima i danas već ima pravi međunarodni karakter, u njoj svoja djela izlažu osim hrvatskih i mađarskih autora i likovni umjetnici od Njemačke do Izraela.

HR: Koliko su za Hrvatsko kazalište važni pučki komadi, za koje ste u jednom intervjuu naveli, da ih se ne treba stidjeti?

Mislim da su pučki komadi doista važni za jedno kazalište koje je osnovano i ne baš tako davno i to u sredini u kojoj korijene imaju upravo autori kao što je *Antun Karagić*, koji je imao u vidu osnovati profesionalno kazalište u Mađarskoj**,** ali mu na žalost nije uspjelo. Autori pučkih komada bili su naši najpoznatiji dramski pisci, koji su se igrali i u Vojvodini i na čemu su se odgajali naši stariji naraštaji. Ne smijemo zaboraviti činjenicu kako mi nismo imali na početku svoju publiku pa ju je trebalo stvarati

HR: Hrvatsko nacionalno vijeće, krovno tijelo hrvatske nacionalne manjine u Srbiji, kao jedan od svojih ciljeva navodi osnutak Drame na hrvatskom u okviru Narodnog kazališta u Subotici. Što biste im savjetovali?

Znam iz iskustva kako je veoma teško odmah stvoriti ansambl, ali važno je da imaju svoju matičnu kuću, nekoliko članova koji bi mogli voditi kazalište i upravljati njime, te skromnu tehniku. Početi se može i s 5-6 ljudi i ako se onda oko te jezgre okupi krug intelektualaca, dramskih pisaca, dramaturga, redatelja i vrlo dobrih amatera, mislim da se onda ne treba bojati što nema profesionalnih glumaca koji su, naravno, važni. Mi nismo imali ni jednog kada smo počinjali, a uskoro bismo ih trebali imati pet. Važno je da takvo kazalište na početku profunkcionira kao projekt, a poslije će se samo izgrađivati i nadograđivati. Glumci se uvijek mogu angažirati za pojedine projekte, ali svakako treba imati dobru bazu jer bez toga je jako teško. Potreban je i čovjek koji će o svemu tome brinuti i koji ima ugled u kazališnom životu sredine u kojoj se kazalište osniva. Mi imamo i vrlo dobru suradnju s Narodnim kazalištem u Pečuhu od samog početka. Od njih možemo posuditi kostime i scenografiju i to nam puno znači jer jedno manjinsko kazalište nikad nema toliko velik proračun. Važno je da u sredini u kojoj djeluje, jedno manjinsko kazalište ima matična kazališta kao partnere za dobru suradnju.

i odgajati upravo na pučkim komadima, koji su bliski narodu, našim ljudima koji i dandanas nostalgično gledaju na ona vremena o kojima govore tekstovi upravo pučkih komada. Svakako je to temelj na kojem se onda može dalje graditi i nadograđivati repertoar. Poslije se može igrati i jedan *Moliere* ili *Shakespeare*, tako da ja doista mislim kako se tih tekstova nikako ne treba stidjeti.

HR: Postavljate i dječje komade. Koliko djeca hrvatske nacionalnosti u Mađarskoj razumiju i govore svoj materinji jezik?

Dječje komade redovito postavljamo upravo radi očuvanja jezika i identiteta, mislim da je u tomu Hrvatsko kazalište kao institucija izuzetno važno. Šezdesetih godina Hrvati u Mađarskoj imali su 60-ak škola, a danas ih imamo samo 5, što je dovoljno poražavajuća činjenica koja puno govori. Zbog toga je vrlo važno da se djeci otvore vrata kazališta, mi to shvaćamo vrlo ozbiljno i upravo zato mi svake godine na scenu postavljamo po jedan dječji komad.

HR: Osim u mađarskim mjestima u kojima žive Hrvati, nastupate i u Hrvatskoj. Nedavno ste, kako sam vidio u programu, nastupili na 1. Međunarodnom festivalu smijeha u Istri...

Nažalost, imali smo poziv za sudjelovanje na tom festivalu, ali ga nismo uspjeli realizirati zbog obveza glumaca u njihovim matičnim kućama. To ne bi bio problem kad bismo imali svoj stalni ansambl od barem pet ili šest glumaca. Ali to je načelo rada i na Zapadu, da se glumci angažiraju za određeni projekt. Ipak, prisutni smo na raznim hrvatskim festivalima, ali dosta rijetko i mislim kako je to pitanje na koje bi odgovor trebalo potražiti u Hrvatskoj. Moram naglasiti da smo, što se tiče dječjih festivala, pozivani na gotovo sve koji se održavaju u Hrvatskoj, i u posljednje vrijeme u BiH.

HR: Osim hrvatskog, koja još nacionalno-manjinska kazališta djeluju na teritoriju Republike Mađarske?

Najznačajnije je Njemačko kazalište (Deutsche Büne), koje je osnovano prije našeg u Seksardu. Mi smo drugo manjinsko kazalište koje je osnovano u Mađarskoj i upravo smo u 15-oj godini djelovanja. Ovdašnji Srbi i Slovaci imaju instituciju svoga manjinskog kazališta, ali nemaju svoju matičnu kuću, odnosno kazališnu zgradu.

HR: Ove godine gostovat ćete po prvi puta u Republici Srbiji, i to u Subotici na VI. Danima Balinta Vujkova, koji će se održati sredinom listopada. Kojom ćete se predstavom predstaviti?

Na samom osnutku Hrvatskog kazališta u Pečuhu igrali smo Karagićeve komade »Rastatkinja« i »Katica« te »Dva bila gavrana« *Ivana Petreša* i od tada nije bilo pučkog komada na našoj pozornici. U međuvremenu , u 15 godina postojanja, postavili smo na scenu 60-ak naslova i mislili kako je nova obljetnica prava prigoda za igranje još jednog Karagićevog teksta. Ovoga puta odlučili smo se za komad »Pošteni varalica«. U najnovijoj predstavi uz naše profesionalce igrat će i amateri koji su se okupili oko našeg kazališta i moram naglasiti kako bez njih Hrvatsko kazalište ne bi moglo ovako uspješno funkcionirati, oni su vrlo važni za rad Hrvatskog kazališta. Postavljanje Karagića na scenu važno je i zbog gostovanja u mjestima u kojima se govori hrvatski, to je komad koji će ljudi prihvatiti.

HR: I na koncu, pitanje glede planova i budućnosti. Kako vidite Hrvatsko kazalište u Pečuhu, za, recimo, deset godina?

Činjenica je, nažalost, da se ubrzala asimilacija, ali valjda ćemo za 50-ak godina još postojati na ovim prostorima. Za desetak godina postojat će nadam se još naše škole, u čemu će i Hrvatsko kazalište odigrati svoju ulogu. U ovoj općoj globalizaciji za dvadesetak godina možda će se i u Mađarskoj govoriti engleski, ali ja jesam optimist, iako nisam siguran koliko će uopće u budućnosti biti potrebe za manjinskim kazalištima. ■

Izaslanstvo Izvršnog vijeća AP Vojvodine u uzvratnom posjetu Vukovarsko-srijemskoj županiji

Definirane oblasti suradnje

Bez jačanja i razvijanja gospodarske suradnje i stvaranja povoljnih uvjeta za investitore u objema regijama, nema mogućnosti razvijanja kulture, informiranja, te obrazovanja * U interesu je žitelja obiju regija jačanje odnosa između Vojvodine i Vukovarsko-srijemske županije, kako na lokalnoj tako i regionalnoj razini, složili su se i predsjednik Pajtić i župan Galić

U ponedjeljak 19. ožujka izaslanstvo Izvršnog vijeća AP Vojvodine, koje je predvodio predsjednik Izvršnog vijeća *Bojan Pajtić* posjetilo je Vukovarsko-srijemsku županiju, na poziv župana *Bože Galića.* Bio je to uzvratni posjet, budući da su u veljači prošle godine predstavnici Vukovarsko-srijemske županije bili u prvom službenom posjetu Vojvodini.

Tijekom cjelodnevno posjeta, izaslanstvo iz Vojvodine u sastavu Bojan Pajtić, tajnik za informacije *Milorad Đurić*, predsjednik Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini *Petar Kuntić*, generalni konzul Republike Hrvatske u Subotici *Davor Vidiš*, pokrajinski tajnik za međunarodnu i pograničnu suradnju *Predrag Grgić* i predsjednik Gospodarske komore Vojvodine *Nikola Stojišić,* po protokolu prvo je posjetilo Vukovarsko-srijemskog župana Božu Galića, dožupana *Jovana Ajdukovića* i dužnosnike u županijskom uredu, u palači »Srijem« u Vukovaru, te Četvrtu osnovnu školu, srpsku nacionalnu manjinu u Hrvatskoj u Zajedničkom vijeću općina, te na koncu, episkopa *Lukijana* u Dalju, u sjedištu Osječko-poljske i baranjske eparhije.

Sa sastanka u Vukovaru:
Cilj je poboljšati i razvijati prekograničnu suradnju

GOSPODARSKA SURADNJA: Sastanak dviju delegacija, koji su pratili novinari dvadesetak medija iz Vojvodine, bio je posvećen poboljšanju i razvijanju prekogranične suradnje ovih dviju susjednih regija, na prvom mjestu u oblasti gospodarstva, kako je rekao predsjednik IV AP Vojvodine Bojan Pajtić, objašnjavajući da »bez jačanja i razvijanja gospodarske suradnje i stvaranja povoljnih uvjeta za investitore u objema regijama, nema mogućnosti razvijanja kulture, informiranja, te obrazovanja«.

»U interesu je žitelja obiju regija jačanje odnosa između Vojvodine i Vukovarsko-srijemske županije, kako na lokalnoj tako i regionalnoj razini«, složili su se i predsjednik Pajtić i župan Galić. Sudeći po njihovim izjavama na kraju sastanka, najviše su razgovarali o mogućnostima suradnje na zajedničkim projektima u okviru programa Europske unije, IPA (Instrument for Pre-accession Assistance – IPA). Kako su se dogovorili, i jedni i drugi formirat će stručne timove koji će surađivati na osmišljavanju adekvatnih i korisnih projekata za stanovnike ovih dviju regija, koji su za sada u fazi pripreme. Naime, u proračunu EU su za razdoblje od 2007. do 2013. godine predviđena financijska sredstva za IPA - Instrument za pristupnu pomoć iznose 10 milijardi eura, a namijenjena su pripremi država kandidata i potencijalnih kandidata za uporabu strukturnih fondova EU kada postanu ravnopravne članice EU. Program IPA zapravo zamjenjuje CARDS program, koji trenutačno podržava aktivnosti država Zapadnog Balkana u okviru Procesa stabiliziranja i približavanje EU. Jedan od važnih segmenata IPA programa je pružanje podrške i pomoći regionalnoj i

Suradnja Televizije Vojvodine i TV Vinkovci

Na sastanku na kojemu je sudjelovao i Milorad Đurić, pokrajinski tajnik za informacije, dogovoreno je da Izvršno vijeće AP Vojvodine i Vukovarsko-srijemska županija daju punu podršku Sporazumu o poslovno-tehničkoj suradnji Radio-Televizije Vojvodine i Televizije Vinkovci u produciranju i razmjeni programa na hrvatskom jeziku. Tom prilikom Pajtić je podsjetio kako hrvatska nacionalna zajednica u Vojvodini od nedavno ima dvije emisije tjedno na materinskom jeziku na Televiziji Vojvodine, da je u pripremi radijski program u okviru iste medijske kuće, te postoji i tjednik »Hrvatska riječ«, koje podržava IV AP Vojvodine, što znači, kako je rekao Pajtić, da pokrajinska administracija ulaže i radi na pitanju ostvarivanja prava na informiranje hrvatske zajednice u Vojvodini, a da je realiziranje planirane suradnje ovih dviju regija u oblasti informiranja još jedan korak naprijed, ali i odličan primjer matičnim državama.

Dobra suradnja

Predsjednik DSHV-a, Petar Kuntić, je, nakon posjeta kazao za »Hrvatsku riječ« kako je ovaj posjet korak koji pridonosi poboljšanju suradnje susjednih regija i model je matičnim državama u razvijanju dobrih odnosa. Također, on je kazao kako nije bilo vremena detaljno govoriti o provedbi prava hrvatske nacionalne zajednici u Vojvodini, ali da jesu razgovarali o važnim pitanjima glede ove teme, budući da hrvatska zajednica u Vojvodini najbolje surađuje s ovom županijom, koja doprinosi u najvećoj mjeri institucionalnom povezivanju i pruža logističku pomoć hrvatskim institucijama u Vojvodini.

prekograničnoj suradnji, gdje obje regije, i Vukovarsko-srijemska i Vojvodina, kao regije orijentirane ka Europi, vide i svoje mogućnosti. Najvažnije oblasti koje će projektima obuhvatiti, kako su izvijestili, bit će ekologija – posebice rijeka, turizam, gospodarstvo, s naglaskom na ostvarivanju prava nacionalnih manjina u objema regijama.

»Nakon sastanka možemo izraziti zadovoljstvo, jer smo usuglašenih stajališta da zajednički, surađujući, možemo razviti naše regije pomoću sredstava predpristupnih fondova EU«, kazao je Galić, s čim se složio i Pajtić. Izvijestili su kako će već idućeg tjedna timovi iz Vojvodine sudjelovati na radionici u Vukovaru, na kojoj će osnovni zadatak biti definirati projekte zajedničke suradnje iz navedenih oblasti.

SRPSKA NACIONALNA MANJINA: Nakon sastanka, izaslanstvo je posjetilo Četvrtu osnovnu školu u Vukovaru, u kojoj se nastava izvodi na hrvatskom i srpskom jeziku i uručila im dva računala s printerima, jedan za odjele na hrvatskom, a drugi za odjele na srpskom jeziku. Kako smo saznali u školi, nakon kulturno-umjetničkog programa kojeg su pripremili učenici obiju nacionalnosti, u školi nema netrpeljivosti, sukoba, niti svađa među učenicima hrvatske i srpske nacionalnosti, a oni nisu podijeljeni u različiti smjene. Po riječima ravnatelja škole *Željka Kovačevića*, nastavnici koji predaju nastavu na hrvatskom i srpskom jeziku još uvijek koriste odvojene zbornice, ali polako se situacija mijenja na bolje.

Posjet Zajedničkom vijeću općina – koju čine predstavnici Srba iz 26 općina u kojima je srpska nacionalna zajednica većinsko stanovništvo, održana je u drugom dijelu cjelodnevnog posjeta. Tijekom razgovora izaslanstva iz Vojvodine s predsjednikom Zajedničkog vijeća općina *Draganom Crnogorcem* i ostalim dužnosnicima, najviše se govorilo o mogućnostima gospodarske suradnje, kako bi se stekli adekvatni ekonomski uvjeti da pripadnici srpske nacionalne manjine ostanu u Vukovarsko-srijemskoj i Osječko-baranjskoj županiji, a ne raseljavali, bilo u Srbiju, bilo u inozemstvo, kako je rekao Pajtić. On je tom prilikom kazao da je veliki broj gospodarstvenika, kako iz Vojvodine tako i iz Hrvatske, zainteresiran za uspostavljanje poslovne suradnje u ovim regijama, te je podržao prijedlog predsjednika Gospodarske komore Vojvodine Nikole Stojšića da se osnuje Klub gospodarstvenika u Vukovaru, koji će biti mjesto na kojem bi Gospodarska komora Vojvodine organizirala susrete gospodarstvenika iz Vojvodine i Vukovarsko – srijemske županije.

D. Popov

Zajednički projekti obuhvaćat će ekologiju, turizam, gospodarstvo

Pomoć Izvršnog vijeća APV srpskoj zajednici u Hrvatskoj

Kao oblik pomoći matice svojoj nacionalnoj zajednici u susjednoj Hrvatskoj, Izvršno vijeće AP Vojvodine podržalo je ideju Zajedničkog vijeća da konkuriraju u oblastima kulture, obrazovanja i informiranja na natječajima koje raspisuje Izvršno vijeće i za te namjene bit će izdvojeno 20 tisuća eura godišnje. Pokraj ovoga, IV AP Vojvodine podržat će inicijativu Zajedničkog vijeća općina da RTV Vojvodina i TV Vinkovci sklope sporazum o razmjeni TV-emisija na srpskom jeziku, dok će u oblasti obrazovanja vojvođanska vlada nastaviti financirati i pomagati 20 studenata srpske nacionalnosti iz ovih krajeva.

Dopredsjednik Hrvatskog akademskog društva dr. sc. Zlatko Šram

Odgovorno projicirati političku i nacionalnu budućnost

Očigledno je da politički uvjeti i posljedice na republičkim parlamentarnim izborima nisu a niti mogu biti isti kao na lokalnim ili pokrajinskim izborima * Svaka vrsta negativne motivacije koja leži u psihološko-političkoj pozadini određenih odluka i akcija kad-tad dovodi do unutarnjeg rasula i kaosa

Razgovor vodila: Jasminka Dulić

Nakon uspjeha na repub-ličkim izborima nužno se nameće pitanje bi li Demokratski savez Hrvata u Vojvodini trebao ući u predizbornu koaliciju s Demokratskom strankom na predstojećim lokalnim izborima.

Kakvo je Vaše mišljenje o tome?

Naravno da postoji osnova za jedno takvo političko promišljanje, koje bi rezultiralo političkom odlukom da DSHV uđe u predizbornu koaliciju s DS-om na izborima za lokalni parlament. Međutim, na »krilima pobjede« na republičkim izborima lako je upasti u određenu logičku pogrešku da se na temelju rezultata u jednom političkom i formalno-pravnom referentnom okviru izvode zaključci i impliciraju političke posljedice u jednom drugom političkom kontekstu, koji je po svojoj nacionalnoj i političkoj naravi u mnogo čemu različit.

Što pod time konkretno mislite?

Nepostojanje izbornog zakona, kojim bi bilo omogućeno izravno participiranje Hrvata u srbijanskoj Narodnoj skupštini je praktički iznudilo rješenje da Hrvat bude na izbornoj listi DS-a za republičke parlamentarne izbore. Drugim riječima, određeni politički uvjeti, koji u krajnjoj liniji ipak nisu korekt-ni, u odnosu na izborni zakon u Republici Hrvatskoj, pridonijeli su tome da imamo svojeg zastupnika u srbijanskom parlamentu kroz listu druge stranke. Dajući svoj glas DS-u Hrvati jesu dali svoj glas i svojem predstavniku, ali su primarno dali svoj glas onoj političkoj opciji, ili, bolje rečeno, onim političkim opcijama, koje su izravno suprotstavljene *Miloševićevom* političkom naslijeđu, odnosno onim demokratskim opcijama, koje možda u nekim segmentima podsjećaju na Miloševićevo po-imanje političke stvarnosti. Prošli parlamentarni izbori jesu svakako uspjeh DSHV-a u jednom širem političkom smislu, ali bi pogrešno bilo zaključivati kako Hrvati ne bi glasovali za DS da kojim slučajem nije bio na njihovoj listi predstavnik Hrvata. Uostalom, jedan značajan broj Hrvata je glasovao za koaliciju okupljenu oko Liberalno demokratske partije *Čedomira Jovanovića*. Želim reći kako je ovaj izborni uspjeh u biti rezultat izbora »za« i »protiv« jednog europski ustrojenog srbijanskog društva i države. Očigledno je dakle da politički uvjeti i posljedice na republičkim parlamentarnim izborima nisu a niti mogu biti isti kao na lokalnim ili pokrajinskim izborima.

O čemu je zapravo riječ?

Kad se radi o političkim uvjetima, oni nisu isti zbog toga što DSHV ima relativno stabilno i tradicionalno biračko tijelo, na temelju čijih glasova se može zacijelo dobiti određeni broj vijećnika u Skupštini Općine. Je li ovo biračko tijelo veliko ili malo, drugo je političko pitanje. Odgovor na ovo pitanje možemo dobiti tek onda ako u obzir uzmemo razvijenost hrvatske nacionalne identifikacije, tradicionalno-autoritarnog naslijeđa i zadržavanja jedne vrste socijalističkog mentaliteta, koji je, prema našem zadnjem istraživanju, prisutan kod oko 50 posto bunjevačkih Hrvata. U svakom slučaju DSHV može računati na određeni broj vijećnika u lokalnom parlamentu. Realna je računica da se ovaj broj vijećnika može povećati formiranjem predizborne koalicije DS-DSHV. Ali povećati u odnosu na koji broj? Je li možda u odnosu na sadašnjih pet vijećnika DSHV-a u Skupštini Općine? Što će se dogoditi ako DSHV kojim slučajem smatra kako mu pripada 10 ili 12 vijećnika, a DS smatra da im je dovoljno, daleko manji broj vijećnika? Neminovni su tada »mučni« razgovori i »teški« pregovori u

jednom »prizemno pregovaračkom« ozračju, a koji neminovno dovode do međusobnog nepovjerenja i raznih vrsta kasnijih nesporazuma. Drugi razlog zašto bi trebalo biti oprezan prilikom donošenja odluke o eventualnoj predizbornoj koaliciji DS-a i DSHV-a odnosi se na prepoznatljivu političko-identifikacijsku karakteristiku ove hrvatske političke stranke. Postoji naime realna mogućnost da u jednom ovakvom političkom hibridu potencijalno biračko tijelo DSHV-a neće prepoznati svoje specifične

nacionalno-političke interese, makar oni bili samo na razini nacionalne simbolike i da dođe do razvodnjavanja nacionalne političke svijesti tradicionalnog biračkog tijela DSHV-a. S druge pak strane, predizborna koalicija DS-DSHV može se temeljiti na jednom »reaktivnom« panslavenskom mentalitetu koji će nužno, htjeli mi to ili ne, u značajnoj mjeri generirati »antimađarski« sentiment.

A što bi se u tom slučaju dogodilo?

Neizbježne su međunacionalne netrpeljivosti u nama do sada nepoznatim oblicima i intenzitetu. Jer, gledajte, svaka vrsta negativne motivacije koja leži u psihološko-političkoj pozadini određenih odluka i akcija kad-tad dovodi do unutarnjeg rasula i kaosa. Sjetite se samo što se dogodilo s HNV-om. Prilikom formiranja HNV-a jedini i glavni cilj u političko-motivacijskom sklopu bio je samo taj da »vlast« nema DSHV. A sada imamo situaciju da »vlast« imaju svi, ili, bolje rečeno, nitko.

I što bi ste Vi onda predložili glede koalicijskih partnera DSHV-a?

Pa čini mi se najboljom političkom solucijom da na lokalne izbore DSHV izađe samostalno, pa koliko dobije vijećnika, dobije. Zadržat će time svoju političku prepoznatljivost i samostalnost te izbjeći zamci različitih političkih manipulacija. Pa ako i treba, može biti i oporba u lokalnom parlamentu.

Je li to vrijedi i za pokrajinske izbore?

To naravno ne vrijedi za pokrajinske izbore. Kako stvari sada stoje, DSHV bi na pokrajinske izbore trebao ići u predizbornu koaliciju s DS-om.

Zar mislite da će DS pristati na to da DSHV na lokalne izbore ide samostalno, a na pokrajinske da ide s njima u predizbornoj koaliciji?

Ne vidim tu nikakav problem. Ako DS kojim slučajem ne pristane na ovakav dogovor, onda bi se moglo zaključivati o tome da im hrvatska nacionalna manjina u Vojvodini ne leži toliko na srcu kako mi se to sada čini.

A što ako ipak DS na tako nešto ne pristane?

A ništa. Ima i drugih koalicijskih partnera.

Čini mi se kao da navijate za bilo koji oblik »stare« koalicije SVM-DSHV?

Pa može se to, ako hoćete, i tako shvatiti. Ne treba se, naime, »fiksirati« na trenutačne slabosti Saveza vojvođanskih Mađara. Treba malo dublje sagledavati političku zbilju u kojoj živimo i odgovorno projicirati političku i nacionalnu budućnost Hrvata u Vojvodini.

■

Sjednica Skupštine AP Vojvodine

Usvojen prijedlog odluke o strategiji tehnološkog razvoja

Skupština AP Vojvodine održala je utorak, 20. ožujka, svoju 20. sjednicu, na kojoj je bilo 16 točaka dnevnog reda. Na sjednici je, među ostalim, usvojen Prijedlog odluke o strategiji »Osnovni pravci tehnološkog razvoja Autonomne Pokrajine Vojvodine« – strateški dokument kojim se utvrđuju osnove za realizaciju cjelokupnog gospodarskog razvoja AP Vojvodine za narednih deset godina, navodi se na službenoj internetskoj stranici IV AP Vojvodine. Uvodno izlaganje podnio je pokrajinski tajnik za znanost i tehnološki razvoj prof. dr. *Dragoslav Petrović*, koji je poslanicima predstavio osnovne pravce i elemente za šest ključnih oblasti ovog strateškog dokumenta, koji predviđa razvoj i jačanje konkurentnosti i određuje međunarodnu poziciju gospodarstva u AP Vojvodini. Razlog za donošenje ovog akta je u generalnom opredjeljenju IV Vojvodine da osigura jačanje infrastrukture kroz izgradnju i unapređenje putne, željezničke i elektroenergetske mreže, izgradnju naftovoda i plinovoda, kao i razvoja suvremenih tehnoloških kapaciteta. Dokument treba ubrzano smanjiti zaostajanje AP Vojvodine u naučnom i tehnološkom razvoju, kao i osigurati uvjete za uspješno uključivanje u procese europske integracije.

U povodu Prijedloga Programa gospodarskog razvoja – novelirane ex post analize gospodarstva APV s izvještajem o realizaciji Programa gospodarskog razvoja od 2004. do 31. listopada 2006. godine, predsjednik IV AP Vojvodine mr. *Bojan Pajtić* je, u obraćanju poslanicima Skupštine Vojvodine, naglasio da dokument, koji eksplicitno analizira efekte 14 prioritetnih iz Programa privrednog razvoja Vojvodine, govori da je pokrajinska administracija ozbiljno pristupila provođenju ovih programa. Pajtić je objasnio da su programi, pripremljeni uz suradnju i pomoć njemačke organizacije za tehničku podršku GTZ i odnose se na razvoj gospodarstva, poljoprivrede, mala i srednja poduzeća, standardizaciju i certifikaciju proizvoda, promociju izvoza naših proizvoda, pokazuju – a čitav je niz primjera za to – da su svih 14 projekata naišli na plodno tlo.

Poslanici su usvojili Informaciju o problemima u korištenju poslovnog prostora NIU » Hlas ljudu« i NIU »Ruske slovo« iz Novog Sada i donijeli zaključke, među kojima, i da je Skupština APV zadužila Izvršno vijeće Vojvodine da u okviru svojih nadležnosti iznađe rješenje, odnosno provede potrebne pravne postupke radi osiguravanja i davanja na korištenje odgovarajućeg poslovnog prostora NIU »Hlas ljudu« i »Libertatea« za obavljanje novinsko-izdavačke djelatnosti na slovačkom i rusinskom jeziku. ■

Nove prijetnje Hrvatima u Novom Slankamenu

U Novom Slankamenu policija je u utorak navečer, 20. ožujka, dva puta reagirala zbog fizičkog napada i verbalnih prijetnji u tamošnjem Hrvatskom kulturno-prosvjetnom društvu »Stjepan Radić«. Po riječima tajnika društva *Ivana Gregurića*, jedan od pristaša Srpske radikalne stranke upao je u dom Društva i prijetio nazočnima da će ih sve iseliti iz Novog Slankamena za najduže godinu dana, zapaliti dom i katoličku crkvu.

Ovaj je incident unio nemir među tamošnje pripadnike sada već malobrojne hrvatske manjine i podsjetio ih na dane kada su *Šešeljeve* pristaše neometano protjerivale većinski hrvatski živalj u tom srijemskom mjestu. Iste večeri, prije incidenta u domu »Stjepana Radića«, održan je skup srijemskih hrvatskih i kulturnih udruga. Hrvatsko nacionalno vijeće i druge manjinske institucije najavile su odlučno reagiranje u zaštiti manjinskih prava Hrvata u Novom Slankamenu. (DJ/IPS)

Milana Černelić, Bunjevačke studije, FF-press, Zagreb, 2006.

Nova saznanja u proučavanju etnogeneze Bunjevaca

Sama pripadnica bunjevačkog roda po majci, etnološka istraživanja Bunjevaca stavila je u jedno od središta svojih znanstvenih interesa

Zagrebačka etnologija i sveučilišna profesorica *Milana Černelić* (Osijek, 1954.) dobro je poznata bunjevačkim Hrvatima iz Bačke. Sama pripadnica bunjevačkoga roda po majci, etnološka istraživanja Bunjevaca stavila je u jedno od središta interesa još od studentskih dana i održala ih sve do danas. Bunjevci su bili predmetom njezine magistarske (*Tradicije svatovskih časti, njihovi nazivi i uloge, s osobitim obzirom na pojavu i uloge staćela,*1988) i doktorske radnje (*Odabrane pojave iz svadbenih običaja bunjevačkih Hrvata kao izvor za proučavanje njihove etnogeneze,* 1997), njezine prve knjige (*Uloge i nazivi odabranih svatova u Bunjevaca*, Zagreb 1991), blizu trideset članaka na hrvatskom, madžarskom, engleskom i njemačkom jeziku objavljenih u raznim časopisima (*Studia ethnologica Croatica, Etnološka tribina, Senjski zbornik, Migracijske teme, Folklór és traditió, Ethnog-raphia, Acta etnographica Hungarica, Ethografija Hrvata u Mađarskoj*i dr.) i zbornicima radova s međunarodnih znanstvenih skupova (*Ethnocultural processes in Central Europe in 20th Century*, Bratislava, 1994; *Kroatische Volkskunde/Ethnologie in den Neunzigern,* Beč, 2001; *Times, Places, Passages. Ethnologiacal Approaches in the New Millenium*, SIEF /International Society for Ethnology and Folklore/ Conference, Budimpešta, 2004. itd.), istraživačkih projekata (od 2002. do 2006. voditeljica je projekta *Identitet i etnogeneza primorskih Bunjevaca*), a bila je i koautorica izložbe *Iz baštine bačkih Hrvata – Bunjevaca*, održane u Etnološkom muzeju u Zagrebu 1998. godine.

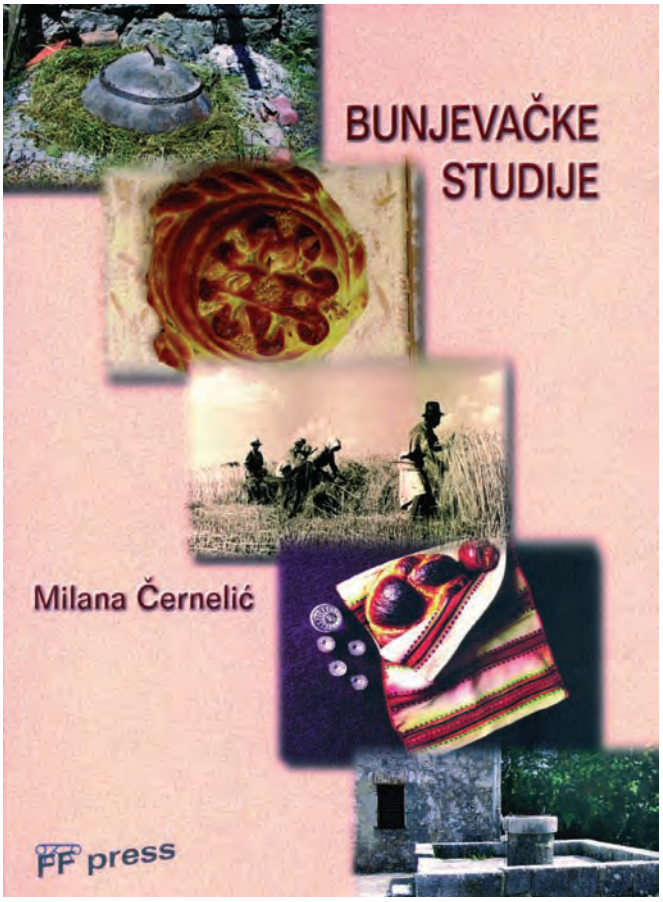

BUNJEVAČKE STUDIJE: Černelićkina najnovija knjiga *Bunjevačke studije* (Zagreb, 2006.) jest sinteza njezinih dviju glavnih znanstvenih preokupacija: svadbenih običaja i Bunjevaca. Knjiga se sastoji iz pet cjelina. U uvodnome dijelu, nakon tekstova recenzenata *Jadranke Grbić-Jakopović i Vitomira Belaja*, sama autorica dala je teorijske odrednice svojemu radu, u kojemu se zbog nedostatka pisanih izvora opredijelila za jedino mogući hermeneutički povijesni pristup u svojim istraživanjima. Nakon uvodnoga dijela slijede tri veće cjeline, u kojima su izložene određene pojave najprije kod primorsko-ličkih Bunjevaca, zatim kod podunavskih Bunjevaca, a onda su odabrane kulturne pojave Bunjevaca stavljene u širi kontekst etnokulturnih procesa u jugoistočnoj Europi. Tako, prvo poglavlje knjige, naslovljeno *Primorsko-lički Bunjevci*, čini pet studija: *Prvi rezultati istraživanja tradicijske kulture primorskih Bunjevaca, Istraživanje tradicijske baštine, identiteta i etnogeneze primorskih Bunjevaca, Zadruga Rukavina-Jauci iz Smiljanskog Polja kod Gospića, Dvije zadružne obitelji na području Krivoga puta* te *Tragovi bunjevačkih elemenata u svadbenim običajima Like, Primorja i Gorskog kotara*. Za bačke je Hrvate svakako zanimljivije drugo poglavlje *Podunavski Bunjevci* u kojemu je sabrano deset studija: *O životu na salašu, Povezanost života na salašu i u gradu, Kontinuitet nekih važnijih običaja bačkih Bunjevaca, Običaj plesa s nevjestom, Zadružne obitelji Balaević-Marinkić u nekoliko generacija, slijedom karakterističnih pojava u zadružnom životu podunavskih Bunjevaca, Gore obredne vatre, Bački Bunjevci u kontekstu etničkih promjena tijekom 20. stoljeća, Nastojanja da se bačkim Bunjevcima ospori pripadnost hrvatskome narodu* te *Lokalna zajednica bačkih Bunjevaca u Hrvatskoj*. U poglavlju *Bunjevci u kontekstu etnokulturnih procesa na prostoru jugo-istočne Europe* sabrane su studije *Uloga svatovskog starješine, Srodne pojave u svadbenim običajima Bunjevaca i balkanskoga stanovništva romanskoga govora, Uloga kolača u obredu blagoslova i prstenovanja mladenaca, Kravaj – baština iz daleke starine* te *Svatovska grana nije samo ukras*. Peti dio knjige, kao svojevrstan dodatak knjizi, čini jedna studija pod naslovom *Kritički osvrt na doprinos istraživanju bunjevačke etnogeneze srpskoga etnologa Jovana Erdeljanovića*. Knjiga završava popisom korištene literature i izvora, autoričinim životopisom te sažetkom na engleskome jeziku.

VRIJEDNE SPOZNAJE: Iako osnovu *Bunjevačkih studija* čine ranije objavljeni članci u različitim časopisima i zbornicima, knjiga nije samo zbir već publiciranih radova: u njoj su iznesene neobično vrijedne autoričine spoznaje što ih je stekla baveći se proučavanjem Bunjevaca gotovo četvrt stoljeća, a mnogi podatci u knjizi aktualizirani su u odnosu na vrijeme izvornoga objavljivanja članka. *Bunjevačke studije* predstavljaju krucijalni autoričin prinos istraživanju složenoga problema bunjevačke etnogeneze, koji nije samo znanstveno pitanje, već ima čak i značajnije političke implikacije. I upravo stoga što je Milana Černelić jedna od rijetkih znanstvenika koji su ovome problemu pristupili s etnološkoga motrišta, ona u svojim *Bunjevačkim studijama* dolazi do bitno drukčijih rezultata spram odavna zastarjela djela *Jovana Erdeljanovića*, koji je pisao o etnogenezi Bunjevaca po narudžbi beogradske politike između dva svjetska rata. Iz toga razloga, *Bunjevačke studije* trebalo bi učiniti što dostupnijim ovdašnjoj publici, ne samo stručnoj, nego i najširemu auditoriju. Ovogodišnja Dužijanca mogla bi za to biti dobrom prigodom.

S. Bačić

Dvodnevni seminar u Subotici

»Žene to mogu«

Asocijacija poslovnih žena – PAŽ, obavještava zainteresirane kako će se u subotu 24. ožujka i u nedjelju 25. ožujka održati dvodnevni seminari »Žene to mogu u lokalnim zajednicama« kojima će biti obuhvaćeno pet gradova u Srbiji, (Vranje, Knjaževac, Kruševac, Leskovac i Subotica) i dva bazična seminara »Žene to mogu« (u Vranju i Kikindi). U Subotici seminar će se održati u plavoj dvorani Gradske kuće s početkom u 9 sati.

»Žene to mogu« je program koji su osmislile žene Norveške Laburističke stranke, a od 2000. godine ovaj program se uspješno primjenjuje na prostorima jugoistočne Europe. Program »Žene to mogu« i ove godine podrazumijeva aktivnosti na povećanju rodne osjetljivosti vijećnica, imenovanih žena, dužnosnice, žena u medijima i institucijama, kao i članice političkih stranaka, sindikata i NVO. Kao i prošle godine program podržavaju Savjet za ravnopravnost spolova Vlade RS, Odbor za ravnopravnost spolova pri Skupštini Srbije, Pokrajinsko tajništvo za rad, zapošljavanje i ravnopravnost spolova, misija OEBS u Srbiji i Crnoj Gori i Radna grupa za ravnopravnost polova pri Paktu za stabilnost jugoistočne Europe.

Ovakvi seminar pružaju set znanja o načinu funkcioniranja organizacija demokratskog društva, o položaju žena u javnoj i privatnoj sferi u Srbiji, o jeziku i njegovoj uporabi, ohrabruju i potiču žene da sudjeluju i prihvate uloge i odgovornosti u javnom i političkom životu. Motiviraju i podržavaju ženski aktivizam i samoorganiziranje na praktičan i informativan način razvijaju političke i upravljačke vještine, nude set znanja i vještina, kojima se polaznice osposobljavaju da bolje zastupaju interesa žena i na taj način utiču na funkcioniranje procesa donošenja odluka.

Ž. V

Peticija protiv rušenja zgrade kazališta naišla na dobar odziv građana

Za tjedan dana oko dvije tisuće Subotičana potpisalo je peticiju protiv rušenja zgrade Narodnog kazališta. Na štandu bez stranačkih obilježja u središtu grada prikupljaju se potpisi tijekom popodneva. Od 20. ožujka štand je postavljen od 16 do 19 sati.

Osim peticije, Liberalno demokratska partija priprema i druge akcije vezane uz ovu subotičku građevinu. Član LDP-a u Subotici zadužen za kulturu *Hrvoje Tikvicki* rekao je da su zadovoljni ovom akcijom kojoj su potporu dali i brojni glasoviti umjetnici podrijetlom iz našeg grada.

»Potporu potpisivanju peticije dali su i *Matija Molcer*, slikar, pedagog i profesor čiji je pradjed sudjelovao u izgradnji kazališta. Kao skladatelj i glazbenik *Kornelije Kovač*, glazbenik *Gábor Lengyel* koji živi u Budimpešti, glasoviti zagrebački glumac, profesor, dugogodišnji član HNK u Zagrebu i teatra ‚Gavella' *Vlatko Dulić*. Potporu su dali i *Tanja Pavišić*, bivša ravnateljica Drame na srpskom subotičkog Narodnog kazališta koja je ponudila i svoju pomoć te subotički fotograf *Augustin Juriga*«, naveo je Hrvoje Tikvicki.

LDP traži sponzore za natječaj u kojemu bi sudjelovali mladi glazbenici Subotice bilo kog glazbenog pravca, a koji bi svoje skladbe posvetili sadašnjoj zgradi kazališta. Djela pristigla na natječaj ocjenjivao bi nestranački, a glazbeno kompetentni žiri. Hrvoje Tikvicki pregovara s Kornelijem Kovačom i Gáborom Lengyelom o skladanju glazbenog omaža subotičkom teatru bio on srušen ili ne. Djelo bi trebalo biti izvedeno na jesen.

U slučaju lošeg vremena potpisi će se prikupljati u stranačkim prostorijama LDP-a, u ulici Matka Vukovića 10 u popodnevnim satima.

M. K. K.

Uspjeh recitatora na hrvatskom

Na općinskoj smotri, održanoj prošloga petka u Gradskoj knjižnici u Subotici nastupila su 94 recitatora na svim zastupljenim jezicima u općini, iz osnovnih i srednjih škola, te KUD-ova.

Od recitatora na hrvatskom jeziku, na zonsko natjecanje plasirali su se *Karla Rudić* i *Marko Stantić* (u kategoriji mlađeg uzrasta), *Ivan Kovač* i *Ivana Stipić* (u kategoriji srednjeg uzrasta) te *Nevena Mlinko* (u kategoriji starijeg uzrasta).

Najbolji recitatori nagrađeni su diplomom. Zonsko natjecanje će se održati danas, 23. ožujka, u Gradskoj knjižnici u Subotici.

Ž. V.

Subotica ponovno ima Filharmoniju

Subotica, nakon osnivačke skupštine održane 9. ožujka, ponovno ima Subotičku filharmoniju, rođenu na temeljima stare koja je od 2001. godine djelovala u okviru Muzičkog centra.

Naime, odlaskom nekadašnjeg ravnatelja Muzičkog centra i dirigenta Subotičke filharmonije *Berislava Skenderovića*, po ondašnjem Statutu istekao je mandat svim članovima rukovodećih tijela Filharmonije, te se njezin rad nije mogao nastaviti.

Tako je uz potporu pravne službe Lokalne samouprave i nekolicine iskusnih glazbenika kada je u pitanju orkestarsko muziciranje, pripremljen novi Statut kojim, ovoga puta Udruga građana Subotička filharmonija nastavlja dugogodišnju tradiciju orkestarskog simfonijskog muziciranja u Subotici, kao kontinuitet Filharmonije osnovane 1908. godine.

Ističući kako je Filharmonija ponovno osnovana godinu dana prije obilježavanja stogodišnjice njezinog rada, dugogodišnji suradnik Subotičke filharmonije i jedan od inicijatora za nastavak njezinog djelovanja *Đuro Molnar* na konferenciji za novinare, koja je održana 20. ožujka rekao da će u njezinom radu biti angažirano više subotičkih glazbenika. Do sada ih je bilo oko 13 - 4, a sada ih na popisu ima već 33. On je dodao da u okviru Subotičke filharmonije djeluje i gudački

komorni orkestar čiji su muzičari ujedno i njezini članovi, a moći će samostalno pripremati koncerte i nastupiti u Subotici i izvan nje.

Za predsjednika Skupštine Subotičke filharmonije izabran je najstariji aktivni član Filharmonije *Mirko Molnar*, umirovljeni profesor violončela u Muzičkoj školi. Što se tiče dirigenta, on je rekao da će ga predložiti Umjetnički savjet, a u planu je da od projekta do projekta budu angažirane druge, prije svega, mlađe osobe.

Predsjednik Subotičke filharmonije *Miroslav Jovančić* je rekao da njegova osobna ideja koju će zastupati u Umjetničkom savjetu jest akcent na suradnji s mladima, a zastupat će i ideju da se ovaj orkestar profilira kao tijelo koje će izvoditi suvremeniju glazbu.

Ured Subotičke filharmonije nalazit će se u prostorijama Nove općine, a probe će održavati u Velikoj vijećnici Gradske kuće ili u Muzičkoj školi. Premijerni koncert Filharmonija bi trebala održati koncem svibnja ili početkom lipnja.

I. P. S.

FOND ZA RAZVOJ GOSPODARSTVA OPĆINE SUBOTICA

Na temelju članka 13. točka 2. Odluke o razvoju i unapređenju gospodarstva putem razvoja privatnog poduzetništva na teritoriju Općine Subotica, kao i sukladno Godišnjem programu rada za 2007. godinu, predsjednik Općine Subotica raspisuje

N A T J E Č A J

ZA DODJELU DUGOROČNIH KREDITA ZA UNAPREĐENJE GOSPODARSTVA PUTEM RAZVOJA PRIVATNOG PODUZETNIŠTVA NA TERITORIJU OPĆINE SUBOTICA

1. CILJEVI DODJELE SREDSTAVA
Osnovni ciljevi dodjele sredstava su: oživljavanje ekonomskih tijekova i dinamičniji razvoj gospodarstva Općine Subotica kroz uvođenje suvremenih tehnologija, poticanje i razvoj inovativnih aktivnosti, rješavanje problema nezaposlenosti i osiguravanje nedostajućih financijskih sredstava.

2. NAMJENA SREDSTAVA
Po ovom natječaju krediti će se dodjeljivati:
- za financiranje izrade prototipova proizvoda i/ili pilot postrojenja,
- za nabavu osnovnih sredstava odnosno opreme.

Kupovina zemlje, građevinskih objekata kao i adaptacija istih nisu predmet kreditiranja.
Sredstva Fonda ujedno se mogu koristiti i kao vlastiti udio u programima kreditiranja i financiranja drugih financijskih institucija.
Prioritet u dodjeli sredstava po ovom natječaju će imati:
- inovativni programi i programi koji podržavaju uvođenje nove tehnologije
- izrada prototipova proizvoda i/ili pilot postrojenja.

U slučaju da se sredstva za financiranje programa koji uvode suvremene tehnologije (o njima odlučuje Povjerenstvo) zbog nepostojanja uvjeta ne rasporede u cijelosti, sredstva se raspoređuju za ostale programe.

3. PRAVO SUDJELOVANJA I PODNOŠENJE ZAHTJEVA ZA DODJELU SREDSTAVA
Pravo sudjelovanja po ovom natječaju imaju isključivo fizičke osobe sa sjedištem na teritoriju Općine Subotica koje su:
- registrirani poduzetnici (izuzimajući trgovinske djelatnosti)
- radno neaktivne osobe s evidencije Nacionalne službe za zapošljavanje filijala Subotica.

Sudionici natječaja za dodjelu sredstava uz Zahtjev podnose:
1. Poslovni plan
2. predračun predmeta kreditiranja
3. ovjereni preslik Rješenja o upisu u registar gospodarskih subjekata (za radno aktivne)
4. potvrdu s evidencije Nacionalne službe za zapošljavanje filijala Subotica (za radno neaktivne)
5. uvjerenje ovlaštenog poreskog organa o izmirenosti obveza po osnovi poreza (za radno aktivne)
6. ZK uložak i na zahtjev Povjerenstva za plasman, procjenu vrijednosti nekretnine od strane ovlaštenog procjenitelja odnosno pismo o namjerama banke za izdavanje bankarske garancije

Ukoliko se zahtjev za dodjelu sredstava podnosi za programe koji za cilj imaju **izradu prototipa proizvoda odnosno pilot postrojenja**, podnositelj zahtjeva dužan je uz navedenu dokumentaciju dostaviti i sljedeće:
- Tehnička dokumentacija ili receptura za realizaciju inovativne poslovne ideje;
- Prikaz tehničkih karakteristika proizvoda koji će nastati ili koji je nastao kao rezultat realizacije same poslovne ideje;
- Prikaz važećih rezultata ispitivanja proizvoda, ako je ideja već realizirana;
- Prikaz rezultata istraživanja tržišta koje rezultira tražnjom za novim proizvodom nastalim realizacijom inovativne poslovne ideje;
- Referentna lista realiziranih rješenja

Podnositelj zahtjeva treba dostaviti i popis raspoložive opreme, opis tehnologije kojom raspolaže, kao i potencijal zaposlenika za realizaciju poslovne ideje. Ideja za prototip proizvoda ili pilot postrojenja mora imati inovativni karakter i ne smije kršiti prava intelektualne svojine.

4. UVJETI KREDITIRANJA
Rok otplate kredita sadrži razdoblje mirovanja vraćanja kredita od 12 mjeseci i iznosi 4 (četiri) godine, uz primjenu valutne klauzule.
Maksimalan iznos po pojedinačnom zahtjevu ne može biti veći od 2.000.000,00 dinara.
Korisnik kredita ima obvezu plaćanja 2% godišnje od iznosa kredita na ime troškova obrade kredita i troškova koje iziskuje natječajna procedura.
Prioritet u dodjeli sredstava pokraj osnovnih određivat će i sljedeći kriteriji:
- veće vlastito sudjelovanje u ukupnoj vrijednosti investicije
- nadregionalni plasman proizvoda ili usluga
- veći broj djelatnika koje zapošljava.

Kriteriji i mjerila koja Povjerenstvo primjenjuje boduju se i to:

- primjena suvremene tehnologije	30 bodova
- ocjena prototipa/pilot postrojenja	15
- duljina čekanja na evidenciji NSZ	15
- veći vlastiti udio	15
- nadregionalni karakter plasmana	10
- broj novozaposlenih osoba	15

Natječaj je otvoren do 13.4.2007. godine. Zahtjevi se podnose u Uslužnom centru Općine Subotica, Trg slobode 1. Sve dodatne informacije mogu se dobiti u Službi za lokalni ekonomski razvoj, gospodarstvo, poljoprivredu i turizam, telefonom na broj: 525-242; 626-874.
Nepotpuni i neblagovremeni zahtjevi neće biti razmatrani.

PREDSJEDNIK OPĆINE
Géza Kucsera

U Osijeku otvoren poslovno-trgovački centar ESSEKER

Potpora malom i srednjem poduzetništvu

Ne tako davno, naši su poduzetnici smatrani lopovima, ali mi moramo razbiti takva motrišta, jer bez ljudi koji su spremni ulagati, spremni i na rizik, jer svako ulaganje predstavlja rizik, bez ljudi kao što je gospodin Šapina, nema napretka, istaknuo je premijer RH Ivo Sanader u Osijeku

Premijer Republike Hrvatske *Ivo Sanader* prošloga je četvrtka otvorio novi poslovno-trgovački centar u samom središtu Osijeka, nazvan *ESSEKER CENTAR*, koji se prostire na 6 tisuća četvornih metara, u kojega je vlasnik *Ivan Šapina* s partnerima uložio 94 milijuna kuna.

»Danas sam u Bruxellesu nazočio European bussines sammitu, na kojemu Hrvatska ima svoj štand i gdje sam predstavio sve hrvatske krajeve, ali požurio sam zbog ovoga poziva i upravo sam sletio u Osijeku, da podržim jedan ovakav projekt, koji je svečanost za Osijek i Slavoniju ali i za cijelu Hrvatsku, jer danas ovdje slavimo poduzetništvo. Ne tako davno, naši su poduzetnici smatrani lopovima, ali mi moramo razbiti takva motrišta, jer bez ljudi koji su spremni ulagati, spremni i na rizik, jer svako ulaganje predstavlja rizik, bez ljudi kao što je gospodin Šapina, nema napretka«, istaknuo je premijer Sanader i dodao kako bez potpore malom i srednjem poduzetništvu neće biti ni rasta BDP niti novih radnih mjesta.

Na otvorenje ESSEKER centra došao je gotovo cijeli državni vrh

A da su osječki poduzetnici doista spremili slavlje, svjedoči i činjenica da je na otvorenje Esseker centra pozvano 1500 gostiju, a došao je i gotovo cijeli državni vrh, jer osim premijera Sanadera bili su tu još predsjednik i dopredsjednik Hrvatskoga sabora *Vladimir Šeks* i *Luka Bebić*, te ministri *Petar Čobanković, Božo Biškupić, Ivica Kirin* i *Berislav Rončević*, te saborski zastupnici i brojni osječki HDZ-ovci.

Goste je pozdravila direktorica Esseker centra *Mirta Šulmajster* i zahvalila projektantima i izvođačima radova, koji su sve dovršili u predviđenim rokovima, pa danas građani Osijeka imaju impresivan centar, koji na pet etaža ima 30-ak višenamjenskih lokala, zatim su tu i uredski prostori koji nude komfor modernog poslovanja u samom središtu grada, a sve etaže povezane su brzim dizalima i panoramskim liftom sve od podzemnih garaža sa 130 parkirnih mjesta do vidikovca na petoj etaži odakle puca pogled na čitav grad, rijeku Dravu i nepreglednu baranjsku ravnicu.

Slavko Žebić

HKPD »Matija Gubec« iz Rume

Održana godišnja skupština

U subotu 17. ožujka, u prostorijama Društva održana je redovita godišnja skupština HKPD »Matija Gubec« iz Rume. Na skupštini je predočeno i usvojeno financijsko izvješće za 2006. godinu i financijski plan za 2007. godinu koje je iznio blagajnik društva *Miroslav Galar*. Podnijeto je i izvješće o radu u protekloj godini, a od mnogobrojnih aktivnosti, među ostalim, istaknuta su gostovanja u zemlji te Republici Hrvatskoj. U prethodnoj godini usvojen je novi Statut Društva, nastavljena je i više nego uspješna suradnja s Institutom za ratarstvo i povrtarstvo u Novom Sadu (u vidu predavanja), Kulturno-istorijskim društvom PČESA, kao i sa Zavičajnim društvom u Rumi. Među ostalim, veliki događaj predstavlja i dovršetak izgradanje nove zgrade u dvorištu Društva kao i uređenje i otvaranje ljetnjeg vrta i ljetnje pozornice.

Glede plana rada za ovu godinu, nesumnjivo najznačajniji događaj je obilježavanje 250-te obljetnice od doseljavanja prvih hrvatskih obitelji u Rumu u okviru kojeg se planira održavanje koncerta (28. travnja) na kojem će, među ostalim, sudjelovati sve hrvatske kulturne udruge iz Srijema. Potporu ovoj proslavi pružili su Općina Ruma, AP Vojvodina, Veleposlanstvo RH u Beogradu, HMI i HNV, a planira se i izrada prigodne monografije povodom cijelog događaja. Također, planirana su gostovanja u Drenovcima, Nijemcima i Našicama u Republici Hrvatskoj, a s Našicama se planira i uspostavljanje posebnih odnosa jer je osnivač grada Rume grof *Marko Pejačević* svoje sjedište imao u Našicama. Planirano je i održavanje koncerata u Petrovaradinu i Srijemskoj Mitrovici, sudjelovanje na festivalima u Zmajevu i Rumi, petom susretu društava »Matija Gubec« koji se održava u Fojnici (BiH), te nastavak suradnje sa Zajednicom amaterskih kulturno-umjetničkih društava Vukovarsko-srijemske županije iz Vinkovaca (čiji je i rumsko društvo član), Hrvatskom maticom iseljenika, te brojnim drugim udrugama i organizacijama.

N. Jurca

Apostolska pobudnica pape Benedikta XVI. - tumačenje

Sakrament ljubavi

Bitno je uočiti da se ne radi o nikakvim novinama u Katoličkoj crkvi, nego o nastavku dosadašnje prakse, s tim što je Papa izvukao neke bitne momente te prakse povezujući ih sa suvremenim pojavama u Crkvi i društvu i stavljajući nove naglaske na ustaljenu praksu

Prošloga tjedna, u Vatikanu je predstavljen posljednji dokument pape Benedikta XVI. koji se bavi glavnim društvenim temama, brakom, obitelji, zakonima i svećeničkim radom. Iako u ovome dokumentu nije objavljeno ništa novo, bar ne za vjernike, svi mediji su se dotakli ove Papine poslanice, no mnogi je nisu znali rastumačiti. Proteklog tjedna su na ovu temu nastali i mnogi razgovori i polemike koje su zbunile mnoge ljude. Upravo radi toga u ovome broju »Hrvatske riječi« donosimo vam tumačenje svećenika, preč. *Andrije Anišića*

ZBUNJENOST I OPTUŽBE: U prostorijama Tiskovnog ureda Svete Stolice u utorak 13. ožujka predstavljena je posinodalna apostolska pobudnica pape Benedikta XVI. o euharistiji – izvoru i vrhuncu života i poslanja Crkve pod naslovom »Sacramentum caritatis« (Sakrament ljubavi).

Prvi prikazi te enciklike izazvali su kod nekih vjernika zbunjenost. Nevjernici su, pak, iskoristili tu prigodu za napad na Papu i Katoličku crkvu, optužujući je za nazadnjaštvo. O čemu se zapravo radi?

Encikliku nisam još pročitao, ali ću dati osvrt na nju na temelju izvješća koje je dala IKA (Informativna katolička agencije iz Zagreba) sa spomenute tiskovne konferencije na kojoj su o njoj govorili venecijanski patrijarh kardinal *Angelo Scola*, te generalni tajnik Biskupske sinode nadbiskup *Nikola Eterović*.

Na pobudnicu se osvrnuo i sam papa Benedikt XVI. u nedjelju, u svom obraćanju vjernicima okupljenima na Trgu sv. Petra u Rimu. On o svojoj novoj enciklici kaže: »Izradio sam je skupljajući plodove XI. Opće skupštine Sinode biskupa, koja je listopada 2005. održana u Vatikanu. Računam da ću se još vratiti tome važnome tekstu, no već odsada želim naglasiti da je on izraz vjere sveopće Crkve u euharistijsko otajstvo, te se nalazi u kontinuitetu s Drugim vatikanskim saborom i naukom mojih časnih prethodnika *Pavla VI.* i *Ivana Pavla II.* U tom sam dokumentu htio, među ostalim, pokazati i njezinu vezu s enciklikom Deus caritas est: eto zašto sam se odlučio za naslov Sacramentum caritatis, preuzimajući tako lijepu definiciju Euharistije što ju je dao sveti *Toma Akvinski*, ‚Sakrament ljubavi'.«

Želim na ovom mjestu u nekoliko točaka, prema spomenutoj tiskovnoj konferenciji, upozoriti na glavne naglaske nove Papine pobudnice. Bitno je uočiti da se ne radi o nikakvim novinama u Katoličkoj crkvi, nego o nastavku dosadašnje prakse, s tim što je Papa izvukao neke bitne momente te prakse povezujući ih sa suvremenim pojavama u Crkvi i društvu i stavljajući nove naglaske na ustaljenu praksu.

GLAVNE TOČKE PAPINE POBUDNICE: 1. Na prvom mjestu Papa podsjeća na pitanja koja se nameću svima, ali s osobitom urgentnošću onima, koji zbog društvenoga ili političkoga položaja koji zauzimaju, moraju donositi odluke vezane uz temeljne vrijednosti, poput poštivanja i obrane ljudskoga života od začeća do prirodne smrti, obitelji utemeljene na ženidbi između muškarca i žene, slobodnog odgajanja djece i promicanja općeg dobra u svim njegovim oblicima. O tim se vrijednostima ne može pregovarati, upozorava Papa, prema kojem se katolički političari i zakonodavci, svjesni svoje velike društvene odgovornosti, moraju osjetiti osobito potaknuti svojom savješću predstaviti i podupirati zakone nadahnute na temeljnim vrijednostima ljudske naravi. Biskupi su također, dodaje Papa, dužni neprestano dozivati u svijest te vrijednosti, jer to spada u dio odgovornosti koju imaju prema povjerenom im stadu.

2. ***Problem nejednakosti i gladi u svijetu***. Papa poziva sve vjernike da budu tvorci mira i pravednosti te prokazuju okolnosti koje su u suprotnosti s čovjekovim dostojanstvom, poput nejednakosti i sablazni gladi i neishranjenosti od kojih trpe milijuni osoba. »Nije zadaća Crkve povesti političku borbu za ostvarivanje što pravednijeg društva. Ipak, ona ne može i ne smije ostati na marginama borbe za pravednost«, piše Benedikt XVI. u trećem dijelu apostolske pobudnice.

3. ***Problem globalizacije***. Papa nadalje ističe kako ne smijemo ostati pasivni pred određenim procesima globalizacije, koji nerijetko preko svake mjere povećavaju razlike između bogatih i siromašnih u svijetu. Kršćanin laik je napose pozvan izravno preuzeti na sebe vlastitu političku i društvenu odgovornost, i to s realizmom i na uravnotežen način, da bi izbjegao i kompromise koji zavode s pravog puta i puste utopije, kao što to uči socijalni nauk Crkve.

4. ***Jedincatost i nerazrješivost kršćanske ženidbe.*** Papa u pobudnici također ponovno potvrđuje jedincatost i nerazrješivost kršćanske ženidbe. Navodeći žalosne situacije rastavljenih osoba koje su se ponovno vjenčale, Papa kaže: Riječ je o teškom i složenom pastoralnom problemu, pravoj rani kojom su sve više pogođene i same katoličke sredine. Pozivajući biskupe da dobro razluče pojedine situacije, kako bi na prikladne načine mogli duhovno pomoći vjernicima koji su se našli u takvoj situaciji.

5. ***Rastavljeni koji su bili vjenčani u crkvi i koji su se ponovo građanski vjenčali ili žive s nekom osobom u bračnoj vezi ne smiju se pripustiti sakramentima***, ali Papa ističe kako oni i dalje pripadaju Crkvi, koja ih prati s osobitom pozornošću, u želji da njeguju, što je više moguće, kršćanski stil života sudjelovanjem na misi.

Dakle, oni koji su rastavljeni, a žive sami,

mogu pod određenim uvjetima, nakon što su se obratili mjerodavnom župniku, ići na ispovijed i pričest, kao što je to vrijedilo i do sada.

6. ***Mise na latinskom jeziku***. Daljnju zbunjenost izazvala je odredba glede mise na latinskom jeziku. Papa iznosi prijedlog da se na međunarodnim slavljima misu slavi na latinskom jeziku. Dakle, nema ni govora o tome da će Papa dokidati mise na narodnom jeziku.

7. ***O misama koje prenose radio i televizija.*** U novom su dokumentu sadržane i precizne smjernice o ispravnim načinima sudjelovanja na misi koja se prenosi putem televizijskog prijenosa. Papa odobrava takvu misu za starije osobe i bolesne, ali ne i za one koji se preko takvih prijenosa žele osloboditi dužnosti da odu u crkvu i ondje sudjeluje na euharistijskom slavlju u krilu žive Crkve. Prema tome i dalje ostaje obveza svih katolika da nedjeljom u crkvi sudjeluju u svetoj misi.

8. ***Potvrđena dosadašnja praksa celibata za rimokatoličke svećenike***. Papa ponovno potvrđuje latinsku praksu obvezatnosti svećeničkog celibata kao neprocjenjivog blaga za čitavu crkvenu zajednicu

Zaključujem Papinim riječima: »Kad se vjerom hranimo Kristovim tijelom i njegovom krvlju, njegova ljubav prelazi u nas te nas osposobljava da i mi dajemo život za braću (usp. 1 Iv 3,16). Odatle izvire kršćanska radost, radost ljubavi!

Andrija Anišić

Sjednica svećenika Hrvata Subotičke Biskipije

Izabran novi glavni urednik katoličkog lista »Zvonik«

Prošloga petka, 13. ožujka, održana je sjednica svećenika Hrvata Subotičke biskupije, na kojoj se govorilo o katoličkom mjesečniku »Zvonik«, o njegovoj prošlosti, sadašnjosti i budućnosti. Naime, svećenici Hrvati Subotičke biskupije osnovali su 1994. godine taj list i njima pripada pravo birati urednika. Još uvijek aktualni glavni i odgovorni urednik ovoga lista preč. *Andrija Anišić*, predložio je da se za novoga urednika izabere netko mlađi, tko će nastaviti raditi na kvaliteti ovoga mjesečnika. Ovu je želju izrazio zbog velike zauzetosti oko uređivanja ovoga lista, a uz to i brojnih župskih obveza, no svakako je rekao kako će i dalje raditi za »Zvonik« i nesebično pomagati. »Mislim da ne treba isti čovjek biti trajno urednik jednoga lista. Motiv moga povlačenja je isključivo želja da tu dužnost prepustim mlađem čovjeku, koji će moći s novim žarom nastaviti započeto djelo, unoseći svježinu u njegovo uređivanje«, rekao je preč. Anišić.

Novi urednik »Zvonika«: mr. Mirko Štefković

Na ovoj sjednici izabran je novi glavni i odgovorni urednik katoličkog lista »Zvonik«. Glasovanjem svećenici su među sobom izabrali mr. *Mirka Štefkovića*, koji je od srpnja 2006. godine biskupov tajnik.

Mirko Štefković je rođen 24. rujna 1977. godine u Tavankutu, osnovnu je školu završio u Subotici, kao i srednju – Klasičnu gimnaziju Paulinum, a nakon toga otišao je u vojsku. Godine 1997. otišao je na studij u Rim, gdje je prvih godinu dana učio jezik, sljedeće dvije godine pohađao studij filozofije, a nakon toga i studij teologije. Po povratku iz Rima godinu dana je bio u pastoralu, kao kapelan u Horgošu, dok je sljedeće godine ponovno otišao u Rim na specijalizaciju, gdje je u iduće dvije godine završio studij fundamentalne teologije.

Službena primopredaja očekuje se sljedećeg mjeseca, a novi urednik na dužnost stupa od 151. broja, u svibnju.

Novom uredniku želimo puno uspjeha!

Ž.V.

U kući susreta »Tabor«

Zaručnički tečaj

U kući susreta »Tabor« u Samoboru je od 16. do 18. ožujka održan zaručnički tečaj koji je vodio pater *Pero Sabolić*, sa suradnicima, bračnim parovima *Darkom* i *Spomenkom Novosel* i *Zlatkom* i *Zrinkom Gregov*.

Na tečaju je sudjelovalo 25 zaručničkih parova iz Hrvatske, među kojima su bila dva para iz Subotice i jedan iz Sombora. Voditelji su tijekom ovog dvodnevnog programa govorili o komunikaciji i povjerenju, braku kao Božjem pozivu, sakramentu braka, odgovornom roditeljstvu, ulozi i poslanju obitelji u Crkvi i društvu i drugim temama. Zaručnici su nakon završenog tečaja dobili potvrde o sudjelovanju.

Zgrada Tabora je građena prije 40 godina. Kao sjemenište i gimnazija ova je zgrada služila za potrebe Hrvatske franjevačke provincije. Škola i sjemenište u Samoboru živjela je i djelovala do 1976. godine. Od tog vremena zgrada je korištena za povremene susrete franjevaca, za duhovne vježbe članova Franjevačkog svjetovnog reda te za ministrante franjevačkih župa i samostana. U ratnim godinama je poslužila kao utočište i privremeni boravak prognanicima iz područja Banovine i iz Vukovara, a kasnije su se tu doselili franjevački studenti i profesori iz Bosne Srebrne. Početak novog života ove zgrade se službeno smatra 14. kolovoza 1997. godine, točnije blagdan Preobraženja, a zgrada dobiva ime po tom blagdanu jer se Isus preobrazio pred svojim učenicima na gori Tabor. Od tog vremena kuća susreta Tabor djeluje neprekidno za razne programe, a godišnje kućom prođe i do 15.000 korisnika.

Zlatko Gorjanac

Vojvođanski Srijemci u Hrvatskoj: Zlatko Ibrišić

Srijem u srcu

Premda je u Hrvatskoj već petnaest godina, u Zlatkovim se očima svaki put pojavi sjeta kada se spomene Slankamen , a za svoje roditelje kaže kako još uvijek nisu preboljeli Srijem i da još uvijek, u svojim srcima žive u njemu

U našem narodu postoji izreka kako svatko od nas nosi svoj križ. Izgleda da se križ koji Srijemci na svojim leđima nose posljednjih desetljeća zove selidba, što najbolje dokazuje i moj sugovornik *Zlatko Ibrišić*, koji je u svojih trideset godina života već četiri puta mijenjao mjesto svoga boravka.

Zlatko je rođen 1976. godine u Golubincima, u kojima je proveo prvih pet godina svog života, a 1981. godine s obitelji se seli u Novi Slankamen.

NOVI DOM: »Moji roditelji su rođeni Srijemci, majka Golubinčanka, a tata Slankamenac. Kako bi nam poboljšali životni standard odlučili su otići na rad u tadašnju Zapadnu Njemačku. Vratili su se 1981. godine, napravili novu kuću u očevom rodnom Novom Slankamenu i počeli se baviti voćarstvom i stočarstvom. Nažalost, to nije dugo potrajalo, jer su se devedesetih godina prošlog stoljeća nad mojim Slankamenom nadvili tmurni oblaci, nagovještavajući oluju. Nakon završene osnovne škole, 19. lipnja 1992. godine, val masovnog egzodusa Hrvata i ostalog nesrpskog stanovništva iz Srijema zahvatio je i mene. Novi dom bila mi je Hrvatska, kuća mog strica *Đure* u Virovitici«, priča nam Zlatko kome su se nakon godinu dana provedenih u Podravini pridružili i roditelji, zamijenivši kuću.

Sljedećih pet godina života obitelj Zlatka Ibrišića provela je u Virovitici, a 1998. godine odlučili su se na ponovno preseljenje, ovoga puta u mali gradić Benkovac. U novoj sredini ponovno kreću ispočetka i počinju se baviti onim što najbolje znaju – voćarstvom.

Ali, kako Dalmacija nije Srijem, a Benkovac nije Slankamen, Zlatko nakon sedam godina marljivog rada, nezadovoljan rezultatima, okreće novu stranicu u svom životu i odlazi u glavni grad Hrvatske. U Zagrebu se zapošljava u tvrtki »Konzum« u kojoj i danas radi kao vozač dostave. »Da je nas Hrvate iz Srijema lakše sresti bilo gdje u svijetu nego u rodnom Srijemu, dokazuje i moj slučajan susret sa Slankamencem *Bracom Ražinom,* koji također radi u 'Konzumu'. Što je još zanimljivije, mi se osobno nismo poznavali jer je on prilično stariji od mene, ali smo se 'namirisali' prilikom jednog slučajnog susreta na poslu«, priča nam Zlatko, smijući se.

FOLKLOR: Kako je Novi Slankamen, smješten na obroncima Fruške gore pokraj širokog i moćnog Dunava, osim svoje ljepote poznat i po Hrvatskom kulturno-prosvjetnom društvu »Stjepan Radić«, najstarijoj udruzi hrvatske zajednice u bivšoj Jugoslaviji, neizbježno je pitanje našem sugovorniku je li i koliko bio uključen u rad tog društva. »Pune četiri godine, do moga odlaska iz Slankamena, bio sam član Folklorne sekcije«, odgovara Zlatko i ponosno ističe kako je HKUD »Stjepan Radić« osnovan još daleke 1902. godine i prvo registriran kao hrvatska čitaonica, a 1939. godine prerasta u kulturno-umjetničko društvo, koje pod današnjim imenom djeluje od 1953. godine. »Za vrijeme Drugog svjetskog rata Društvo nakratko prestaje djelovati, da bi nakon njegovog završetka nastavilo s radom kroz pet sekcija: folklornu, dramsku, glazbenu, šahovsku i literarnu. Tijekom nesretnih događanja od 1991. do 1995. godine, nakon moga odlaska iz Slankamena, cjelokupna imovina Društva, uključujući i glazbene instrumente, uništena je i opljačkana. Prije pet godina HKPD 'Stjepan Radić' uspjelo je sudskim putem povratiti svoju zgradu, nekako nabaviti nove instrumente i nastaviti djelovati«, ispričao nam je Zlatko u jednom dahu bogatu tradiciju svoga bivšeg Društva i dodao kako je plesač folklora postao sasvim slučajno. Naime, njegov najbolji prijatelj pozvao ga je da se uključi u rad Folklorne sekcije, no kako se Zlatko već aktivno bavio streljaštvom, uzvratio mu je prijedlogom da skupa odu na streljanu i bave se streljaštvom. S obzirom da su obojica inzistirala na svom prijedlogu i da nijedan nije htio popustiti, na kraju su se dogovorili da paralelno idu i na folklor i na streljaštvo. Kako život često zna biti nepredvidiv, na kraju su dva prijatelja zamijenila početne pozicije: Zlatko je do svoga odlaska iz Slankamena sve vrijeme plesao u Folklornoj sekciji KUD-u, a njegov prijatelj je odustao od plesanja i posvetio se streljaštvu.

Vezano uz folklor Zlatko se prisjeća i svoga boravka u Benkovcu, kada se 1989. godine u tom gradu obnavljalo Kulturno-umjetničko društvo »Branimir«. Znajući za njegovo bogato folklorno iskustvo Benkovčani su ga pozvali da sudjeluje u ponovnom pokretanju tog Društva s bogatom tradicijom. »Postavili su me za voditelja Folklorne sekcije, koja je prvo u Društvu počelo djelovati. Kako moje iskustvo ipak nije bilo dovoljno za voditeljski rad, nabavio sam brojnu literaturu i ozbiljno počeo s radom. Imali smo brojne nastupe po Ravnim kotarima i šire, dobili smo i neke nagrade, a često me je na suradnju zvao i KUD iz Obrovca, pogotovu kada su uvježbavali plesove iz Banata i Baranje«, sjeća se Zlatko. Premda je u Hrvatskoj već petnaest godina, u Zlatkovim se očima svaki put pojavi sjeta kada se spomene Slankamen, a za svoje roditelje kaže kako još uvijek nisu preboljeli Srijem i da još uvijek, u svojim srcima žive u njemu.

Zlatko Žužić

Iz kuta mladih: Klara Mamužić

Sve je počelo s glazbom

Učenici instrumentalnog odsjeka su gotovo zaluđeni svojim instrumentom i ne bave se puno teoretskim dijelom * Smatram kako novinarstvo može stvoriti čir na želudcu, pa čak i kad čovjek voli kretanje i tenziju u poslu

Razgovor vodila: Olga Perušić

Klara Mamužić (1987.) je komunikativna osoba, koja se voli baviti izvanškolskim aktivnostima, iako joj je trenutačno najveći prioritet školovanje. U tijeku priprema za studije, iako još nije potpuno sigurna koje želi upisati, ponajviše stremi ka Povijesti umjetnosti u Zagrebu. Redovito prati predavanja prije podne u srednjoj Muzičkoj školi, a poslije podne pohađa individualnu nastavu i time je dosta okupirana. Od nedavna je postala novinar-suradnik emisije »TV tjednik«, što za nju predstavlja veoma lijepo ispunjavanje slobodnog vremena.

NAOBRAZBA: Klara je usporedo s osnovnom školom »Matko Vuković« pohađala Muzičku školu od prvog pripremnog razreda, pa joj je sada u toj školi »staž« punih dvanaestak godina.

»Kada sam bila mala voljela sam svirati violinu, koja mi je nakon šest godina dosadila, ali od same Muzičke škole ipak nisam odustala. Moj tata je završio srednju Muzičku školu, pa sam cijeli život bila okružena glazbom. Sama odluka o upisu srednje Muzičke škole, proistekla je iz navike, jer sam se nekako bojala ostaviti nešto što je dio mene, a na koncu se zbog toga nisam pokajala. Trebala sam upisati odsjek za violinu, ali sam na opće iznenađenje okolice to odbila. Nije bilo puno izbora, osim instrumentalnog odsjeka i etno-glazbologije, koja me nije zanimala, ostao je samo teoretski smjer, pa sam ga, na koncu, upisala. Sada čak, niti nemam instrument, pa baš i nisam u prigodi nešto odsvirati, a kada bi i došla do violine, čini mi se kako je ne bih smjela svirati, jer se ne želim razočarati«, komentira Klara Mamužić.

U srednjoj Muzičkoj školi na teoretskom odsjeku, glavni joj je predmet solfeđo, a osim toga svaki učenik mora svirati i glasovir. Klara pohađa najnižu razinu učenja glasovira, jer joj je to usporedni predmet, a to je potrebno ukoliko se odluči raditi kao nastavnik glazbenog odgoja u općim školama. Solfeđo je skup teorije, melodije i ritmova, a u četvrtom razredu izučava se i melodijska vježbanka, te ritmička lektira.

»Solfeđo je težak predmet i poglavito niti jednom učeniku ne ide lako. Učenici instrumentalnog odsjeka su gotovo zaluđeni svojim instrumentom i ne bave se puno teoretskim dijelom. Solfeđo je i meni bio problem u osnovnoj školi, ali sam to donekle riješila pohađanjem privatnih satova«, priča Klara Mamužić.

Po riječima Klare mnogima se Muzička škola čini laka, što nije točno, jer opći predmeti imaju težinu, pogotovo primjerice slušanje glazbe.

Glede studija, ona bi voljela upisati Povijest umjetnosti u Zagrebu, jer se na tim studijama radi po Bolonjskom sustavu. Osim toga, trebala bi odabrati još jedan odsjek, a ni sama nije sigurna što bi, filozofiju, svjetsku književnost ili sociologiju. »Ne znam točno što bi u budućnosti voljela raditi, ali znam kako bi to trebao biti spoj povijesti i umjetnosti, i takav bi me posao doista ispunjavao u potpunosti«.

NOVINARSTVO: »Za suradnicu TV tjednika pozvana sam na preporuku *Nele Skenderović*, jer je znala kako sam, još prije dvije godine na ljetnom raspustu veoma kratko pisala za Subotičke novine. Na prvim sastancima tog uredništva, nisam pretjerano o tome ni razmišljala, već sam slobodno uplovila u novinarske vode. Zanimljivo mi je raditi kao novinar, iako postoje problemi i konstantna žurba. Smatram kako novinarstvo može stvoriti čir na želudcu, pa čak i kad čovjek voli kretanje i tenziju u poslu. Ova je aktivnost, trenutačno više povezana s mojim godinama, nego s razmišljanjima o budućem profesionalnom pozivu. Hrvatski jezik nisam osobito pripremala za potrebe emisije, vjerojatno sam imala i par 'kikseva', ali mi je bitno pokazati mladima kako hrvatski jezik nije samo zagrebački naglasak, s kojim imaju dodira putem hrvatskih nacionalnih emisija«, pojašnjava Klara Mamužić.

PRIVATNO: Srednja Muzička škola broji oko osamdesetak mladih i Klara ih gotovo sve poznaje, družeći se često s njima. Ne svrstava poznanike i prijatelje u istu kategoriju, ali većina s kojima se družim su iz moje škole, što joj je lakše jer u startu imaju nešto zajedničko. U posljednje vrijeme rijetko izlazi, jer njene najbliže prijateljice, iz razreda nisu iz Subotice, pa u provod idu tek kada su na okupu. U slobodno vrijeme rado pročita neku knjigu ili se opušta uz glazbu, a kod glazbenika je srodno i to što poznavanje glazbe, se svodi, na koncu, na slušanje svih žanrova kvalitetne glazbe.

■

U povodu Dana Hrvatske veleposlanik Tonči Staničić održao predavanje u Beogradu

CEFTA – predvorje Europske unije

U predavanju predstavljeni povijest, sadržaj i ciljevi CEFTA 2006, kronologija razvoja gospodarskih odnosa te mogućnosti daljnje suradnje Hrvatske i Srbije, prije svega u okvirima CEFTE kao prethodnici ulaska u EU

»Od 2000. godine gospodarski odnosi između Republike Hrvatske i Republike Srbije u stalnom su usponu – godišnje stope rasta izvoza i uvoza su visoke (u prosjeku oko 30 posto), a obujam ukupne razmjene je udeseterostručen te je koncem 2006. godine dosegao blizu 750 milijuna USD«, kazao je veleposlanik Republike Hrvatske *Tonči Staničić* u svome izlaganju na Megatrend Univerzitetu u Beogradu, gdje je, u utorak 20. ožujka, otvorena manifestacija »Dani Hrvatske«.

U svome predavanju na temu »CEFTA 2006 – Šanse i izazovi za gospodarstvo Republike Hrvatske i Republike Srbije« veleposlanik Staničić je predstavio povijest, sadržaj i ciljeve CEFTA 2006, predočio kronologiju razvoja gospodarskih odnosa te mogućnosti daljnje suradnje Hrvatske i Srbije, prije svega u okvirima CEFTE kao prethodnici ulaska u EU.

»Sporazum o zoni slobodne trgovine u jugoistočnoj Europi (CEFTA) ‚vrata' su za širenje suradnje i iskorištavanje mogućnosti koje na tom putu postoje, prije svega na području poljoprivrede i poljoprivredno-prehrambeno-industrije, jer je Hrvatska tijekom turističke sezone velik uvoznik hrane, a Srbija sa suficitom u izvozu poljoprivrednih proizvoda. Mogućnosti za daljnje širenje suradnje postoje i na polju infrastrukturnih projekata (posebice cestovnim na Koridoru 10), zatim na polju IT tehnologije i know-how, te kroz zajedničke nastupe na trećim tržištima, posebno u Rusku Federaciju i zemlje ‚trećeg svijeta' gdje su i jedna i druga zemlja ostavile dobar trag u prošlosti«, iznio je među ostalim, veleposlanik Staničić.

Prema Staničićevim riječima Hrvatska može biti zadovoljna ulaganjima u Republici Srbiji, a razlozi tome »zašto nema više srpskih ulaganja u Republici Hrvatskoj« nisu u nesigurnosti ili povremenim incidentima već u tome što na hrvatskom tržištu, imajući na umu ugovore koji proističu iz procesa integracije Hrvatske u Europsku uniju, vrijede kriteriji kao i na europskom tržištu. Istaknuo je, također i da su posebni preferencijalni uvjeti bili garantirani premijeru Srbije prilikom njegovog posljednjeg posjeta Republici Hrvatskoj te da će Srbija dati strateške partnere na području proizvodnje hrane.

Na kraju je istaknuo kako su najosjetljivija pitanja, oko kojih su se dugo lomila koplja, u onim oblastima u kojima država najviše profitira, odnosno ostvaruje najveću dobit, a to su naftni derivati i duhanski proizvodi.

J. D.

Razvoj CEFTA-e

Višegrad 1992. (Poljska, Mađarska, Češka, Slovačka)
Proširenje: Slovenija (1996.), Rumunjska (1997.), Bugarska (1998.), Hrvatska (2003.), Makedonija (2006.)
Odlaze u Europsku Uniju: Češka, Mađarska, Poljska, Slovačka i Slovenija (2004.), Bugarska i Rumunjska (2007.)
CEFTA 2006: Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Hrvatska, Makedonija, Moldova, Srbija, UNMIK.

Ugovor CEFTA 2006., uključuje moderne odredbe, u potpunosti usklađene s pravilima Svjetske trgovinske organizacije (STO). Otvara nova područja suradnje, jačanje suradnje kod trgovine uslugama, poticanja i zaštite ulaganja, sadrži suvremene odredbe o zaštiti tržišnog natjecanja i pravu intelektualnog vlasništva, zatim detaljno razrađen postupak rješavanja sporova te predviđa osnivanje Tajništva, kao pomoćnog administrativnog tijela, koje će pomagati Zajedničkom odboru u provedbi Ugovora.

Najvažnija pitanja u pregovorima su državni monopol na naftu i naftne derivate, diskriminacija u naplati trošarina, izvozne subvencije u poljoprivredi i javne nabave.

Izložba grafičkog dizajna »Europe 2020«

Danas za sutra

U okviru Dana Hrvatske u beogradskoj galeriji Superspace priređena je izložba grafičkog dizajna »Europe 2020«, koju je otvorio veleposlanik Republike Hrvatske u Srbiji, *Tonči Staničić.* Riječ je o izložbi projekta paneuropskog natjecanja u grafičkom dizajnu, koje je hrvatsko Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija u suradnji s Hrvatskim dizajnerskim društvom, na inicijativu renomiranog hrvatskog grafičkog dizajnera *Borisa Ljubičića,* i uz potporu Ministarstva kulture Republike Hrvatske pokrenulo 2002 godine. Cilj projekta bio je okupiti istaknute europske dizajnere kako bi, s pomoću grafičkog oblikovanja, dali svoj doprinos promišljanju zajedničke budućnosti Europe,

Projekt »Europe 2020« svoj je nastavak imao 2005. godine pod imenom »Europe 2020 – danas za sutra/Today for Tomorrow«, a postavka izložbe, koja je usporedo otvorena u Beogradu i Varšavi, 20. ožujka, objedinjuje najbolje i najzanimljivije radove iz oba kruga natjecanja koji su okupili dizajnere iz dvadesetak zemalja s blizu dvije stotine pristiglih radova.

U organiziranju izložbe »Europe 2020«, osim Veleposlanstva RH i spomenute galerije, sudjelovali su i Megatrend Univerzitet i Kulturni Front Beograda. Ova je izložba svojevrstan uvod u konferenciju »Forum Beograd/A Soul for Europe« koja će se održavati u Beogradu 30. i 31. ožujka ove godine, u organizaciji Kulturnog fronta, kada će se izložba i svečano zatvoriti.

Izložba je do sada bila izložena u četrnaest gradova u deset europskih država, a novi ciklus je započeo velikom izložbom u Bruxellesu veljače 2007., pod pokroviteljstvom Europske komisije, koju su skupa, 12. veljače ove godine, otvorili europski povjerenik zadužen za proširenje, *Olli Rehn* i hrvatska ministrica vanjskih poslova *Kolinda Grabar-Kitarević.*

»Izloženi radovi su, daleko od toga da bi bili reklama ili propaganda za Europu. Ima i kritičkih pogleda, umjetničkih i dizajnerskih, ali koji i mnogi od nas mogu podijeliti kada pogledamo o čemu se radi«, kazao je u pozdravnoj riječi prigodom otvorenja izložbene postavke veleposlanik RH u Srbiji Tonči Staničić.

J. D.

Promocija knjiga subotičkog pisca Dražena Prćića u Zagrebu

Happy end kao životni stav

Prćićeve knjige odlikuje optimizam i isticanje obiteljskih vrijednosti, a happy end se očituje kao autorov životni stav, naveo je jedan od sudionika promocije Zdenko Samaržija

S promocije u Bijeloj dvorani Novinarskog doma:
Naco Zelić , Dražen Prćić, Zdenko Samaržija, Milka Ganza, Jozo Petričević

Hrvatsko novinarsko društvo organiziralo je prošloga četvrtka, 15. ožujka, predstavljanje knjiga »Wild Card« (Hrvatska riječ, 2006.) i »D« (Studio Bravo, 2006.) subotičkog pisca i urednika sportske i zabavne rubrike »Hrvatske riječi« *Dražena Prćića* (Subotica, 1967.). Kako je istaknula voditeljica večeri *Milka Ganza*, bila je ovo prva književna večer jednoga člana HND-a izvan Republike Hrvatske.

Pred oko pedesetak nazočnih u Bijeloj dvorani Novinarskoga doma, gosta iz Subotice predstavio je član Uprave HND-a *Jozo Petričević*, dok su o dvama knjigama govorili pravnik *Naco Zelić*, povjesničar *Zdenko Samardžija,* te sam autor.

Govoreći o Prćićevim romanima Zelić je istaknuo kako je autor u njima, pa i u posljednja dva, panoramski obuhvatio brojne svakodnevne teme, kao što su odrastanje u razorenim obiteljima ili nepotpunim – krnjim obiteljima, kroz koja se, kako je naglasio, prelamaju sociološka i kulturološka pitanja, ali i traže rješenja pa i daju odgovori. »Iako je to izmaštani svijet dan u realističnom okviru, i osjećaj samoće i strah likova u ovim romanima u svezi s ostvarivanjem njihove egzistencije, sukladan je željama i htijenjima većine mladih danas«, istaknuo je Zelić.

Bitne značajke ovih romana su, kako je naveo Samaržija, da završavaju sretnim završetkom, te da ih odlikuju optimizam i isticanje obiteljskih vrijednosti, što je, kako smatra, vrlo rijetka pojava u suvremenoj hrvatskoj književnosti. »Njegovi su romani jednostavni i pitki, već nakon prvih poglavlja naslućujete sretan kraj, a Dražen vas neće iznevjeriti. Također, Prćićeve su knjige oslobođene nasilja, a happy end se očituje kao autorov životni stav«, naveo je Samaržija.

Stavove sudionika predstavljanja potvrdio je i samo autor, naglasivši kako se svojim knjigama bori protiv raspada braka i obitelji, koje, kako je dodao, smatra krucijalnim vrijednostima. »Baveći se, među ostalim, promicanjem ovih vrijednosti, nastojim ujedno izraziti i svojevrstan protustav spram pojedinih negativnih tendencija suvremenog življenja«, rekao je Prćić.

Na književnoj večeri, između ostalih, bila je nazočna i predstavnica Hrvatske matice iseljenika *Marija Hećimović*, a događaj su popratili novinari HRT-a (Glas domovine), »Jutarnjeg lista« i glasila HND-a »Novinar«.

D. B. P.

»Duh u močvari« na festivalu u Münchenu

Hrvatski igrani film za djecu »Duh u močvari« redatelja *Branka Ištvančića* uvršten je u službeni program sekcije igranih filmova za djecu na 25. međunarodnom filmskom festivalu u Münchenu, koji se održava od 23. do 30. lipnja, piše Hina. Film je u program festivala, drugoga po važnosti iza Berlinalea u Njemačkoj, uvrstila programska direktorica *Katrin Hoffmann*. To će, kako napominje redatelj, nakon festivala u Puli prošle godine biti svjetska premijera filma koji je nastao u produkciji Interfilma i HRT-a 2006. godine.

Gostovanje subotičkog Narodnog kazališta u Puli

Idućeg tjedna, od 29. do 31. ožujka, subotičko Narodno kazalište gostovat će u Puli, gdje će se na sceni Istarskog narodnog kazališta predstaviti s tri predstave. Prve večeri (29. ožujka) publika će imati prigodu pogledati predstavu Drame na mađarskom jeziku »Emma« *Géze Csáth* u dramatizaciji i režiji *Pétera Fekete*, a narednih dana dva ostvarenja Drame na srpskom – »Apartman A« *Neila Simona* u režiji *Olivere Đorđević* i »Fritzspiel« *Borisa Senkera* u režiji *Roberta Raponje*.

»Putovanje u srce hrvatskog sna« dobilo nagradu Jutarnjeg lista

Sedmu Nagradu Jutarnjeg lista za najbolje prozno djelo u 2006. godini dobio je *Vlado Bulić* za roman »Putovanje u srce hrvatskog sna« (AGM), a nagradu za najbolje publicističko djelo, koja se dodjeljuje treći put, dobio je *Dušan Bilandžić* za »Povijest izbliza, Memoarski zapisi 1945. - 2005.« (Prometej), objavio je ovaj zagrebački list.

Svaki od laureata dobio je 50.000 kuna i skulpturu kipara *Daniela Kovača*.

O najboljoj prozi napisanoj u 2006. odlučivao je sedmeročlani žiri u sastavu *Krešimir Bagić, Ivica Buljan* (predsjednik), *Gordana Crnković, Jagna Pogačnik, Velimir Visković, Zdravko Zima* i *Andrea Zlatar*. Kako je istaknuo predsjednik žirija Ivica Buljan, u konkurenciji za nagradu bilo je 70-ak naslova, a Bulić je uvjerljivo pobijedio. Uz Bulića, u užoj su konkurenciji bili i *Rade Jarak* s »Enciklopedijom očaja«, *Boris Perić* s »Vampirom«, *Ivana Sajko* s »Rio barom« i *Igor Štiks* s »Elijahovom stolicom«.

O najboljoj publicističkoj knjizi odluku je donio deveteročlani žiri u sastavu *Ivo Banac, Vlaho Bogišić* (predsjednik), *Davor Butković, Tvrtko Jakovina, Mirjana Kasapović, Željko Krušelj, Branko Matan, Zdravko Milinović* i *Anton Šuljić*. U konkurenciji su bili i *Nikola Batušić* s »Na rubu potkove«, *Mirko Bilandžić* s djelom »Sjeverna Irska između rata i mira« i *Slobodan Prosperov Novak* s djelom »Hvar«.

Izložba slika s likovne kolonije Bunarić

Izložba slika nastalih na prošlogodišnjoj 10. Međunarodnoj likovnoj koloniji »Bunarić« bit će otvorena danas u petak, 23. ožujka, u 18 sati, u Velikoj dvorani HKC »Bunjevačko kolo« u Subotici (a ne u vestibilu Gradske kuće, kako je ranije najavljeno!). Izložba će biti otvorena svakog radnog dana do 31. ožujka, od 10 do 12 i od 16 do 19 sati.

Uskršnja izložba u Subotici

Likovno-slamarski odjel HKPD »Matija Gubec« iz Tavankuta i Likovni odjel HKC »Bunjevačko kolo« iz Subotice organiziraju tradicionalnu Uskršnju izložbu – uskršnjih jaja, poklona i čestitki, koja

će biti otvorena u utorak 27. ožujka, u 18 sati, u Velikoj dvorani HKC »Bunjevačko kolo« u Subotici. Izložba će biti otvorena do 3. travnja, svakim danom osim nedjelje, od 10 do 13 i od 16 do 19 sati.

Koncert VIS Amos u Somboru

U nedjelju 1. travnja, na Cvjetnicu, u župnoj crkvi sv. Križa u Somboru, VIS Amos održat će koncert u povodu prve godišnjice postojanja. Naime, VIS Amos je osnovan 31. ožujka prošle godine. Ime skupine je dobiveno po spomendanu dana osnutka benda (toga se dana slavi spomendan starozavjetni mali prorok Amos). Ovaj bend redovito pjeva i animira sv. mise od datuma svog osnutka, što im je i želja da nastave u budućnosti. Grupa »Amos« je prošle godine s pjesmom »Moje misli k Nebu lete« nastupio na Festivalu hrvatskih duhovnih pjesma – HosanaFestu.

Nastupi »Pro musice« u Subotici

U nedjelju 25. ožujka (peta korizmena nedjelja) pod svetim misama u katedrali-bazilici sv. Terezije Avilske (8 i 30 sati) i Franjevačkoj crkvi (10 sati) nastupit će subotički Komorni zbor »Pro musica« pod ravnanjem *Csabe Paskó*. Ovom prigodom bit će izvedena misa »Lauda Sion« *Giovanni Perluigi de Palestrine*.

Predstava »Klupče« u izvedbi Dramske sekcije HKUD »Ljutovo«

Počeo Festival amaterskog teatra u Ljutovu

Prikazane komedije oduševile publiku

Prvog festivalskog vikenda odigrane su dvije predstave - »Klupče« Dramske sekcije HKUD »Ljutovo« i »Ljubavni ultimatum starog gospodina« Pučke scene »Hercegovac« iz Hercegovca

U subotu, 17. ožujka, u Ljutovu je počeo, jedanaesti po redu, Festival amaterskog teatra na kojemu će u tri vikenda biti prikazano ukupno pet predstava. Već na samom početku ovoga festivalskoga izdanja, može se reći kako ono zaslužuje sve pohvale. Naime, kada uzmete u obzir činjenicu da je Ljutovo mjesto s tek nekih tisuću stanovnika, posjećenost prve večeri odista je nadvladala očekivanja. Ne računajući tu i goste iz drugih mjesta, pa i iz Republike Hrvatske – članove amaterskog kazališta »Belišće« iz Belišća i Pučke scene Hrvatske čitaonice »Hercegovac« iz Hercegovca.

Glavni pokrovitelji ovogodišnjeg festivala su Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Republici Srbiji, Pokrajinsko tajništvo za obrazovanje i kulturu i Hrvatsko nacionalno vijeće (HNV), ispred kojega su publiku pozdravili predsjednik *Branko Horvat* i članica Izvršnog odbora zadužena za kulturu *Antonija Čota*.

KOMEDIJA ZABUNE: Festival je otvorila predstava »Klupče« *Pere Budaka*, u režiji *Nandora Klinockog*, a u izvođenju domaćina – članova Dramske sekcije HKUD »Ljutovo«. Riječ je o klasičnoj komediji zabune u kojoj

Nagrade i žiri

Predstave će ove godine pratiti žiri u sastavu – Marta Aroksalaši, glumica Dječjeg kazališta iz Subotice i Zorica Sloboda, učiteljica OŠ »Matija Gubec« iz Tavankuta - odjel u Ljutovu – koji će na kraju festivala dodijeliti nagrade za najbolju mušku i žensku ulogu, predstavu u cjelini, te režiju i scenografiju.

Iz predstave »Ljubavni ultimatum starog gospodina«
Pučke scene »Hercegovac« iz Hercegovca

je žena, imenom *Roža*, podmetnula susjedovu kćer kao svoju, da bi je predstavila svome mužu koji poslije dvadeset godina stiže iz Amerike, dok je svoju kćer koja je nekoliko godina mlađa, a otac joj se ne zna, skrila kod susjeda. Ona mora cijelome selu bukvalno baciti pijesak u oči da bi ovu igru istjerala do kraja. Ali nisu ni susjedi od jučer.

Dobar odziv: publika u Domu kulture u Ljutovu

Predstojeće predstave

Festival amaterskog teatra nastavlja se sutra, u subotu, 24. ožujka, kada su na programu dvije predstave: »Nije kako je suđeno nego kako je rečeno« autora teksta i redatelja Ivana Andrašića u izvođenju Dramskog odjela KPZH »Šokadija« iz Sonte (19 sati) i »Ženidba i udadba« Jovana Sterije Popovića u režiji Ninoslava Šćepanovića, u izvođenju Dramskog odjela HKC »Bunjevačko kolo« iz Subotice (20 i 30 sati).

Festival se završava u petak, 30. ožujka, gostovanjem Dramske sekcije HKUD »Vladimir Nazor« iz Sombora koja će izvesti dječju predstavu »Bijeli jelen« prema književnom djelu Vladimira Nazora i scenariju Luke Paljetka, a u režiji Marije Šeremešić. Početak ove predstave je u 18 i 30 sati.

Ulaz na sve predstave je slobodan.

Prijemčivost ovakve igre domaćem pučkom auditoriju je velika upravo zbog toga što je redatelj dobro upoznat kako treba raditi kazališne komade za njih. Stoga ni rezultat nije izostao, budući da je predstava po svim kriterijima očarala publiku.

LJUBAVNI ULTIMATUM: Drugu predstavu odigrali su gosti iz Republike Hrvatske - članovi Pučke scene »Hercegovac« iz Hercegovca. Predstava se zove »Ljubavni ultimatum starog gospodina«. Autor teksta je *Fadil Hadžić*, a redatelj *Ivan Bratković*. Ova komedija govori o čovjeku koji se nakon dvadeset godina, tijekom kojih je bio zaljubljen u nju, konačno usuđuje prići ženi svoga života i izraziti joj ljubav. No, doista je zanimljiv način na koji on to čini, s obzirom da je ona udana. Po njegovoj priči oni su imali zajednički život za koji ona i ne zna. Zapravo se radi o događanjima vezanim za otvaranje oporuke u suvremenoj dobrostojećoj obitelji. Sa samo tri glumca, predstava je bez problema održala pažnju publike sve do samoga kraja, a gotovo isti broj posjetitelja na kraju kao i na početku obadvije predstave je dovoljan dokaz da je urađena prava stvar. Inače, gosti iz Hercegovca ostali su u Ljutovu i dan nakon predstave, tijekom kojeg su se imali prilike družiti i bolje upoznati sa selom i stanovnicima.

Siniša Jurić

Nova knjiga Ivana Ćosića-Bukvina iz Vrbanje

Šokci u spačvansko-bosutskom međurječju

»Nima baš puno povisnih knjiga o nama Šokcima, a ovo moje dilo malen je doprinos, i samo jedan pogled u povisna događanja kroz našu burnu prošlost«, kaže autor knjige

Nedavno je iz tiska izišla nova knjiga *Ivana Ćosića-Bukvina* iz Vrbanje, već trinaesta po redu, pod naslovom »Šokci u spačvansko-bosutskom međurječju«, ovoga puta u vlastitoj nakladi. Novi je to uradak Ive iz Vrbanje, Šokca i seljaka, kojemu je teško živjeti bez patine šokačke baštine i bez onog opojnog oblačka fine i sitne prašine sa starih arhivskih knjiga koje neumorno lista i prevrće, kako sam kaže, pomalo iz znatiželje, a najčešće iz straha, da nešto ne ostane zabilježeno, pa da ostane u zapećku povijesne zbilje.

»Kada kažem da je ovaj novi uradak Ivana Ćosića jedinstven, neuobičajen i rijedak, vjerujte mi ne pretjerujem s epitetima ili laskanjem«, kaže u uvodniku *Stjepan Bogutovac*, novinar i urednik izdanja. »Ivan se svojim dosadašnjim djelom a napose ovim rijetkim uratkom, svrstava u red velikana pisane šokačke riči kakvi su *Vladimir Rem, Tomo Šalić, Vladoje Ivakić, Josip Lerotić, Vladimir Dević* i da ne nabrajam, a njegova ustrajnost, pa i šokačka tvrdoglavost, pridonijeli su da svjetlost dana ugleda mnoštvo nepoznate građe o ovom našem narodu, koji stoljećima na ovim našim prostorima od Mađarske do Dalmacije, od Tise i Drine, do Vrbasa i Ilove, kroz povijest oblikuju život po svojoj i Božjoj volji, pa i suživot s doselcima, kako on voli reći«.

MALEN DOPRINOS: »Mi smo ovdi starosidioci i praužitnici, a to Šokci i Srijemci volu rič. Nek se znade. Ali, mi smo uvik lipo živili sa doselcima i dilili kruva i masti, ovo naše zemlje i šuma, i uvik smo se lipo slagali. Ja sam još ko dite bio nemiran duh i uvik sam ispitivo didake, kako je bilo prije, pa me to evo dovelo već do 13. knjige o Vrbanji, Cvelferiji, Srijemu i Šokcima«, kaže autor, Ivan Ćosić-Bukvin. »Nima baš puno povisnih knjiga o nama Šokcima, a ovo moje dilo malen je doprinos, i samo jedan pogled u povisna događanja kroz našu burnu prošlost, od najstariji vrimena pa do Granice i sve do današnji vrimena. Samo ovo zadnje je više od tri stolića, pa to ni malo. Zato mislim da bi i niko učeniji od mene mogo ovo malo nadogradit, obuhvatit društveni život Šokaca sa svi strana i tako na toj književnoj njivi posijat sime istine, u ime mlogi života koji su tome cilju pritpostaviti«, kaže Iva iz Vrbanje. A lipo ga je slušat kad lipo govori, šokački. A tako i izgleda.

TRAGANJE ZA IZVORIMA: Neumorno tragajući i cunjajući, kako bi to Šokci rekli, Iva je otvorio vrata mnogih povijesnih arhiva, ne libeći se vatikanskih, bečkih i peštanskih, sa samo jednom željom, pronaći što više izvornoga, još nebrušenoga materijala i podastrijeti ga ovoj našoj javnosti, često i uz vlastiti komentar, bez pretenzija da njegova bude posljednja. Dapače, neka bude polazište mlađim i školovanijim naraštajima, pa neka oni posao dovedu do konca. Ovoga puta Iva je nadmašio sebe, našavši građu objavljenu u Ankari, »Sirem Sancagi mufassal tahriri defter« (Ankara, 1983.), u kojoj je među poreznim spisima Srijemskoga sandžaka iz 1556. godine, pronalazi i neka šokačka prezimena, odnosno imenskih pridjevaka izvedenih od imena Šokac, te zaključuje da se dolazak Šokaca na ove prostore može pratiti već od 16. stoljeća.

Možda još valja naglasiti da su posebna zanimljivost ove knjige i rijetki zemljovidi, pa čak i neki tajni zemljovidi, koje je svojevremeno radila Austro-Ugarska. Ima i zanimljivih zemljovida s grafičkim prikazima o porijeklu naselja i govora u tim naseljima, koje je vrlo dobro obradio *Stjepan Pavičić*, a ponegdje su aktualna još i danas. Također, ima i ranijih zemljovida Bačke, koje su u svojim djelima koristili razni autori, od *Ante Sekulića* do *Marka Ćovića, Aleksandra Kokića* i drugih.

Da ne duljim. Preporučam ovu knjigu Šokcima diljem Šokadije, ali i Bunjevcima, jer otvara neke nove vidike glede porijekla i kulturne baštine, običaja, govora i povijesnih istina o Šokcima, pa i Bunjevcima.

Slavko Žebić

Nezaobilazna literatura

»Analizirajući i komentirajući na svoj način, različite znanstvene radove na ovu temu, kako u Hrvatskoj tako i u susjednim zemljama, autor se odlučio na sebi svojstveno istraživanje prošlosti i podrijetla Šokaca, s posebnim osvrtom na prostor spačvansko-bosutskog međurječja, koje se u lokalnom govoru imenuje kao Međbosuće«, kaže u recenziji knjige dr. Robert Skenderović s Instituta za hrvatsku povijest »Ivo Pilar« u Zagrebu. »Njegov je doprinos višestruk, jer s jedne strane otkriva da dosadašnja istraživanja povijesti, podrijetla i kulturnog naslijeđa Šokaca još nisu dala odgovore na neka temeljna pitanja, ali ukazuje i na pokušaje iskrivljivanja povijesnih činjenica, posebice kod srpskih autora, te zanemarenost 'šokačke problematike' u današnjoj hrvatskoj znanosti. Stoga mislim da će ovaj Ćosićev uradak biti nezaobilazna literatura svih budućih istraživanja ove tematike«, tvrdi dr. Skenderović.

Premijera predstave »Lom« zagrebačkog kazališta »Gavella«

Konstatacija zla bez njegove osude

Mračna, gotovo morbidna, predstava »Lom« se bez posebnog moraliziranja, bavi temom prisutnosti zla u svakodnevnom životu

Na Sceni Atrij zagrebačkog Gradskog dramskog kazališta »Gavella« prošloga petka premijerno je izvedena predstava »Lom« *Neila LaButea* u režiji gostujuće slovenske redateljice *Mateje Koležnik*. Tekst ovog suvremenog američkog dramskog pisca, scenarista i redatelja sastavljen je od tri priče - jedne duo drame (»Jato svetaca«) i dva monologa (»Medea Redux« i »Ifigenija u Oremu«) – čija je poveznica da na mračan, gotovo morbidan način, govore o prisutnosti zla u svakodnevnom životu.

U središtu prve priče je par studenata - Sue (*Ivana Roščić*) i John (*Sven Šestak*), koji, prisjećajući se svoga izleta u New York s još nekoliko parova, oživljava događaj kada je muški dio ekipe (što ga čine ponositi članovi sveučilišnog bratstva) bez jasnijeg povoda, prebio homoseksualca u parku (vjerojatno na smrt), a za ovu svoju »tajnu« prošao nekažnjeno. U mladićevim izjavama dominira opravdavanje zločina, želja da ovaj (zlo)čin dobije svoju društveno prihvatljivu dimenziju. Komorna tjeskoba predstave (kojoj pridonose opskurna scenografija *Ive Knezovića* i oblikovanje rasvjete *Zdravka Stolnika*) produbljuje se još više u nastupajućim ispovijedima mlade žene potpomognute tabletama (izvanredna uloga *Ksenije Pajić*) koja je bacanjem radio aparata u kadu ubila vlastita sina tinejdžerske dobi. Inače, dijete je rodila u četrnaestoj godini, a otac je njezin školski profesor, koji ju je nakon »veze« odbacio.

Nelagoda »Loma« ni u jednom trenutku ne posustaje. Posljednja u nizu je priča mladoga muškarca (*Mladen Vulić*), iza čije se predstave revnosnoga građanina također krije zločin: naime, u strahu od gubitka posla, ugušio je vlastito dijete. I on svoj grijeh nastoji racionalizirati, ponavljajući pritom rečenicu »samo nastaviš dalje…«.

Vrhunska i uvjerljiva gluma kojom je priča o prihvaćanju (ne osuđivanju) zla dodatno dobila na snazi, čine da se nakon predstave, jednostavno rečeno, zapitamo nad sudbinom svijeta u kojem živimo.

D. B. P.

»Babel«, redatelj: Alejandro Gonzales Inarritu

Izvan jezika je ništavilo

Film se prvenstveno bavim temom nedostatka komunikacije među ljudima različitih kultura i podkultura, ali i slika sliku globalnog sela u kojemu živimo konstantno opterećeni različitim strahovima

Piše: Miroslav Šokčić

Ljudi su željeli biti kao Bog. Htjeli su dosegnuti nebo gradeći veliku kulu. Naravno, to je silno razljutilo Boga. Da bi gradnja kule bila onemogućena ljudima su »udijeljeni« različiti jezici, kako ne bi mogli komunicirati. Tako Babilonska kula nikad nije sagrađena, a mi i danas snosimo posljedice tih Bogu nemilih ljudskih stremljenja.

U filmu meksičkog redatelja Alejandra Gonzalesa Inarritua »Babel« (što znači Babilon) nitko ne gradi kulu, ali je problem komunikacije vrlo prisutan. Inarritu je ovim filmom zaokružio rad sa svojim, malo je reći odličnim, scenaristom *Guillermom Arriaga*, također pripadnikom posljednjeg velikog vala talenata koji je zahvatio meksički film. Ovim su projektom Inarritu i Arriaga zaokružili trilogiju koja je počela »Pasjim životom«, a nastavila se »21 gramom«, da bi svoj vrhunac doživjela u ovoj maestralnoj epskoj priči.

NEDOSTATAK KOMUNIKACIJE: »Babel« se prvenstveno bavim temom nedostatka komunikacije među ljudima različitih kultura i podkultura, ali i slika sliku globalnog sela u kojemu živimo konstantno opterećeni različitim strahovima. Pitanje je bi li ovaj film mogao biti snimljen samo nekoliko godina ranije (zbog »političke korektnosti«). Scenarij prati kratke životne epizode nekoliko junaka, smještene od pustinja Maroka preko Meksika i Kalifornije do urbanog Tokia. Ovih pet, (ili četiri), priča (dvije se priče vrlo rano stapaju u jednu) povezane su tananim nitima i iako se odigravaju u zemljopisno udaljenim dijelovima svijeta, daju sliku globalne povezanosti i na kraju bivaju povezane u jedan epski završetak. Vidjeti kako Amerikanci komuniciraju s lokalnim stanovništvom u Maroku, zahvaćeni paranojom od terorizma i kako gluhonijeme djevojke brzog Japana imaju problema pronaći partnera iako su prelijepe, dovoljan je razlog za otići u kino. Tako odlična Inarrituova režija (treba napisati prosvjedno pismo Američkoj filmskoj akademiji oko dodjele ovogodišnjeg Oskara za najbolju režiju, ali dugovi su morali biti otplaćeni) dođe kao ekstra dodatak na ovu divnu premisu.

ODLIČNA GLUMA: Zbog glume ili scenarija, moguće i maloprije hvaljene režije, film sve vrijeme igra na ivici kiča (moguće i da je prelazi kada mali Marokanac prosvjedno razbija Kalašnjikov o stijenu), što mu svakako nije cilj (da podsjetim, riječ je o meksičkom, a ne o španjolskom autoru), ali uspijeva ostati u dopuštenim okvirima dovoljno dugo da ga možemo smatrati kvalitetnim ostvarenjem. Film je također školski primjer kako treba raditi s glumcima, jer pokraj *Brad Pitta*, koji je još jednom dokazao kako nije samo lijepi plavušan, pojavljuje se masa neafirmiranih glumaca ili glumaca koje smo gledali u ne tako dobrim rolama, a svi oni – od *Cate Blanchett*, preko *Gaela Garcie Bernala* i *Adriane Barraza*, do djece glumaca (ima ih petero računajući japansku tinejdžerku) – pokazali su umijeće koje iznenađuje. Za kraj trebalo bi naglasiti, radi onih koji malo bolje poznaju filmski jezik, da obrate pozornost na ritam filma koji je tipično inarrituovski, ali ovoga je puta to još izraženije (i bolje). Naravno ne manjka ni glazbena potpora koja je krajnje ambijentalna čak i u trenutcima kada je u pitanju pop ili folk glazba – soundtrack ovog filma je bio najprodavaniji u svojoj kategoriji u SAD-u u vrijeme kada je film igrao u američkim kinima.

■

Hodočasnički križni put

Svjedočanstvo vjere

Mladi kršćani iz Subotice i okolnih župa odlučili se za hodočasnički križni put dug 35 kilometara

U okviru treće korizmene nedjelje, mladi kršćani iz Subotice i svih okolnih župa (Donjeg i Gornjeg Tavankuta, Ljutova, Đurđina, Starog i Novog Žednika, i Male Bosne) su se i ove godine po 5. put odlučili na hodočasnički križni put dug 35 km. Broj hodočasnika je bio doista lijep, oko 150. Križni put je počeo u Subotici u župi Sv. Roka, odakle su mladi pošli preko Prozivke, gdje su prolaznici radoznalo pitali što se zbiva, što je doista veliko svjedočanstvo ljudima (naročito susjedima), koji nisu prionuti uz Crkvu i križ. Potom se dalje išlo Beogradskom cestom, pa duž Čantavirske ceste, do Klise. Poljskim putom se dalje hodočastilo prema Novom Žedniku koji su mladi prošli u šutnji i osobnoj molitvi za svoje nakane, a od Novog do Starog Žednika i u molitvi krunice. U Starom Žedniku, nakon izmoljene postaje čekala nas je okrepa tj. ručak i kratak predah. Nakon toga se išlo za Suboticu preko Verušića. Završna molitva, te Sv. misa je bila održana u crkvi Marije Majke Crkve u Aleksandrovu. Mladi hodočasnici su se srdačno zahvalili svim organizatorima, naročito vlč. *Franji Ivankoviću*, kao i mons. *Marku Forgiću* i naravno ljudima koji su doprinijeli ovom hodočašću. Vrijedi napomenuti da su pjevanje predvodili VIS »Proroci« duhovnim šansonama koje uvijek oduševljavaju i povezuju mlade.

Što to privlači mlade na hodočašća?

Okupljanje radi stjecanja novih poznanstva, znanja, putovanja, poistovjećivanja s grupom u kojoj se nalaze, druženja, zabave, zajedništva... Činjenica je da su danas mladi sudionici raznih glazbenih, političkih, crkvenih, sportskih i drugih zbivanja. Počevši od faxa, druženja kod kuće od pet-šest prijatelja, preko nogometnog derbija na kojem se okupe deseci tisuća mladih, dođemo i do brojki sa svjetskih susreta katoličke mladeži gdje se okupi oko milijun kršćana. Mladim katolicima nije dovoljna samo nedjeljna sv. Misa, oni često traže nešto više kao što su okupljanja samo za mlade, jer svatko traži mjesto koje mu pripada, za koje se osjeća sposoban. Tu veoma važnu ulogu imaju ljudi, glazba i ambijent.

Potrebno je čuvati ovu tradiciju, jer ovakvo iskustvo, pored toga što produbljuje vjeru, sigurno doprinosi zdravoj izgradnji mladih ljudi. Mnogi stariji ljudi, koji čak nisu u okviru crkve, često znaju reći kad vide ovakva zbivanja: »Kad bi bilo više ovakvih mladih ljudi, Subotica bi sigurno bila drugačija...«

PeTaR GaKoViĆ

Blagoslov trudnica – hvalospjev životu

Dar života

U sklopu devetnice sv. Josipa, u nedjelju 18. ožujka pod svečanom sv. misom održan je i obred blagoslova trudnica, na kojemu je bilo šesnaest trudnica. Misno slavlje predvodio je župnik *preč. Andrija Anišić*, koji je ovom sv. misom proslavio i dvadeset tri godine svećeništva.

Tijekom misnog slavlja, roditelji koji očekuju dijete čitali su čitanja, molitve vjernika i prigodne molitve. U prigodnoj propovijedi, preč. Andrija Anišić je dotaknuo nekoliko tema, koje svakako mogu koristiti ne samo roditeljima koji očekuju dijete, nego i svima drugima. Govorio je o zadaćama kršćanske zajednice, te o obitelji koja je utemeljena na braku i koja je doista svetište života. U takvoj se obitelji prikladno može primiti život, koji je dar od Boga, a koji je nastao iz ljubavi muškarca i žene koji su se odlučili na zajednički život. Prema riječima preč. Anišića, svatko ima mogućnost za planiranje obitelji, no Crkva se svakako, kao i mnogi vjernici, protivi pobačaju, koji je zločin protiv nerođenih. Na taj način roditelji uzimaju u ruke sudbinu svoje djece i jednostavno ih ubijaju, a samim začećem Bog je već tom djetetu darovao dušu i svako dijete koje je ubijeno ovim putem bio je – čovjek. Iako dijete još nije rođeno, ono je živo. Također je govorio o kontracepcijskim sredstvima i njihovim različitim oblicima, te kako o broju djece i razmaku između poroda odlučuju isključivo supružnici. To je njihovo neotuđivo pravo, kojim se trebaju koristiti pred licem Božjim, promišljajući obveze prema sebi samima, prema već rođenoj djeci, obitelji i društvu. Mnoge teme u svezi obitelji preč. Andrija Anišić je pojasnio i na taj način mladim obiteljima pružio sigurnost i podršku. Kako je i sam rekao, ovim činom, blagoslovom trudnica, svi su nazočni potvrdili kako vole i žele djecu, da su djeca dar od Boga koji treba prihvatiti raširenih ruku. Doista lijepo misno slavlje uveličali su i mladi, vokalno-instrumentalna skupina »Proroci«, koji su pjevanjem i sviranjem slavili Boga i dar života. Na kraju sv. mise svi koji očekuju dijete skupa su se fotografirali za uspomenu i od župnika Anišića dobili prigodne darove.

Ž. V.

Križni put za djecu na subotičkoj Kalvariji

Dječji Križni put, održan je u nedjelju, 18. ožujka na subotičkoj Kalvariji. Okupio se popriličan broj vjeronaučne djece iz gradskih župa, a sve ih je dočekao domaćin, mons. *Bela Stantić*. Djeca su predvodila Križni put, koji je za ovu zgodu pripremljen iz Malog Koncila (MAK-a). Mnoga djeca su nosila manje ili veće križeve, pokazujući time ljubav prema Isusu. Neki su nosili i simbole Isusove muke i smrti na križu. Prigodnu propovijed prilagođenu djeci održao je katedralni župnik mons. *Stjepan Beretić*.

Antonia i Marko Tumbas

Križni put na Kalvariji

Ovogodišnji Križni put na Kalvariji započeo je prošle nedjelje, dok se u nedjelju 25. ožujka nastavlja, kada će biti održan Križni put za mlade. Kako je i uobičajeno na Cvijetnicu, 1. travnja bit će Križni put za obitelji. Na sve pobožnosti su pozvani svi vjernici, a križni put će predvoditi određene skupine. Početak Križnog puta je u 15 sati svake nedjelje.

Obred Križng puta, koji će se održati na Veliki petak, na mađarskom jeziku počinje u 9 sati, a na hrvatskom u 10 sati. U slučaju lošeg vremena križni put će se održati u župnoj crkvi Isusova Uskrsnuća.

Ž. V.

Obnovljen vitraž sv. Antuna Padovanskog u Golubinačkoj crkvi

Darom obitelji *Linarić* iz Golubinaca obnovljen je u prvoj polovici ožujka vitraž Sv. Antuna Padovanskog u crkvi Sv. Jurja u Golubincima koji je u svetištu postavljen 1954. godine. Devedesetih godina prošloga stoljeća novopridošli Golubinčan proslavljao je rođenje djeteta pucanjem na crkvu, i znatno je oštetio vitraž Svetog Antuna Padovanskog. Vitraž je obnovljen u ateljeu »Stanišić« iz Sombora čiji su djelatnici također pregledali i popravili ostale vitraže postavljene na crkvi 1906. godine.

I.R.

Bog naš život vidi u cijelosti

Neka bude volja tvoja

Piše: mons. dr. Andrija Kopilović

Tako se polako dani nižu i svaki dan u danu ima časove odluke koje nose odgovornost, svaki dan ima svoj završetak kada moramo dati račun za njega, a tako se nižu godine, tako prolazi život i u tom životu među nama postaje onaj tko je uspio bdjeti nad svojom savješću i uspio u svjetlu svoje savjesti donositi odluke koje su odgovornost za sebe i svoje. Dakle, uvijek za svoje

Više puta sam se u životu susreo s problemom »što učiniti«. Često puta, skoro dnevno, čovjek se nalazi pred izazovom da mora donijeti odluku i to ne onu običnu, primjerice: što ću danas raditi?, nego neke odluke koje se odgovorno tiču i drugih.

Vjerujemo da je počelo našega života daleko prije predviđeno u beskonačnom Božjem biću nego što je to iskazano vremenom, a vrijeme u kojemu naš život zabljesne kao jedan svijetao meteor jest prekratko. Prekratko je ukoliko gledamo na vječnost za koju neko određeno vrijeme znači stvarno »mrvicu«, ali ta »mrvica« je dovoljna za to da jedan život prođe – nastane, traje i nestane.

BOŽJA SPOZNAJA: U tom životu sve su stvari nekako postavljene, rekao bih tako, određene ali ne predodređene. Mnogi ljudi govore o sudbini. Sklon sam kao kršćanin i kao čovjek razmišljati da sudbina ne postoji. Sudbina bi bila nešto što je jako kruto. Nešto što je protivno čovjekovoj naravi. Jer čemu onda imati moć slobode, čemu imati moć spoznaje, ako ionako mora biti kako drugi hoće. I na toj činjenici predodređenja ili stručno, predestinacije nije se zaustavio samo jedan teolog ili filozof, nego čitave generacije od velikog *Augustina* pa sve do naših dana. Upravlja li čovjekom neka nevidljiva sila, ili ipak čovjek ima prostor slobode da donosi odluke, provodi ih i radi po njima? Izdvojio bih ponovno još jedan put da je kriva rečenica »tako mi je suđeno«. Za onoga koji u Boga vjeruje »suđenost« ne postoji kao realna stvarnost, nego postoji jedna viša spoznaja našega života, a to je Božja spoznaja. Bog naš život vidi u cijelosti. Od začeća, pa kroz svu vječnost. Međutim, stvari se ne događaju zato tako kako se događaju što to Bog zna, nego se to događa zao što je mnogo slobodnih uzročnika uzrokovalo takav ishod stvari. Ako netko – ne daj Bože – pogine na putu, onda obično opet ljudi kažu »tako mu je suđeno«, a mi dobro znamo da je u okolnostima pod kojima se dotična vožnja događala, ili okolnosti zbog kojih se je dogodila tragedija, najčešće čovjek onaj čimbenik radi kojega se to dogodilo. Dakle, nije pitanje suđenosti, pitanje je čovjekovog načina činjenja, razmišljanja, pa i odlučivanja. Sigurno nitko nije htio zlo. Sigurno nitko nije namjerno, osim iznimaka htio učinit zlo djelo, ali kada se saberu svi događaji, onda ipak iza njih stoji čovjekovo razmišljanje, njegovo ponašanje, njegovo odlučivanje. Za nas kao vjernike bitno je ponoviti da ne postoji sudbina koja upravlja nama, nego postoji ponuda koja se zove Božja providnost. Bog, naime, kada nas poziva u život, onda izabire trenutak koji je za ostvarivanje nas samih najpogodniji trenutak za naš život. Bog, dakle, gleda da nam dade šansu da u tom kratkom vremenu ostvarimo sebe sa svim onim datostima i darovima koje nam je on darovao da ostvarimo sebe, a ne nekog drugog. Zato je važno suočiti se s pitanjem: što je moj zadatak, što je ono što se od mene ovaj čas očekuje, što je ono što ja ovaj čas trebam činiti i za što se trebam slobodno opredijeliti? Da bi čin bio odgovoran i ljudski, on mora biti slobodno donesen i stoga odluka koju donosim je ustvari moj projekt koji želim ostvariti, ono što smatram da je ovaj čas za mene i druge najpotrebnije i najpogodnije.

ODGOVORNO I MORALNO BIĆE: Dakle, početak našega djelovanja u stvari je naša sloboda koja je izazvana na odluku. Odluka je onda ono što povlači za sobom odgovornost. Tako se sloboda nalazi pred izazovom odlučivanja i pred izazovom posljedica donesene odluke. Tako čovjek postaje odgovorno i moralno biće. Na tom putu hoda kroz odgovornost nama pomaže savjest. Mi kršćani savjest definiramo kao »glas Božji« u nama, dakle kao jednu »asistenciju« – prisutnost Božju u čovjeku – da Bog u svojoj neizmjernoj ljubavi »asistira« našoj duši da bismo donijeli pravu odluku i da bi bili kadri odgovorno odlučivati. To je ono što zovemo »odgovorni čin«, a na koncu po tom činu, po toj odluci biva naš život vrednovan i jednog dana u času obračuna bit će podvučena linija i bit će naš život gledan kroz tu prizmu naše odgovornosti: da li je ispunjena ili nije ispunjena. Tako se polako dani nižu i svaki dan u danu ima časove odluke koje nose odgovornost, svaki dan ima svoj završetak kada moramo dati račun za njega, a tako se nižu godine, tako prolazi život i u tom životu među nama postaje onaj tko je uspio bdjeti nad svojom savješću i uspio u svjetlu svoje savjesti donositi odluke koje su odgovornost za sebe i svoje. Dakle, uvijek za svoje. A to znači ne samo za sebe nego gledajući sebe u dimenziji, ne samo vertikalnoj prema Bogu, nego i horizontalno prema bližnjima. Tako je zapravo čovjekova odgovornost, njegov zadatak i njegova misija da bi mogao donijeti u suradnji s ostalim slobodnim bićima ispravne odluke, a to su ponovno ljudi i ne samo vlastite, nego i zajedničke planove i programe i društvo kao takvo može funkcionirati samo ako je društvo slobodnih odgovornih ljudi. Čini se da je naše vrijeme upravo u tom području manjkavo jer mnogim ljudima je uništena savjest i savjesnost. Savjest više nije budna, s njom se ne kontaktira, ona se ne stavlja pod lupu prosudbe niti pred ogledalo duše i tako se događa da čovjek koji ne pita savjet od savjesti biva u svojim odlukama ne slobodan nego uvjetovan od okolnosti, od predrasuda, i mnogih vanjskih čimbenika i da zapravo nikada nije iznutra slobodan, a ono što osobu čini osobom je njegova sloboda koja dolazi iznutra. Ovih smo dana u korizmi, a raspeti Isus Krist na križu za mnoge oči je samo prikovan, ne slobodan, ali to u stvari nije. On je tek sada slobodan jer je slobodan iznutra, jer se daje odlukom svojom i voljom Božjom. Stoga bih današnje razmatranje završio za sve nas i vjernike i one koji ne vjeruju jednim velikim pitanjem: koliko smo odgovorni da možemo biti slobodni, koliko smo slobodni da možemo biti odgovorni? Čini mi se da je za nas ljude najvažnije pitati onoga tko je naš život obdario darovima, koji je njegov plan da te darove tako ispunimo da u njima budemo slobodni ali odgovorni, odgovorni i slobodni. I tako se događa da je čovjekova najveća rečenica, a bila je Isusova, »neka bude volja tvoja« ■

Bog Hrckovci!

Dragi Hrckovci! Ovoga puta donosimo vam dva velikana Disneyevog filma, upoznajte se s njima i ako vam se pruži mogućnost svakako pogledajte neki Disneyev crtić.

Petar Pan

Disneyev klasik o dječaku koji nije želio odrasti, nije potrebno posebno predstavljati. Jedan od najpoznatijih Disneyevih uradaka svih vremena animirana je avantura zasnovana na komadu *Sir Jamesa M. Barria* iz davne 1904. godine. Svima znana priča o dječacima koji nisu željeli odrasti glavni je motiv ovog filma, koji nije namijenjen isključivo mlađoj populaciji. Radnja filma odvija se u Londonu gdje mlada Wendy brine o Johnu i Michaelu Darlingu. Dječaci su veliki poklonici Petra Pana, o čijim avanturama u dalekoj zemlji čitaju te ga oponašaju. Jedne noći njihov ih junak posjećuje skupa sa svojom ponekad mrzovoljnom, sićušnom suputnicom Zvončicom. Nakon leta pokraj »druge zvijezde s desne strane, pa ravno do jutra«, petorka dolazi na Petrov otok. Tamo upoznaju Petrove izgubljene dječake, ali i zlog kapetana Kuku koji ih terorizira skupa sa svojim gusarima.

Tarzan

Postoji li netko tko ne zna priču o Tarzanu?

Dječakovi roditelji pogibaju, a bespomoćna beba ostaje sama u džungli. Njegovi su novi skrbnici gorile, koje ga odgajaju, te razne šumske životinje, koje mu postaju prijatelji.

Prvi kontakt s ljudima Tarzan će imati nakon puberteta, kada u šumu kroči istraživačka ekspedicija. Za oko će mu zapeti neizbježna Jane, a naći će se i pred prvom, velikom dilemom - izabrati između vlastite vrste i šumske obitelji koja ga je odgojila. Bezbroj puta ispričana priča u Disneyevoj je verziji sve ono što ste očekivali od Disneyeva filma.

Zoltan Sič

Savitljiva i vodootporna tipkovnica

O savitljivim i vodootpornim tipkovnicama već ste imali prilike čitati na stranama ovog tjednika. One bi se, prije svega, trebale koristiti u prostorijama s velikim stupnjem vlažnosti ili prašine u zraku, ili u prljavim uvjetima neke tvornice. Sličnu tipkovnicu oznake ST1 220 nepoznatog kineskog proizvođača uočili smo uvijenu oko kabla i upakiranu u prozirnu kutiju u obliku valjka. Radi se o maloj, simpatičnoj tipkovnici narančaste boje koje su sve tipke zalivene silikonom. Ova tipkovnica nije u potpunosti hermetički zatvorena pa samim tim ni otporna na vodu i prašinu. S lijeve strane se nalazi plastični dio u koji se priključuje kabel za povezivanje s računalom. Iako u uputstvu koje dobivate u kompletu stoji da se tipkovnica smije potopiti u vodu, na plastičnom se dijelu jasno vidi kako on nije hermetički zatvoren. Konektor na tipkovnici je mini USB, ali je on previše uvučen pa se većina standardnih kablova neće moći koristiti. Dakako, u pakiranju se dobiva odgovarajući kabel, koji se na drugom kraju završava standardnim USB konektorom, a dobije se i USB-PS/2 adaptor. Silikon kojim je STI 220 zabrtvljen ostavlja dojam kvalitete i otpornosti. Tipke, kao i kod svih ostalih sličnih tipkovnica, ne reagiraju uvijek na pritisak, ali to je problem svake savitljive tipkovnice. Najproblematičnija je razmaknica koja ne reagira na cijeloj površini. Tipke su raspodijeljene po QWERTY rasporedu, ali postoje i male zamjene mjesta nekih tipki. Tako se, primjerice, pause/brake tipka nalazi odmah do razmaknice, insert je s lijeve strane kursorskih tipki, a delete tipka je u nizu s funkcijskim tipkama. Numerički dio ne postoji. Tipkovnica je funkcionalna odmah po priključivanju, nije joj potreban nikakav softver. Primjenu ovakve tipkovnice lako vidimo u nekoj radionici gdje će se koristiti, primjerice, prljavim ili mokrim rukama, ili kod kuće, kada to može biti dodatna tipkovnica koju koriste mala djeca u svom prvom kontaktu s računalima.

Veliki flash dnive

O voga tjedna predstavljamo vam dizajnersko čudo flash memorije koje ima kapacitet tek 16 GB, što ga ne stavlja na prvo mjesto po kapacitetu. Najveći do danas napravljen flash drajv ima 64 GB, a za njegovu je cijenu moguće kupiti bolji notebook. Bitnija razlika u odnosu na pretparticiji, koji hodno testirani uređaj jest softver na drugoj više ne traži instaliranje pri svakom povezivanju uređaja na računalo. Međutim, da sve i dalje ne bi bilo savršeno, interdalje moraju biti net aplikacije i Microsoftove. Također se može primijetiti i promjena performansi uređaja, koje su i dalje na niskoj razini za USB 2.0 standard, pogotovu kod ovako velikog kapaciteta. U pakiranju se, osim flash diska, dobiju produžni USB kabel, platnena vrećica i kratke upute za upotrebu. Što se tiče dizajna uređaja, ostao je nepromijenjen.

Na koncu dodajemo kako su uređaji ovakvog dizajna još uvijek rijetkost na našem tržištu i da se iskreno nadamo kako neće biti tako još dugo, kao i da će PQI uskoro izdati još koji update softvera koji će poboljšati upotrebnu vrijednost priloženog softvera.

Knjiga ili mobitel?

Bivši suvlasnik domaćeg Telekoma -Telecom Italia, u suradnji s tvrtkom Polymer Vision, otpočeo je proizvodnju savitljivog displeja koji se mota u rolnu radi lakšeg nošenja. Uređaj bi trebalo zamijeniti papir, a prije svega će služiti za čitanje knjiga, novina, ali će imati i odjeljak za čuvanje osobnih podataka. Kada je spakiran, Cellular Book je manji od prosječnog mobilnog telefona, a kada se odmota, dobiva se displej dijagonale 5 inča (monohromatski, sa 16 razina sive boje). Jedna od većih mana koje mu se pripisuju jest nepostojanje pozadinskog osvjetljenja, što u praksi znači da se ovakva knjiga može čitati samo u dobro osvijetljenim prostorima. Uređaj skuplja podatke preko EDGE/UMTS protokola. Početak prodaje zakazan je za ovu godinu, a cijena za sada nije poznata.

Priređuje: Siniša Jurić

Gastronomski Kutak

Pizza sa sirom

Pizza je tradicionalno talijansko jelo koje je svoju popularnost steklo ponajviše zbog brzog i jednostavnog načina pripreme. Shodno tome najbolje je, ukoliko je pravite u kućnoj radinosti, raditi je od gotovog, kupovnog zamrznutoga tijesta. Odmrznite tijesto, prelite ga sokom od rajčice, ravnomjerno raširite narendani sir po želji, dodajte malo origana i stavite u pećnicu koju ste zagrijali na 200 stupnjeva. Peći najmanje 15 minuta i servirati je odmah po vađenju iz pećnice.

U slučaju da vam se sve ovo ne da radit, »okrenite« telefon najbliže pizzerije i naručite kućnu dostavu.

Zdenko Andreković, kanadski Subotičanin

Život druge generacije

Sva su nam djeca rođena u Kanadi i engleski im jezik dominira u svakodnevnoj komunikaciji

Razgovor vodio: Dražen Prćić

Danas već daleke 1990. godine, među prvim iseljenicima u kanadska prostranstva bio je i *Zdenko Andreković* (1965.), koji u toj ogromnoj sjevernoameričkoj zemlji živi i vodi svoju privatnu tvrtku za konzalting i inženjering. U dugogodišnjem braku sa suprugom *Martom* ima četvero djece, s kojima svake 2-3 godine dolazi u posjet svom rodnom gradu. Za njegova nedavna dolaska prenio je kanadske dojmove u kraćem razgovoru na temu života izvan naših prostora.

‣Kako je uopće došlo do odluke da odete u Kanadu i napustite rodni grad i državu?

Skupa sa suprugom Martom iselili smo se, vjerojatno, među prvima koji su odlučili potražiti novi život u dalekoj Kanadi. Odluka je bila zajednička, jer smo ocijenili kako nam buduća država pruža mnogo više prostora i mogućnosti za život u kojem smo planirali osnivanje naše obitelji.

‣Koliko imate djece, koja su se vjerojatno sva rodila u novoj domovini i koji je njihov prvi jezik?

Imamo četvero djece, od kojih je trinaestogodišnja *Monika* najstarija, dok je sedmogodišnji *Stefan* najmlađi, a tu su još i jedanaestogodišnja *Sonja* i devetogodišnja *Aleksandra*. Svi oni su rođeni u Kanadi, i engleski jezik im je, svakako, prvi jezik u sporazumijevanju. Naravno, nastojimo njegovati i naš jezik, osobito doma, ali engleski ipak dominira.

‣Gdje danas živite i što je Vaš osnovni izvor egzistencije?

Po dolasku u Kanadu, isprva smo živjeli u Torontu, točnije u dijelu zvanom Oshawa, dok danas živimo u Stratford Ontariu, gdje se i nalazi sjedište privatne obiteljske tvrtke koja se bavi uslugama konzaltinga i inženjeringa.

‣Današnja privatna tvrtka nastala je kao plod višegodišnjeg iskustva u brojnim poslovima koje ste radili za proteklih sedamnaest godina?

Iako sam po struci elektroinženjer, po dolasku u Kanadu isprva sam radio u tvornici opruga, potom sam prešao u drugu tvornicu, koja se bavi izradom mjernih uređaja za potrebe industrije, dok sam poslije šest godina, 1996. godine, uspio dobiti prvi posao u svojoj struci. Danas, u svojoj privatnoj obiteljskoj tvrtki radim posao koji volim i za koji sam stručno osposobljen.

‣Kako izgleda jedan Vaš radni dan, a kako su koncipirani trenuci slobodnoga vremena?

Sve ovisi o kompleksnosti posla na kojemu se trenutačno radi, ali radni dan običava započeti od 8 sati izjutra i traje negdje do 17 sati poslije podne. Slobodno vrijeme najviše volim i običavam provoditi u krugu obitelji, te ponekad baveći se rekreativnom sportskom aktivnošću. Dane vikenda najčešće provodimo u putovanjima i posjetima mojoj sestri, koja također živi u Kanadi, te mnogobrojnim prijateljima, pretežito ljudima iz našega rodnoga kraja.

‣Koliko često uspijevate preletjeti ocean i stići u rodnu bačku ravnicu?

Za proteklih sedamnaest godina uvijek smo uspijevali svake 2-3 godine isplanirati i realizirati posjet rodnom gradu, a nadam se da ćemo to uspijevati u daljnjoj budućnosti. ■

Kanada

Malo je poznato kako naziv Kanada potječe iz riječi dijalekta kanadskih Indijanaca Mohawka, a označava, u prenesenom značenju, selo.

Ksenija Pajić, hrvatska glumačka diva

Volim glumiti

Uloga u prvoj hrvatskoj sapunici predstavljala je veliki izazov u mojoj glumačkoj karijeri

Razgovor vodio: Dražen Prćić

Prošlog tjedna u zagrebačkom kazalištu »Gavella« izvedena je premijera predstave »Lom« (Bash) američkog dramatičara *Neila LaButea*, u kojoj je naslovnu rolu briljantno odigrala hrvatska glumačka diva *Ksenija Pajić*. Ovdašnjoj publici, pretežito televizijskoj, ipak mnogo poznatija po svojim filmskim ulogama (Oficir s ružom, Diploma za smrt) i odnedavna ulogama u popularnim sapunicama (Villa Marija, Ljubav u zaleđu i Obični ljudi). Neposredno nakon premijere, na kojoj su urednik kulturne rubrike i vaš izvještač bili nazočni, u ekskluzivnom razgovoru za »Hrvatsku riječ« prenosimo njezine dojmove o samoj predstavi i glumačkom pozivu kojim se uspješno bavi već dugi niz godina.

‣Uz čestitke na izvrsnoj ulozi, pomalo nesvakidašnjoj onima u kojima smo Vas navikli gledati, kakvi su Vaši prvi dojmovi nakon premijernog izvođenja »Loma«?

Izuzetno sam zadovoljna ulogom koju sam upravo odigrala prvi puta pred publikom i prvenstveno reakcijom gledateljstva, jer mislim da je predstava izvrsno prošla. Istaknula bih i odličnu suradnju sa slovenskom redateljicom *Matejom Koležnik*, te glumcima s kojima igram u »Lomu«.

‣Uloga žene »pregažene« životom prilično odudara od uloga u kojima smo Vas navikli gledati tijekom proteklih godina. Kako ste se uspjeli uživjeti u lik zadane uloge i koliko dugo ste ju pripremali?

Rad na predstavi i samoj ulozi trajao je oko mjesec i pol, i moram priznati kako nije bilo lako. Na probama je znalo biti i bolje, jer ipak je u pitanju iznimno kompleksan tekst i osjetljiva tema, tako da mi je i teško igrati, ali i veliko zadovoljstvo, s druge strane.

‣Uz osebujan glumački opus brojnih kazališnih i filmskih uloga, ipak ste u posljednjih nekoliko godina gledateljstvu najbliži po svojim impresivnim ulogama u popularnim televizijskim »sapunicama«. Što Vas je potaknulo na glumačko sudjelovanje u hrvatskim »soap operama«?

Prije svega mi je to bio veliki izazov, jer je u pitanju bila prva naša sapunica (Villa Marija op. a), a na koncu mi je cijeli projekt predstavljao veliko profesionalno i osobno zadovoljstvo jer ga je publika, što se vidi iz velike gledanosti, fantastično prihvatila. Ljudi me zaustavljaju na cesti, povodom prve i ove posljednje u kojoj igram, i mogu samo reći kako mi je drago zbog toga. Jer ako je publika zadovoljna mojim radom i ja sam osobno zadovoljna.

‣Kako biste glumački odredili Vaše tri uloge u sapunicama, koje smo imali prilike gledati tijekom posljednjih nekoliko serijala?

U pitanju su tri posve različite uloge i izuzetno sam zahvalna producentu *Majetiću*, što mi je pružio priliku okušati se van nekog klišeja u kojemu se sve ponavlja po istoj špranci.

‣U kojoj ulozi možemo vidjeti, najbliže, istinsku Kseniju Pajić, tj. za koji ste se lik morali najmanje »uživljavati«?

Premda su mi sve tri uloge podjednako drage, ipak moram izdvojiti »Ljubav u zaleđu«, koja mi je nekako najbliža, i recimo ova posljednja u »Običnim ljudima«, za razliku od lika koji sam tumačila u »Villa Mariji«, no naglašavam kako mi je bilo zadovoljstvo igrati bilo koju od navedenih rola.

‣Na aktualnoj glumačkoj sceni Hrvatske Vi ste svojim dugogodišnjim uspješnim umjetničkim radom, dosegnuli status jedne od rijetkih glumačkih diva poput pokojne i nezaboravne Ene Begović. Kako osobno doživljavate takvu reputaciju i koliko je teško nositi se s neospornom popularnošću koju uživate u širem gledateljstvu?

Iskreno, svoj posao nikada nisam pretjerano mistificirala i doživljavala sebe kao neku veliku glumačku divu. Osobno sebe smatram skromnom i tako se nastojim odnositi prema poslu koji radim, živim od njega i nadasve ga volim, što je već prvenstveno velika stvar za mene.

‣S obzirom da s uspjehom igrate i na kazališnim daskama, baš kao i ispred filmskih ili televizijskih kamera, ipak, koju biste »scenu« izdvojili prije svih u Vašem glumačkom pozivu?

Generalno, volim glumiti u bilo kojem mediju, bili to radio, televizija ili film, ali se nekako najprirodnije i najbolje osjećam igrajući u kazalištu, jer je to ipak studiozan i osjetljiv rad na svakoj ulozi. No, ponavljam, svakoj ulozi koju igram prilazim s jednakim entuzijazmom i profesionalnom angažiranošću. Ipak, voljela bih odigrati i jednu veliku filmsku ulogu, ali u posljednjih nekoliko godina u hrvatskom filmu jednostavno nema prilike za takvu ulogu, koju bi igrala glumica mojih godina.

■

Oficir s ružom

Najširem gledateljstvu, izuzev rola u sapunicama, Ksenija Pajić je ipak najbliža ulogom u filmu Dejana Šorka »Oficir s ružom«, u kojemu je utjelovila nezaboravni lik zagrebačke gospođe koja se upušta u »opasnu« vezu s časnikom jugoslavenske armije (Žarko Laušević) u prvim danima nakon Drugoga svjetskoga rata.

U subotu 24. ožujka nastavljaju se kvalifikacije za EP u nogometu

Hrvatska – Makedonija

Stadion u Maksimiru ugostit će momčad bez primljenoga pogotka na strani, koju predvodi izbornik Srečko Katanec

Piše: Dražen Prćić

Slaven Bilić i Vlatko Marković: izbornik i predsjednik HNS-a

Sproljećem koje je i kalendarski stiglo, u subotu navečer nastavljaju se kvalifikacijski ogledi u ciklusu natjecanja za plasman na predstojeće Europsko nogometno prvenstvo 2008. godine, kojemu će zajednički domaćin biti Austrija i Švicarska. Nogometna reprezentacija Hrvatske, aktualni lider skupine E (ispred Rusije, Engleske, Izraela, Makedonije, Estonije i Andore) dočekuje Makedoniju u svom petom »ispitu« na putu viziranja »euro« putovnica.

HRVATSKA: Predvođena izbornikom *Bilićem*, nogometna reprezentacija Hrvatske sjajno je startala u ciklusu kvalifikacija za plasman na EP u Austriji i Švicarskoj 2008. godine. U četiri susreta osvojeno je 10 bodova (3 pobjede i 1 neodlučeni susret), uz izvrsnu gol razliku 13-3, a nikako se ne smiju zaboraviti pobjeda (Izrael) i neodlučeni ishod (Rusija) na strani, uz domaći trijumf protiv Engleske jesenas u Maksimiru. Od svoga dolaska na čelo reprezentativne vrste, nekadašnji štoper »vatrenih« inzistirao je na homogenosti cijele momčadi i njenom posve drugačijem načinu koncipiranja. Ofenzivan pristup zamisli nogometne igre, za razliku od defenzivnih postavki i filozofije njegovih prethodnika *(Jozić, Barić, Kranjčar*), uz nove rotacije nekih starijih igrača, donio je izuzetan rezultat, uz brojne postignute pogotke (primjerice čak četiri u gostujućoj pobjedi protiv Izraela). Nadasve, izbornik Bilić, kao nekadašnji prvi strateg mlade reprezentacije, itekako ima odličan uvid u stanje »juniorskog nogometnog trenutka« i ne čudi njegovo povjerenje u mlađi naraštaj koji će, neminovno, vrlo uskoro morati popuniti prazninu koja će nastati odlaskom nekih nogometaša u mirovinu ili njihovim prestankom igranja za nacionalnu momčad.

HRVATSKA – MAKEDONIJA: Kada sutra navečer (subota 24. ožujka) trenutačno najboljih 11 hrvatskih nogometaša istrči na travnjak zagrebačkoga Maksimira, ispred njih će biti jedino imperativ pobjede i nastavak uspješno započete serije kvalifikacijskoga ciklusa za nastup na sljedećem EP. S druge strane nogometne bojišnice bit će makedonska vrsta predvođena izbornikom *Srečkom Katanecom*, nekadašnjim nogometašem zagrebačkog Dinama (Olimpija, Partizan, Sampdorija i reprezentacija Jugoslavije) i čak, svojevremeno, jednim od pretendenata na izborničko mjesto hrvatske A selekcije. U dosadašnjih pet odigranih susreta Makedonija ima 2 pobjede, 1 neodlučeni i 2 izgubljena susreta, uz gol razliku 4-3, no iznimno je interesantno i alarmantno, kako ova momčad do sada u gostima još nije primila zgoditak, odoljevši recimo i Englezima (0-0) jesenas u Manchesteru, dok je primjerice poražena u domaćim ogledima. Za dodatnu prisebnost i potrebnu maksimalnu angažiranost od prve minute (nikakvo potencijalno podcjenjivanje protivnika iz objektivno nižeg razreda europskog reprezentativnoga nogometa) sutrašnjega maksimirskoga susreta, služi i činjenica da su već godinama makedonski nogometaši involvirani kako u hrvatski, tako i u europski klupski nogomet. Vratar reprezentacije i junak neodlučenog ishoda protiv favoriziranih Engleza *Nikolovski* branio je u Slaven Belupu, kapetan *Goce Sedloski* igrao je s uspjehom za Hajduk i Dinamo, i oni prvenstveno jako dobro poznaju nogomet zemlje svojih kvalifikacijskih protivnika. Ipak, svaki drugi rezultat izuzev pobjede novih »vatrenih« bio bi veliko iznenađenje!

■

Izravni prijenos

Susret između Hrvatske i Makedonije izravno će prenositi HRT u subotu 24. ožujka s početkom od 20 sati na Drugom programu.

Miloš Gulišija, trener ŽRK »Spartak« iz Subotice

Povratak u elitni razred

Škola rukometa predstavlja okosnicu buduće osnove za stvaranje igračkog kadra

Razgovor vodio: Dražen Prćić

Karijera

Miloš Gulišija je već 28 godina, s manjim prekidima, na mjestu trenera u ŽRK »Spartak«, dok je za vrijeme Jugoslavije bio savezni sudac. Tijekom trenerske karijere dva je puta uvodio Spartak u Prvu ligu (1994. i 1997.), dok je 2000. godine, po prvi puta u povijesti toga kluba, uveo Radnički iz Bajmoka u elitni razred ženskoga rukometa.

Dugogodišnji trener Ženskoga rukometnoga kluba »Spartak« iz Subotice *Miloš Gulišija*, Trogiranin podrijetlom, ponovno je u prilici vratiti ovaj trofejni sportski kolektiv u društvo najboljih rukometnih ekipa u državi. Stjecajem brojnih okolnosti, ponajviše onih financijske prirode, ŽRK »Spartak« se natječe u Drugoj ligi i po svemu sudeći na koncu sezone ponovno će izboriti prvoligaški status. O stanju u ženskom subotičkom rukometu, šansama za plasman u elitni razred i ovom lijepom, atraktivnom sportu porazgovarali smo prije jednog od treninga u Dvorani sportova.

‣Nastupanje u Drugoj ligi, jamačno, nije mjerilo objektivne snage i kvalitete ove momčadi. Kako gledate na aktualni trenutak i hoće li već ove sezone biti izboren povratak u elitni razred ženskoga klupskoga rukometa?

Ove sezone se natječemo u Drugoj ligi, ali već na samome početku prvenstva sebi smo zacrtali cilj osvajanje prvoga mjesta i povratka u prvoligaško društvo, gdje nam je objektivno i mjesto. A već sljedeće sezone mislimo iz Prve lige izboriti plasman u tzv. Super ligu i zaigrati s najkvalitetnijim ekipama Srbije.

‣Što znači imati imperativ trofejne prošlosti kluba, u kojemu dugi niz godina radite kao trener?

Tradicija »Spartaka« je svakako igranje u najvišem stupnju ligaškoga natjecanja, bilo je tako još i za vrijeme bivše zajedničke države, a pogotovu sada u manjim igračkim okvirima. Nažalost, tijekom proteklih godina bilo je prilično padova, promjena u igračkom kadru, a ponajviše je sve to bilo uvjetovano razlozima financijske naravi.

‣Kao iskusan trener, s dugogodišnjim stažem u struci, kako biste ocijenili trenutačno stanje u subotičkom ženskom rukometu i kako se ovaj sport kotira među ostalim sportovima u Subotici?

U našem je gradu, objektivno, ženski sport broj jedan neosporno odbojka, koja okuplja najveći broj igračica, potom slijedi košarka, pa tek onda dolazi rukomet. U školama također prevladava odbojka, ali se mi na svoj način trudimo, pokretanjem škole rukometa, zainteresirati što veći broj djevojčica i djevojaka za ovaj sport. Trenutačno u školi rukometa imamo negdje oko tridesetak djevojčica, što predstavlja solidnu osnovu iz koje bismo u budućnosti mogli regrutirati nove rukometne naraštaje i crpiti igrački kadar.

‣U kojoj godini života je idealno početi s treniranjem ženskoga rukometa?

Iako to može biti posve individualno, mislim da je najbolje vrijeme za početak učenja rukometne igre negdje oko desete, jedanaeste godine života, znači u četvrtom razredu osnovne škole. Najvažnije je da dijete zavoli igranje i sport koji je odabralo, i što je svakako dodatno iznimno važno, da se dijete izvuče s ulice, betona i kafića, i da se bavi sportom.

‣Koliko je potrebno vremena i treninga proći do prvih ozbiljnijih rezultata i napredovanja u svladavanju tajni rukometne igre na najvišoj razini?

Minimalno je potrebno najmanje šest do sedam godina kontinuiranoga rada i treninga, i to jako mukotrpnoga rada, kako bi se postigli ozbiljniji rezultati, a za vrhunsko bavljenje rukometom treba još mnogo više odricanja i posvećivanja ovom atraktivnom sportu. ■

Suradnja s Osijekom

ŽRK »Spartak« i ŽRK »Osijek« imaju odlične odnose sportske suradnje i susrete su odigravali naizmjenično u Osijeku i Subotici.

SASTAVIO STJEPAN HORVAT

POSLOVE KOJE OBAVLJA DIREKTOR

TIPIČAN PREDSTAVNIK NEKE VRSTE

BITAN U NEKOM POSLU

TIP RIBARSKE JEDRILICE NA ELBI (. . ER)

„ROYAL INDIAN NAVY“

PREVARITI KOGA RAZNORAZNIM IGRICAMA

AMERIČKA PJEVAČICA, „PARADISE“

SINTETIČKA HRANA OD KIKIRIKIJEVA BRAŠNA

VRSTA RIJEČNE RIBE

RIJEČ UZETA IZ IKAVICE

VRSTA ISTARSKOG NARODNOG GLAZBALA

POZNATA BERLINSKA GALERIJA

ZBIRKA ZEMLJOPISNIH KARATA

IME OPERNE PJEVAČICE KUNC

IME GLUMCA GREGUREVIĆA

SJAJNO, BLJEŠTAVO

IME GLUMICE KARIĆ

ČIST GORNJI ZRAK (GRČ.)

TIP SREDNJE ŠKOLE

GORSKI VRH U LICI

KINESKO ŽIČANO GLAZBALO SLIČNO CITRI

KRANJ

DIJELOVI NOGE ILI RUKE

DJELATAN

STUP OD OČVRSLE LAVE

TOMISLAV PINTER

NACRT

MRVLJENJEM USITNITI

MJESTO U INDIANI (USA)

„NUMERO“

KISIK

NAR. MUŠKO IME, SRETO

PATVORINE

„ATLETSKI KLUB“

„RADIJUS“

KALIJ

SASTAV NEKOG SPOJA

ŽENSKO IME, VALERY

RUSKI SKLADATELJ, NIKOLAJ

PRESTANAK ŽIVOTA

3. I 18. U MJESECU *OSMOSMJERKA*

„EAST“

TAL. POZDRAV NA ODLASKU

AUSTRIJA

UTJELOVLJENJE BOŽANSTVA

VRSTA JUŽNOG VOĆA

NOSAČ (TURC.)

„INTERNATIONAL THEATRE INSTITUTE“

LIJEK PROTIV GLAVOBOLJE

FILMSKE ZVIJEZDE, STAROVI

PAJINA DRUŽICA

OSMI MJESEC ŽIDOVSKE GODINE

IME AMER. PJEVAČA REDINGA

PROŽDRLJIVA RIJEČNA RIBA (MN.)

OSJEČKA ZABAVNA PJEVAČICA, KSENIJA

BIBLIJSKA OSOBA KOJA JE PREŽIVJELA POTOP

INDIJ

TALIJANSKI SKLADATELJ, MARCO

RIBARSKO ORUĐE

1. SLOVO ABECEDE

SILICIJ

VRSTA ŽITARICE

MJERA ZA DUŽINU (INČI)

OBILJEŽJE KAJKAVŠTINE

RIJEČNA RIBA

„LITRA“

LIMUN, ČETRUN

STAZA U SNIJEGU

PIVO

„INTERIM RESEARCH MEMO“

PISANI TESTAMENT

POTONULO RIJEČNO UŠĆE

NIŽE GORE

STARI ŠPANJOLSKI NOVAC (MN.)

MAĐARSKO MUŠKO IME

DIO NASELJA LEĆEVICA KOD SPLITA

ŽEN. IME

JAPANSKI MOTOCIKLIST

OPIS NEKOG PUTA; VOZNI RED

KARTAŠ KOJI MORA ZVATI ADUT

NIZOZEM. MUŠ. IME

PJESMA UZVIŠENOG SADRŽAJA

BATINA, PRUT

ZEMLJIŠNA MJERA

AFRIČKI RIS S CRNIM UŠIMA

TREĆI SAMOGLASNIK

PRIPADNIK NARODA U INDIJI I ŠRI LANKI

BENEŠ
BUS PREVOZ
BUS PREVOZ "BENEŠ"
PALIĆ, BANATSKA 20, TEL.:0637394750

REGISTRACIJA VOZILA
TRADICIJA SIGURNOSTI
DDOR NOVI SAD - a.d.o.
TEHNIČKI PREGLED
OSIGURANJE
REGISTRACIJA
ZELENI KARTON
Info telefon: 024/621-394
www.ddor.net
METALS BANKA
VISA
DinaCard
NA KREDIT DO 12 MESEČNIH RATA
KOMPLETNU USLUGU REGISTRACIJE VAŠEG VOZILA MOŽETE DOBITI NA ŠALTERIMA DDOR-A NA SLEDEĆIM PUNKTOVIMA TEHNIČKOG PREGLEDA
* Interšped 622-107 * SMB Mehanizacija i transport 566-038 * AUTOMOTOKLUB 555-740
* JP Suboticatrans 541-948 * Grgo Bravar 566-220 * Servis Auto, Čantavir 763-207 * Senna d.o.o. Hajdukovo 758-029;
* Dinamoremont 523-561 * AMK, Kanjiža 874-040 * EURO COOP, Kanjiža 876-720

PETAK 23.3.2007.

HRT 1

06.45 - TV raspored
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Ubojstvo, napisala je - serija
10.00 - Vijesti
10.06 - De sucre et des fleurs dans nos moteurs?, dokumentarni film
11.00 - Vijesti iz kulture
11.05 - Među nama, znanstveno-obrazovna emisija
12.00 - Dnevnik
12.30 - Dvoboj strasti, serija
13.17 - Radni ručak
14.05 - Zakon ljubavi, serija
15.00 - Vijesti
15.10 - Aladdin, crtana serija
15.32 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Znanstvena petica
16.35 - Život uživo
17.35 - Vijesti
17.45 - Znanstvene vijesti
17.55 - Najslabija karika, kviz
18.40 - Obični ljudi, serija
19.30 - Dnevnik
20.10 - Brzi i žestoki, film
22.10 - Vijesti
22.20 - Emisija opće prakse
23.25 - Vijesti iz kulture
23.35 - Partneri, film
01.00 - Vijesti dana
01.10 - Državno vlasništvo, američki film
02.35 - Melbourne: Vaterpolo, SP: Hrvatska - SAD, prijenos
03.45 - Slobodna zona, kratki dokumentarni film
03.55 - Zakon ljubavi, serija
04.50 - M.A.S.H. 7.
05.15 - Du Sucre et des fleurs dans nos moteurs?, dokumentarni film
06.10 - Znanstvena petica
06.35 - Dvoboj strasti, serija

HRT 2

07.45 - TV raspored
08.00 - ŽUTOKLJUNAC
08.55 - crtana serija
09.20 - NULTI SAT
09.35 - 10 minuta
09.55 - Navrh jezika
10.20 - Sjednica Hrvatskog sabora, prijenos
13.30 - Vijesti na Drugom
13.35 - Tjedan frankofonije: Ca ira mieux demain, francuski film
15.00 - Ubojstvo, napisala je - serija
15.45 - Hrvatska danas
16.00 - Vijesti na Drugom
16.10 - Bitange i princeze 3.
16.45 - Pričekajmo, serija za mlade
17.00 - Pričekajmo
17.15 - Ponovno slavna, humoristična serija
17.35 - Život je lijep
18.10 - Županijska panorama
18.33 - Vijesti na Drugom
18.55 - Večernja škola
19.25 - Svijet prema Jimu 4.
19.45 - M.A.S.H. 7.
20.15 - Genijalci
20.50 - Naši i Vaši, serija
21.25 - Vijesti na Drugom
21.40 - Umorstva u Midsomeru 10., serija
23.20 - Večer bossa nove, snimka koncerta
00.30 - Pričekajmo
00.45 - Pričekajmo
01.00 - Ponovno slavna
01.25 - Pregled programa za subotu

NOVA

07.20 Priče iz vrta, crtana serija
07.40 Šaljivi kućni video
08.10 U sedmom nebu, serija
09.00 Kontakt, talk show
10.00 Nova lova – TV igra
12.00 Vijesti
12.20 Svi vole Raymonda
13.20 Večernja škola – Praksa
14.00 Vrtlareva kći, serija
15.00 Ljubav i mržnja, serija
16.00 Oluja, serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.20 Oluja, serija
18.10 Sekunde do katastrofe, dokumentarna serija
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Večernja škola – Praksa
20.40 Cimmer fraj, serija
21.10 Vlak pun love, igrani film
23.10 Vijesti Nove TV
23.20 Seinfeld, serija
23.50 National geographic report: Osveta harema
23.50 Pljačka bez imena, igrani film
01.30 JAG, serija
03.00 Istraga, kriminalistički magazin
04.20 Kraj programa

RTL

06.50 Fifi i cvjetno društvo, crtana serija
07.05 Medvjedići dobra srca, crtana serija
07.30 Deseta policijska, dramska serija (R)
08.25 Princ iz Bel- Aira. (R)
08.50 Puna kuća, humoristična serija (R)
09.20 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
09.45 Bračne vode, humoristična serija (R)
10.15 Roseanne, humoristična serija
10.40 Sudnica, show (R)
11.40 Vijesti
11.50 Exploziv, magazin (R)
12.15 Zabranjena ljubav, sapunica (R)
12.45 Amerika, telenovela (dvije epizode)
14.30 Deseta policijska
15.25 Princ iz Bel- Aira
15.55 Puna kuća
16.25 Pod istim krovom
16.50 Sam svoj majstor
17.20 Bračne vode
17.45 Sudnica, show
18.45 Vijesti
19.10 Exploziv, magazin
19.35 Zabranjena ljubav
20.05 Fear Factor, show
21.00 Odmazda, igrani film
22.35 Američki kickboxer, igrani film, akcijski
00.15 Vijesti
00.25 Legenda o sanjivoj dolini, film, horor
01.55 Pakleni šund, igrani film, akcijska komedija (R)

SUBOTA 24.3.2007.

HRT 1

07.25 - TV raspored
07.30 - TV kalendar
07.40 - Žutokljunac
08.35 - Vijesti
08.40 - Velike filmske zvijezde: Sandrine Bonnaire
09.10 - Kinoteka: Očaravajuća glupača, francusko-talijanski film
10.55 - Vijesti iz kulture
11.05 - Meta, emisija za branitelje
12.00 - Dnevnik
12.30 - Dvoboj strasti, serija
13.20 - Prizma, multinacionalni magazin
14.10 - Duhovni izazovi - međureligijski magazin
14.30 - Vijesti
14.45 - Oprah Show
15.35 - Reporteri
16.40 - Vijesti
16.55 - Uzmi ili ostavi, TV igra
17.40 - Divlji Karibi, dokumentarna serija
18.35 - TV Bingo Show
19.15 - LOTO 7/39
19.30 - Dnevnik
20.10 - Kazalište u kući, TV serija
20.50 - Smrtonosno oružje 3, američki film
22.50 - Vijesti dana
23.00 - Vijesti iz kulture
23.10 - Lansky, američki film
01.05 - Dillinger, američki film
03.50 - Zločinac dječjeg lica, američki film
05.20 - Oprah Show
06.05 - Velike filmske zvijezde: Sandrine Bonnaire
06.35 - Dvoboj strasti, serija

HRT 2

07.05 - TV raspored
07.10 - Obični ljudi, serija
09.25 - Kućni ljubimci
10.00 - Briljanteen
10.50 - Parlaonica
11.45 - O.C. 3., serija
12.30 - Automagazin
13.05 - Cesta broj 60: Priče s ceste, američki film
15.00 - Melbourne: Vaterpolo, SP: Hrvatska - SAD, snimka
16.00 - Brzi i žestoki, američki film
18.00 - Američka predsjednica, serija
18.45 - Post scriptum
19.25 - Emisija
20.15 - Hrvatska - Makedonija, prijenos
22.05 - Emisija
22.45 - Sportske vijesti
22.50 - Promet danas
22.55 - Snaga pravde, serija
23.40 - Obavještajci 3., serija
00.25 - Šaptačica duhovima, serija
01.05 - Pregled programa za nedjelju

NOVA

06.10 Hiawatha, crtani film
07.00 Ninja kornjače, crtana serija
07.50 Atom, crtana serija
08.10 Power Rangers S.P.D., serija
08.30 Bratz, crtana serija
09.00 Yu-gi-oh GX, crtana serija
10.00 Nova lova - kviz
12.10 Smallville, serija
13.10 Moja ekipa, serija
13.40 Goalissimo
14.10 Kviskoteka, kviz
15.20 Vlak pun love, igrani film
17.15 Vijesti Nove TV
17.20 Kod Ane, kulinarski show
18.00 Nad lipom 35, humoristično glazbeni show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Cimmer fraj, serija
20.40 Zuhra light show, zabavna emisija
21.40 Ratna pravila, igrani film
23.50 Američki marinci, igrani film
01.30 Smrtna kazna, igrani film
03.00 Žrtva braka, igrani film
04.30 Kraj programa

RTL

07.05 Nikola, humoristična serija
07.35 Trollz, crtana serija
07.55 Jagodica Bobica, crtana serija
08.20 SpužvaBob Skockani, crtana serija
08.45 Lomeći srce, igrani film, romantična komedija
10.15 Zabranjena ljubav, sapunica (5 epizoda) (R)
12.45 Everwood, dramska serija
13.35 Vijesti uz ručak, informativna emisija
13.45 Sretni dani, igrani film, drama
15.20 Umjetna inteligencija, igrani film, znanstveno-fantastični
17.45 Zvijezde Ekstra: Najseksi plavuše, zabavna emisija
18.45 Vijesti
19.10 Žuta minuta, zabavna emisija
20.05 Koledžicom po svijetu, zabavna emisija
21.00 Dan obuke, igrani film, triler
23.05 Teška osmica, igrani film, triler
00.45 Playboy: Pohlepa, igrani film, erotski
02.20 Odmazda, igrani film, akcijski (R)
03.55 Pakleni šund, igrani film, akcijska komedija (R)

NEDJELJA 25.3.2007.

HRT 1

07.20 - TV raspored
07.25 - TV kalendar
07.35 - Psi milijunaši, njemačko-američki animirani film
09.00 - Nove pustolovine medvjedića Winnieja Pooha
09.25 - Lilo i Stitch, crtana serija
09.50 - Vijesti

10.05 - Inspektor Morse, serija
12.00 - Dnevnik
12.25 - Syngenta - Poljoprivredni savjetnik, emisija pod pokroviteljstvom
12.27 - Mali savjeti za poljoprivrednike, emisija pod pokroviteljstvom
12.30 - Plodovi zemlje
13.25 - Rijeka: More
14.00 - Nedjeljom u dva
15.05 - Vijesti
15.25 - Škrinja: Ring
16.15 - Slobodna zona, kratki dokumentarni film
16.40 - Uzmi ili ostavi, TV igra
17.25 - Arthur 2: On the Rocks, američki film
19.15 - LOTO 6/45
19.30 - Dnevnik
20.05 - Tko želi biti milijunaš?, kviz
21.05 - Odmori se, zaslužio si - TV serija
21.45 - Shpitzza
22.35 - Lica nacije
23.33 - Vijesti
23.40 - Vijesti iz kulture
23.50 - Sjever i jug, serija
01.35 - Vijesti dana
01.40 - 24 (5.), serija
02.20 - 24 (5.), serija
03.05 - Opera Box
03.35 - Škrinja: Ring
04.25 - Plodovi zemlje
05.15 - Nedjeljom u dva
06.15 - Rijeka: More

HRT 2

08.00 - TV vodič
08.10 - TV raspored
08.15 - Obični ljudi, serija
09.50 - Opera Box
10.20 - Vijesti iz kulture
10.30 - Skica za portret
10.40 - Biblija
10.50 - Portret crkve i mjesta
11.00 - Vrlika: Misa, prijenos
12.00 - Sjever i jug, serija
13.50 - Mir i dobro
14.20 - Smrtonosno oružje 3., američki film
16.15 - Melbourne: Plivanje, SP - snimka
16.55 - Rukomet, polufinale KPK: Croatia osiguranje Zagreb - Ademar Leon, prijenos
18.30 - Arena
19.30 - Magazin nogometne Lige prvaka
20.05 - Uhode, američki film
22.20 - 24 (5.), serija
23.05 - 24 (5.), serija
23.50 - Sportske vijesti
00.00 - Evergreen: Oslobađanje, američki film
01.45 - Pregled programa za ponedjeljak

nova

06.20 Hiawatha, crtani film
07.10 Ninja kornjače, crtana serija
08.00 Atom, crtana serija
08.20 Power Rangers S.P.D., serija
08.50 Bratz, crtana serija
09.10 Yu-gi-oh GX, crtana serija
10.10 National geographic report: Osveta harema
10.15 Kuća na plaži, serija
11.10 Automotiv, auto moto magazin
11.40 Navigator, nautički magazin
12.10 Topli obrok Jamieja Olivera, kulinarski show
13.00 Svi mrze Chrisa, serija
13.30 Cimmer fraj, serija
14.50 Naša mala klinika, serija
15.50 Vijesti Nove TV
16.00 Ratna pravila, igrani film
18.10 Epicentar, talk show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Nad lipom 35, humoristično glazbeni show
21.00 Prave face, igrani film
22.30 Red Carpet, zabavna emisija
23.30 Lov na hackera, igrani film
01.10 Ubij bližnjega svoga, igrani film
02.30 Prave face, igrani film
03.50 Zuhra Light show, zabavna emisija
05.00 Kraj programa

RTL

06.50 Nikola, serija
07.15 Fifi i cvjetno društvo, crtana serija (pet epizoda)
08.35 Looney tunes, crtana serija
08.55 Jagodica Bobica, crtana serija
09.20 SpužvaBob Skockani, crtana serija
09.45 Cijena savjesti, dramska serija
10.40 Jednom lopov, akcijska serija
11.25 Mijenjam ženu, dokumentarna sapunica (R)
12.40 Vijesti uz ručak, informativna emisija
12.50 Koledžicom po svijetu, zabavna emisija (R)
13.50 Bibin svijet, humoristična serija (R)
14.30 Na tragu ubojice, igrani film, vestern
16.00 Alibi za ubojstvo, igrani film, komedija
17.35 Odred za čistoću, zabavna emisija
18.05 Exkluziv, magazin
18.45 Vijesti
19.10 Salto, zabavna emisija
20.05 Policijska patrola, dokumentarna sapunica
20.50 CSI, kriminalistička serija
21.45 Dani straha, triler serija
22.35 FBI: Istraga, serija
23.25 Novi forenzičari, serija
00.15 Tajne sudske medicine, serija
01.05 Dan obuke, film, (R)
03.05 Playboy: Pohlepa, igrani film, erotski (R)

PONEDJELJAK 26.3.2007.

HRT 1

06.45 - TV raspored
09.10 - Ubojstvo, napisala je - serija
10.00 - Vijesti
10.06 - National Geographic: Potraga za Feničanima
11.00 - Vijesti iz kulture
11.05 - Ekumena, religijski kontakt program
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Dvoboj strasti, serija
13.17 - Radni ručak
14.05 - Zakon ljubavi, serija
15.00 - Vijesti
15.10 - Aladdin, crtana serija
15.32 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Alpe-Dunav-Jadran
16.35 - Život uživo
17.40 - Vijesti
17.55 - Najslabija karika, kviz
18.40 - Obični ljudi, serija
19.30 - Dnevnik (T)
20.05 - Latinica: Sve velike ljubavi, 1. dio
21.00 - Latinica: Sve velike ljubavi, 2. dio
21.30 - Dokumentarna emisija
22.05 - Otvoreno (+Vijesti)
23.00 - Vijesti iz kulture
23.10 - Na rubu znanosti: GMO
00.15 - Vijesti dana
00.20 - Dobro ugođena večer: Zagrebačka filharmonija i bandeonist Soave
01.20 - Zakon ljubavi, serija
02.15 - CSI: Las Vegas 7.
03.00 - 24 (5.), serija
03.45 - 24 (5.), serija
04.30 - Latinica: Sve velike ljubavi
06.00 - Dvoboj strasti, serija

HRT 2

07.45 - TV raspored
08.00 - ŽUTOKLJUNAC
08.55 - Moomini, crtana serija
09.20 - NULTI SAT
09.35 - Pročitani
09.55 - Kratki spoj
10.20 - Crtani film
10.35 - Nisu krive koale, serija za mlade
11.00 - Mali titani, crtana serija
11.20 - Arthur 2: On the Rocks, američki film
13.10 - Vijesti na Drugom
13.15 - Inspektor Morse, serija
15.00 - Ubojstvo, napisala je - serija
15.45 - Hrvatska danas
16.00 - Vijesti na Drugom
16.10 - Kazalište u kući, TV serija
16.45 - Melbourne: Plivanje, SP - snimka
17.35 - Direkt
18.10 - Županijska panorama
18.33 - Vijesti na Drugom
18.55 - Večernja škola
19.25 - Svijet prema Jimu 4., humoristična serija
19.45 - M.A.S.H. 7., humoristična serija
20.15 - CSI: Las Vegas 7., serija
21.00 - Luda kuća 2., serija
21.45 - Vijesti na Drugom
22.00 - 24 (5.), serija
22.45 - 24 (5.), serija
23.25 - Koncert
00.25 - Pregled programa za utorak

nova

07.20 Priče iz vrta, crtana serija
07.40 Šaljivi kućni video
08.10 U sedmom nebu, serija
09.00 Slučajni partneri, serija
10.00 Nova lova – TV igra
12.00 Vijesti
12.20 Svi vole Raymonda
13.20 Večernja škola – Praksa
14.00 Vrtlareva kći, serija
15.00 Ljubav i mržnja, serija
16.05 Oluja, serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.20 Sudnica Melani Vukmirice, court show
18.15 Kontakt, talk show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Večernja škola – Praksa
20.40 Kućanice, serija
21.30 Uvod u anatomiju, serija
22.30 Vijesti Nove TV
22.40 Sex inspektori, serija
23.30 Medicinska istraga, serija
00.20 Seinfeld, serija
00.50 Prvi radni dan, serija
01.40 Žene i muškarci, film
03.10 JAG, serija
04.00 Medicinska istraga, serija
04.50 Red Carpet, zabavna emisija
05.40 Kraj programa

RTL

06.35 Fifi i cvjetno društvo
06.50 Medvjedići dobra srca
07.15 Deseta policijska, (R)
08.15 Princ iz Bel- Aira, (R)
08.40 Puna kuća, (R)
09.10 Pod istim krovom, (R)
09.35 Bračne vode, (R)
10.05 Roseanne
10.30 Sudnica, show (R)
11.30 Vijesti
11.35 Exkluziv, magazin (R)
12.15 Zabranjena ljubav, (R)
12.45 Amerika, telenovela (2 epizode)
14.30 Deseta policijska
15.25 Princ iz Bel- Aira
15.55 Puna kuća
16.25 Pod istim krovom
16.50 Sam svoj majstor
17.20 Bračne vode
17.45 Sudnica, show
18.45 Vijesti
19.10 Exploziv, magazin
19.35 Zabranjena ljubav
20.05 CSI: Miami, serija
20.55 Dani straha, triler serija
21.45 Izuzetna hrabrost, film
23.35 Vijesti
23.50 Dani straha, triler serija (dvije epizode) (R)
01.25 FBI: Istraga, serija (R)
02.15 Novi forenzičari, serija (R)

UTORAK 27.3.2007.

HRT 1

06.45 - TV raspored
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
09.08 - Mali savjeti za poljoprivrednike, emisija pod pokroviteljstvom
09.10 - Ubojstvo, napisala je - serija
10.00 - Vijesti
10.06 - National Geographic: Aleksandar Veliki - čovjek iza legende
11.00 - Vijesti iz kulture

11.05 - Normalan život, emisija za osobe s invaliditetom
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Dvoboj strasti, serija
13.17 - Radni ručak
14.15 - Julia 5., serija
15.00 - Vijesti
15.10 - Aladdin, crtana serija
15.32 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Potrošački kod
16.35 - Život uživo
17.35 - Vijesti
17.45 - Znanstvene vijesti
17.55 - Najslabija karika, kviz
18.40 - Obični ljudi, serija
19.30 - Dnevnik (T)
20.05 - Globalno sijelo
20.40 - Kontraplan
21.35 - Poslovni klub
22.10 - Otvoreno (+Vijesti)
23.05 - Vijesti iz kulture
23.15 - Samo da nismo doma, dokumentarna emisija
23.45 - Vijesti dana
23.55 - Ponoćna antologija: Capitaine d'Avril, film
01.55 - Julia 5., serija
02.40 - Dr. House 2., serija
03.25 - Svijet prema Jimu 4.
03.45 - Slobodna zona, kratki dokumentarni film
04.00 - Umnjak, znanstveni magazin
04.30 - Samo da nismo doma, dokumentarna emisija
05.00 - Poslovni klub
05.30 - Potrošački kod
06.00 - Dvoboj strasti, serija

HRT 2

07.45 - TV raspored
08.00 - ŽUTOKLJUNAC
08.55 - Moomini, crtana serija
09.20 - NULTI SAT
09.35 - Abeceda EU: M
09.55 - Promjene
10.20 - Nisu krive koale, serija za mlade
10.45 - Mali titani, crtana serija
11.05 - Mali titani, crtana serija
11.25 - Film za djecu
13.15 - Vijesti na Drugom
13.20 - Skoči sutra, britansko-američki film
15.00 - Ubojstvo, napisala je - serija
15.45 - Hrvatska danas
16.00 - Vijesti na Drugom
16.10 - Luda kuća 2., serija
16.45 - Melbourne: Plivanje, SP - snimka
17.35 - Umnjak, znanstveni magazin
18.10 - Županijska panorama
18.33 - Vijesti na Drugom
18.55 - Večernja škola
19.25 - Svijet prema Jimu 4.
19.45 - M.A.S.H. 7.
20.15 - Dr. T and the Women, američki film
22.15 - Dr. House 2., serija
23.00 - Vijesti na Drugom
23.10 - Na meti mafije, film
00.45 - TV raspored za srijedu

nova

07.20 Priče iz vrta, crtana serija
07.40 Šaljivi kućni video
08.10 U sedmom nebu, serija
09.00 Kontakt, talk show
10.00 Nova lova – TV igra
12.00 Vijesti
12.20 Svi vole Raymonda
13.20 Večernja škola – Praksa
14.00 Vrtlareva kći, serija
15.00 Ljubav i mržnja, serija
16.00 Oluja, serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.20 Sudnica Melani Vukmirice, court show
18.15 Kontakt, talk show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Večernja škola – Praksa
20.40 Naša mala klinika, serija
21.30 Zamka za roditelje, igrani film
23.40 Vijesti Nove TV
23.50 Medij, serija
00.40 Seinfeld, serija
01.00 Taksist, serija
01.50 Noćni život, igrani film
03.20 JAG, serija
04.00 Sex inspektori, serija
04.50 Medij, serija
05.40 Epicentar, talk show
06.30 Kraj programa

RTL

06.50 Fifi i cvjetno društvo, crtana serija
07.05 Medvjedići dobra srca
07.30 Deseta policijska, dramska serija (R)
08.25 Princ iz Bel- Aira, (R)
08.50 Puna kuća, humoristična serija (R)
09.20 Pod istim krovom, (R)
09.45 Bračne vode, serija (R)
10.15 Roseanne, humoristična serija
10.40 Sudnica, show (R)
11.40 Vijesti
11.50 Exploziv, magazin (R)
12.15 Zabranjena ljubav, (R)
12.45 Amerika, telenovela (dvije epizode)
14.30 Deseta policijska, serija
15.25 Princ iz Bel- Aira, serija
15.55 Puna kuća, serija
16.25 Pod istim krovom, serija
16.50 Sam svoj majstor,serija
17.20 Bračne vode, serija
17.45 Sudnica, show
18.45 Vijesti
19.10 Exploziv, magazin
19.35 Zabranjena ljubav, sapunica
20.05 Bibin svijet
20.40 Urnebesna pljačka, igrani film, akcijska komedija
22.10 Zaboravljeni slučaj, kriminalistička serija
23.00 Vijesti
23.15 Izuzetna hrabrost, igrani film, akcijski (R)
00.45 CSI: Miami, serija (R)
01.35 Zaboravljeni slučaj, kriminalistička serija (R)

SRIJEDA 28.3.2007.

HRT 1

06.45 - TV raspored
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska)
09.08 - Syngenta - Poljopriovredni savjetnik, emisija pod pokroviteljstvom
09.10 - Ubojstvo, napisala je - serija
10.00 - Vijesti
10.06 - National Geographic: Krokodili ubojice iz Ugande
11.00 - Vijesti iz kulture
11.05 - Treća dob, emisija za umirovljenike
12.00 - Dnevnik (T)
12.30 - Dvoboj strasti, serija
13.17 - Radni ručak
14.15 - Julia 5., serija
15.00 - Vijesti
15.10 - Aladdin, crtana serija
15.32 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Glas domovine
16.35 - Život uživo
17.29 - Vijesti
17.39 - Metro express, emisija pod pokroviteljstvom
17.45 - Najslabija karika, kviz
18.30 - Obični ljudi, serija
19.15 - LOTO 7/39
19.30 - Dnevnik (T)
20.05 - Piramida, zabavni program
21.10 - Sudski poziv
21.45 - Otvoreno (+Vijesti)
22.40 - Vijesti iz kulture
22.50 - Drugi format
23.45 - Vijesti dana
23.55 - Festivalski filmovi: Tango Rashevskijevih, francusko-luksemburško-belgijski film
01.30 - Julia 5., serija
02.15 - Galactica 2., serija
03.00 - Svijet prema Jimu 4.
03.20 - M.A.S.H. 7.
03.45 - Slobodna zona, kratki dokumetnarni film
04.00 - Glas domovine
04.30 - Drugi format
05.25 - Euromagazin
05.55 - Dvoboj strasti, serija

HRT 2

07.45 - TV raspored
08.00 - ŽUTOKLJUNAC
08.55 - Moomini, crtana serija
09.20 - NULTI SAT
09.35 - Otokar
09.55 - Športerica
10.20 - Sjednica Hrvatskog sabora, prijenos
13.25 - Vijesti na Drugom
13.30 - Moja supruga se zove Maurice, francuski film
15.00 - Ubojstvo, napisala je - serija
15.45 - Hrvatska danas
16.00 - Vijesti na Drugom
16.10 - Globalno sijelo
16.40 - Melbourne: Plivanje, SP - snimka
17.35 - Euromagazin
18.10 - Županijska panorama
18.33 - Vijesti na Drugom
18.55 - Večernja škola
19.25 - Svijet prema Jimu 4.
19.45 - M.A.S.H. 7.
20.15 - Tragovi
22.00 - Galactica 2., serija
22.45 - Vijesti na Drugom
22.55 - Metro express, emisija pod pokroviteljstvom
23.00 - VIDOCQ, francuski film
00.40 - Pregled programa za četvrtak

nova

07.20 Priče iz vrta, crtana serija
07.40 Šaljivi kućni video
08.10 U sedmom nebu, serija
09.00 Kontakt, talk show
10.00 Nova lova – kviz
12.00 Vijesti
12.20 Svi vole Raymonda, serija
13.20 Večernja škola – Praksa
14.00 Vrtlareva kći, serija
15.00 Ljubav i mržnja, serija
16.00 Oluja, serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.20 Sudnica Melani Vukmirice, court show
18.15 Kontakt, talk show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Večernja škola – Praksa
20.40 Kviskoteka, kviz
21.40 U sridu, društveno politički magazin
22.50 Vijesti Nove TV
23.00 Novac, business magazin
23.20 Will i Grace, serija
23.50 Seinfeld, serija
00.20 Ništa zajedničko, serija
00.40 National geographic report:
00.50 Taksist, serija
01.40 U paklu New Yorka, film
03.30 JAG, serija
04.20 Will i Grace, serija
04.40 Ništa zajedničko, serija
05.15 U sridu, društveno politički magazin
06.20 Kraj programa

RTL

06.50 Fifi i cvjetno društvo
07.05 Ed, Edd i Eddy
07.30 Medvjedići dobra srca
07.55 Deseta policijska, (R)
08.50 Princ iz Bel- Aira, (R)
09.20 Puna kuća, serija (R)
09.45 Pod istim krovom, (R)
10.15 Bračne vode, (R)
10.40 Sudnica, show (R)
11.40 Vijesti
11.50 Exploziv, magazin (R)
12.15 Zabranjena ljubav, (R)
12.45 Amerika, telenovela (dvije epizode)
14.30 Deseta policijska
15.25 Princ iz Bel- Aira
15.55 Puna kuća, humoristična serija
16.25 Pod istim krovom, humoristična serija
16.50 Sam svoj majstor, humoristična serija
17.20 Bračne vode,serija
17.45 Sudnica, show
18.45 Vijesti
19.10 Exploziv, magazin
19.35 Zabranjena ljubav
20.05 Kosti, kriminalistička serija (dvije epizode)
21.50 Vatreni dečki, serija
22.45 Zaboravljeni slučaj, kriminalistička serija
23.35 Vijesti
23.50 Fear Factor, show (R)
00.45 Urnebesna pljačka, film (R)
02.10 Zaboravljeni slučaj, kriminalistička serija (R)

ČETVRTAK 29.3.2007.

HRT 1

06.45 - TV raspored
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Ubojstvo, napisala je - serija
10.00 - Vijesti
10.06 - National Geographic: Troja
11.00 - Vijesti iz kulture
11.05 - Trenutak spoznaje, emisija
12.00 - Dnevnik
12.30 - Dvoboj strasti, serija
13.17 - Radni ručak
14.15 - Julia 5., serija
15.00 - Vijesti

15.10 - Aladdin, crtana serija
15.32 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Goranska jutrenja, dokumentarna emisija
16.35 - Život uživo
17.40 - Vijesti
17.55 - Najslabija karika, kviz
18.40 - Obični ljudi, serija
19.30 - Dnevnik
20.10 - Tko želi biti milijunaš?, kviz
21.10 - Brisani prostor
22.05 - Pola ure kulture
22.40 - Otvoreno (+Vijesti)
23.35 - Vijesti iz kulture
23.45 - Transfer
00.20 - Vijesti dana
00.25 - Plan B, američki film
02.10 - Julia 5., serija
02.55 - CSI Miami 4., serija
03.40 - Pod kaznom do smrti 5., humoristična serija
04.00 - M.A.S.H. 7.
04.25 - Slobodna zona, kratki dokumentarni film
04.40 - Pola ure kulture
05.10 - Brisani prostor
06.00 - Dvoboj strasti, serija

09.00 Kontakt, talk show
10.00 Nova lova – kviz
12.00 Vijesti
12.20 Svi vole Raymonda
13.20 Večernja škola – Praksa
14.00 Vrtlareva kći, serija
15.00 Ljubav i mržnja, serija
16.00 Oluja, serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.20 Sudnica Melani Vukmirice, court show
18.15 Kontakt, talk show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Večernja škola – Praksa
20.40 Istraga, magazin
22.10 Vijesti Nove TV
22.20 Slijepa pravda, serija
23.10 Forenzičari u potrazi za istinom, serija
00.00 Seinfeld, serija
00.30 Taksist, serija
01.20 Utjerivač dugova, fiilm
03.00 JAG, serija
04.40 Slijepa pravda, serija 4
05.20 Forenzičari u potrazi za istinom, serija
06.10 Novac, business magazin
06.30 Kraj programa

HRT 2

07.45 - TV raspored
08.00 - ŽUTOKLJUNAC
08.55 - Moomini, crtana serija
09.20 - NULTI SAT
09.35 - Glazbeceda
09.55 - Kokice
10.20 - Sjednica Hrvatskog sabora, prijenos
13.05 - Vijesti na Drugom
13.10 - Babe, američki film
15.00 - Ubojstvo, napisala je - serija
15.45 - Hrvatska danas
16.00 - Vijesti na Drugom
16.10 - Sudski poziv
16.40 - Melbourne: Plivanje, SP - snimka
17.35 - Sasvim obični ljudi: Čir na želucu
18.10 - Županijska panorama
18.33 - Vijesti na Drugom
18.55 - Večernja škola
19.25 - Pod kaznom do smrti 5.
19.45 - M.A.S.H. 7.
20.15 - CSI Miami 4., serija
21.00 - Bitange i princeze 3.
21.40 - Luka i igara
22.05 - Vijesti na Drugom
22.20 - Vrtoglavica 2
22.50 - Femme fatale, film
00.40 - Pregled programa za petak

RTL

06.50 Fifi i cvjetno društvo
07.05 Ed, Edd i Eddy
07.30 Medvjedići dobra srca
07.55 Deseta policijska, (R)
08.50 Princ iz Bel- Aira, (R)
09.20 Puna kuća, (R)
09.45 Pod istim krovom, (R)
10.15 Bračne vode, serija (R)
10.40 Sudnica, show (R)
11.40 Vijesti
11.50 Exploziv, magazin (R)
12.15 Zabranjena ljubav, (R)
12.45 Amerika, telenovela (dvije epizode)
14.30 Deseta policijska
15.25 Princ iz Bel- Aira
15.55 Puna kuća
16.25 Pod istim krovom
16.50 Sam svoj majstor
17.20 Bračne vode
17.45 Sudnica, show
18.45 Vijesti
19.10 Exploziv, magazin
19.35 Zabranjena ljubav
20.05 Mijenjam ženu, dokumentarna sapunica
21.10 Oluja svih oluja, igrani film, akcijska drama
23.20 Zaboravljeni slučaj, kriminalistička serija
00.10 Vijesti
00.25 Kosti, kriminalistička serija (R)
01.15 Nestali, kriminalistička serija (R)
02.00 Vatreni dečki, dramska serija (R)
02.55 Zaboravljeni slučaj, kriminalistička serija (R)

nova

07.20 Priče iz vrta, crtana serija
07.40 Šaljivi kućni video
08.10 U sedmom nebu, serija

TV TJEDNIK

Emisija na hrvatskom jeziku »TV Tjednik« na programu YU ECO televizije emitira se petkom u 22,30 sati. Repriza je nedjeljom u 10,30 sati.
Nova emisija donosi priču o Križnom putu mladih, razgovor s pjesnikom *Vojislavom Sekeljem* i reportažu s ovogodišnjeg obilježavanja Dana hrvatske manjinske zajednice, Dana sv. Josipa.

PRIZMA

Emisija na hrvatskom jeziku »Prizma« emitira se nedjeljom na RTV2 u 16.30 sati.
Što je zaključak hrvatskih udruga o suradnji s HNV-om poslije sastanka u Novom Slankamenu, jedna je od tema ovog magazinskog broja »Prizme«.
Festival amaterskog teatra u Ljutovu pratit će se do samog svršetka, a uz druge redovite rubrike prezentirat će se problem financiranja hrvatske manjinske zajednice u Srbiji.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 19 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o hrvatskim manjinama i iseljeništvu »Glas domovine«, emitira se srijedom na programu HRT1, u terminu od 16 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

PROGRAMSKA SHEMA ZA RADNE DANE:

19,00 - 19,30
- Najava programa
- Večernji dnevnik
- Agencijske vijesti iz zemlje
- Agencijske vijesti iz RH

19,30 - 20,00
- Poetski predah
- Popularne melodije – zabavna glazba (ponedjeljkom)
- Na valovima hrvatske glazbene tradicije – narodna glazba (utorkom)
- Veliki majstori glazbe – ozbiljna glazba (srijedom)
- Rock vremeplov (četvrtkom)
- Minute za jazz (petkom)
- Jezični savjetnik »Govorimo hrvatski«

20,00 - 20,30
- Aktualije (ponedjeljkom)
- Gospodarski magazin (utorkom)
- Otvoreni studio (srijedom)
- Kultura četvrtkom (četvrtkom)
- U društvu s mladima (petkom)

20,30 - 21,00
- Ususret Europi (ponedjeljkom)
- Iz hrvatske povijesti (utorkom)
- Putokazi (srijedom)
- Iz hrvatske književne baštine (četvrtkom)
- Kamo za vikend (petkom)
- Blic vijesti i odjava programa (svim danima)

PROGRAMSKA SHEMA ZA DANE VIKENDA:

Subota
- 19,00 Najava programa, Vijesti dana
- 19,15 Vjerska emisija
- 20,00 Razgovor s povodom
- 20,55 Odjava programa

Nedjelja
- 19,00 Najava programa, Vijesti dana
- 19,10 Nedjeljni mozaik
- 19,50 Priča za laku noć – Dječja emisija
- 20,00 Ljudi nizine
- 20,35 Tjedni vodič
- 20,55 Odjava programa

Радио Суботица
Radio Subotica
Szabadkai Rádió

Pretplatite se za tjednik »Hrvatska riječ«

Uskrsni popust

U vremenu do Uskrsa, najvećeg kršćanskog blagdana, te iza toga do 1. svibnja, NIU »Hrvatska riječ« daruje svoje pretplatnike popustom od 33 posto na cijenu tjednika. U razdoblju, dakle, od 2. ožujka do 1. svibnja 2007. godine, godišnja pretplata na tjednik »Hrvatska riječ« iznosit će 999 dinara, a polugodišnja 533 dinara. Godišnja pretplata za inozemstvo iznosit će 47 eura.

Svi oni pretplatnici, koji u navedenom razdoblju uplate iznos od 999, odnosno 533 dinara, odnosno 47 eura za inozemstvo, a od ranije im teče pretplata, osigurat će si redoviti prijem »Hrvatske riječi« u trajanju od novih godinu, odnosno pola godine dana, nakon isteka pretplate koja je u tijeku.

Pretplatite se!

TUZEMSTVO

☐ 6 mjeseci – 533 dinara

☐ 1 godina – 999 dinara

INOZEMSTVO

☐ 1 godina – 47 EUR.

SWIFT: VBUBRS 22
VOJVOĐANSKA BANKA
AD MS TIL, SUBOTICA
IBAN: RS35355000000200292421
NIU Hrvatska riječ,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica.

Dostavite nam kopiju uplatnice i popunite adresu na koju želite da Vam stiže "Hrvatska riječ" svakog tjedna.

HRVATSKARIJEČ

Ime i prezime:

Ulica i broj:

Mjesto i zemlja:

Telefon i e-mail:

Ovu narudžbenicu i uplatnicu pošaljite na adresu uredništva:
NIU "Hrvatska riječ", Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica
Uplatu izvršiti na broj žiro računa 355-1023208-69

Besplatni mali oglasi uz kupon iz »Hrvatske riječi«

Štovani čitatelji našeg i vašeg tjednika,
Od sljedećeg broja započinjemo s novom rubrikom malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priloženi kupon koji ćemo objavljivati u svakom broju »Hrvatske riječi«.
Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

HRVATSKARIJEČ

Nama je dovoljno da znate za nas...

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće

- Subotica, Karađorđev put 2,

telefon (danonoćno): (024) 55-44-33

- Horgoš, Borisa Kidriča 7,

telefon (danonoćno): (024) 792-202

Raspored sprovoda i umrlice na

Internetu: www.funero.co.yu

e-mail: funero@funero.co.yu

Mogućnost odloženog plaćanja

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE
"URNA"
A.D.-d.o.o.
Trg žrtava fašizma br. 1
PREDUZEĆE ZA PRODAJU POGREBNE OPREME PREVOZ I CEREMONIJAL SAHRANE
Tel.: 024/558-011
Cvećara:
Tel.: 024/557-130

Subotica-trans

SUBOTICA-TRANS obavještava cijenjene putnike na međunarodnoj autobusnoj liniji, Subotica - Zagreb,
važe cijene prijevoza s nizom pogodnosti:
- djeca do 6 godina voze se besplatno
- djeca od 6 do 12 godina imaju popust 50% (cijena povratne karte iznosi 1.225 din.)
- studenti uz prikaz studentske legitimacije (koje se dobije na autobuskoj stanici) uživaju popust od 20% (povratna karta je 3.332din., a u jednom smjeru 1.960 din.)
POPUSTI VAŽE ISKLJUČIVO ZA IZRAVNU LINIJU OD SUBOTICE DO ZAGREBA U OBA SMJERA I VAŽE 30 DANA.

VAŠ SUBOTICA–TRANS

agria

AGRIA D.O.O. SUBOTICA
PROIZVODNJA SIJAČICA I REZERVNIH DIJELOVA
SUBOTICA, BARANJSKA 23
tel. i fax: 024-561-553
e-mail: agria@suonline.net

Zlatna medalja za kvalitetu 2005.

IZ PREDSTAVE "KLUPČE" DRAMSKE SEKCIJE HKUD "LJUTOVO"

korice 1+4.indd 2 20.3.2007 12:01:12